

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 mai 2021

PROPOSITION DE LOI

**modifiant diverses dispositions
relatives à la résiliation de contrats dormants
de fourniture d'énergie de clients résidentiels
et de PME dont le tarif est supérieur à
la composante énergie de référence et à
l'interdiction de reconduction tacite en
contrats dormants**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET
DU CLIMAT
PAR

M. Bert WOLLANTS

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Première discussion générale: réunion du 13 mai 2020.....	4
III. Audition du 15 juillet 2020 avec les représentants de la CREG, de June.Energy, de la FEBEG et de Test-Achats.....	7
IV. Échange de vues avec la ministre sortante de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat et avec la ministre démissionnaire de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargée de la Lutte contre la pauvreté, de l'Égalité des chances et des Personnes handicapées.....	20
V. Poursuite de la discussion générale.....	27
VI. Discussion des articles.....	37
VII. Votes.....	43
Annexes.....	46

*Voir:*Doc 55 **1136/ (2019/2020)**:

001: Proposition de loi de M. Verduyck et Mme Depraetere.

002 et 003: Amendements.

004: Avis du Conseil d'État.

005 et 006: Amendements.

Voir aussi:

008: Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 mei 2021

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van diverse bepalingen
betreffende het ontbinden van slapende
energiecontracten van huishoudelijke
afnemers en KMO's met een hoger tarief
dan de referentie energiecomponent en het
verbod op het stilzwijgend verlengen naar
slapende contracten**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN
KLIMAAT
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER Bert WOLLANTS

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting.....	3
II. Eerste algemene bespreking: vergadering van 13 mei 2020.....	4
III. Hoorzitting van 15 juli 2020 met vertegenwoordigers van CREG, June.Energy, FEBEG en Test Aankoop.....	7
IV. Gedachtewisseling met de uittredende minister van Energie, Leefmilieu en Klimaat en de uittredende minister van Werk, Economie en Consumentenzaken belast met Armoedebestrijding, Gelijke Kansen en Personen met een handicap...	20
V. Voortzetting van de algemene bespreking.....	27
VI. Artikelsgewijze bespreking.....	37
VII. Stemmingen.....	43
Bijlagen.....	46

*Zie:*Doc 55 **1136/ (2019/2020)**:

001: Wetsvoorstel van de heer Verduyck en mevrouw Depraetere.

002 en 003: Amendementen.

004: Advies van de Raad van State.

005 en 006: Amendementen.

Zie ook:

008: Tekst aangenomen door de commissie.

04665

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Patrick Dewael

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Yngvild Ingels, Wouter Raskin, Bert Wollants
Ecolo-Groen	Séverine de Laveleye, Kim Buyst, Samuel Cogolati
PS	Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael
VB	Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel
MR	Christophe Bombled, Marie-Christine Marghem
CD&V	Nawal Farih
PVDA-PTB	Thierry Warmoes
Open Vld	Patrick Dewael
Vooruit	Kris Verduyck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Sigrid Goethals, Tomas Roggeman, Anneleen Van Bossuyt, Kristien Van Vaerenbergh
Julie Chanson, Barbara Creemers, Wouter De Vriendt, Albert Vicaire
Christophe Lacroix, Patrick Prévot, Eliane Tillieux, Laurence Zanchetta
Ortwin Depoortere, Nathalie Dewulf, Erik Gilissen
Michel De Maegd, Philippe Goffin, Benoît Piedboeuf
Jan Briers, Leen Dierick
Greet Daems, Raoul Hedebouw
Christian Leysen, Kathleen Verhelst
Vicky Reynaert, Joris Vandenbroucke

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

cdH	Georges Dallemagne
-----	--------------------

N-VA	: <i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
Ecolo-Groen	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
PS	: <i>Parti Socialiste</i>
VB	: <i>Vlaams Belang</i>
MR	: <i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
PVDA-PTB	: <i>Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique</i>
Open Vld	: <i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
Vooruit	: <i>Vooruit</i>
cdH	: <i>centre démocrate Humaniste</i>
DéFI	: <i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
INDEP-ONAFH	: <i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numerering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het defi nitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions du 13 mai, des 1er et 15 juillet et du 27 octobre 2020, et du 12 janvier, du 27 avril et du 11 mai 2021.

Après une première discussion le 13 mai 2020, la commission a reçu un avis des Associations de CPAS le 30 juin 2020.

Les parties prenantes suivantes ont été auditionnées le 1er juillet 2020: la CREG, June.Energy, la FEBEG et Test-Achats.

Un échange de vues avec Mme Marie-Christine Marghem, ministre sortante de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat, a eu lieu le 15 juillet 2020.

Le 15 juillet 2020 également, Mme Nathalie Muylle, ministre sortante de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargée de la Lutte contre la pauvreté, de l'Égalité des chances et des Personnes handicapées, a transmis un avis écrit à la commission.

Le 27 octobre 2020, la commission a pris connaissance de l'avis écrit de la CREG et il a été décidé de rédiger des amendements.

La discussion générale s'est poursuivie le 12 janvier 2021 et la commission a alors décidé de demander à la présidente de la Chambre de soumettre la proposition de loi à l'examen et les amendements présentés jusqu'à cette date à l'avis du Conseil d'État (art. 98 du Règlement).

La discussion des articles a eu lieu au cours des réunions du 27 avril et du 11 mai 2021.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Kris Verduyckt (sp.a), auteur principal, indique que la proposition de loi à l'examen fait suite à une visite de travail à la CREG d'il y a quelques mois. La CREG a fait observer que les contrats dormants compliquaient fortement le marché. Dans la dernière version du CREG scan, pas moins de 13 200 contrats ont été pris en compte, dont seuls 664 étaient alors des formules actives. Sous la législature précédente, le ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs qui était alors en poste a souligné que ces contrats dormants de fourniture d'énergie constituaient des produits anachroniques sur le marché. Il n'est toutefois pas parvenu à trouver une solution au travers d'un accord de consommateurs.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 13 mei, 1 en 15 juli en 27 oktober 2020, en van 12 januari, 27 april en 11 mei 2021.

Na een eerste bespreking op 13 mei 2020, ontving de commissie op 30 juni 2020 een advies van de Verenigingen van OCMW's.

Op 1 juli 2020 werd een hoorzitting gehouden met de volgende stakeholders: CREG, June.Energy, FEBEG en Test Aankoop.

Op 15 juli 2020 vond een gedachtewisseling plaats met mevrouw Marie-Christine Marghem, uittreidend minister van Energie, Leefmilieu en Klimaat.

Dezelfde dag bezorgde mevrouw Nathalie Muylle, uittrede minister van Werk, Economie en Consumentenzaken belast met Armoedebestrijding, Gelijke Kansen en Personen met een handicap, een schriftelijk advies aan de commissie.

Op 27 oktober 2020 heeft de commissie kennis genomen van het schriftelijk advies van de CREG en werd beslist amendementen voor te bereiden.

Op 12 januari 2021 werd de algemene bespreking verder gezet en besliste de commissie de Kamervoorzitter te verzoeken het wetsvoorstel en de tot dan toe ingediende amendementen voor advies voor te leggen aan de Raad van State (art. 98 van het Reglement).

Tijdens de vergaderingen van 27 april en 11 mei 2021 vond de artikelsgewijze bespreking plaats.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Kris Verduyckt (sp.a), hoofdindieners van het wetsvoorstel, geeft aan dat een werkbezoek aan de CREG van enkele maanden geleden de aanleiding was om te komen tot dit wetsvoorstel. De CREG liet merken dat de slapende contracten de markt zeer ingewikkeld maken. In de laatste versie van de CREG-scan werden liefst 13 200 contracten opgenomen waarvan slechts 664 actieve formules op dat ogenblik. Tijdens de vorige legislatuur merkte de toenmalige minister van Economie, Consumenten en Werk op dat de slapende energiecontracten een anachronisme van de markt zijn. Hij is er echter niet in geslaagd om via een consumentenakkoord tot een oplossing te komen. Test Aankoop

Test-Achats est également favorable à l'extinction progressive des contrats dormants.

La proposition de loi à l'examen poursuit un double objectif.

Elle invite tout d'abord les fournisseurs de gaz et d'électricité à résilier les contrats dormants de fourniture d'énergie si le tarif du contrat est supérieur à la composante énergie de référence semestrielle publiée par la CREG. Dans un tel cas le fournisseur d'énergie informera le client tout en l'orientant vers le produit actif le plus avantageux en fonction de sa consommation d'énergie. Le client n'est même pas tenu de réagir. S'il ne répond pas dans un délai d'un mois, le produit actif le plus avantageux lui est automatiquement attribué.

La proposition de loi vise ensuite à éviter qu'un contrat de fourniture d'énergie puisse encore être reconduit tacitement s'il n'est plus proposé activement sur le marché et à faire en sorte que le client soit informé et orienté vers le contrat actif le plus avantageux en fonction de sa consommation d'énergie.

La proposition de loi entend promouvoir des contrats plus honnêtes et moins chers par l'extinction progressive des contrats dormants. Elle permettra de renforcer la transparence du marché. L'auteur principal estime qu'il serait encore utile de recueillir quelques avis supplémentaires.

II. — PREMIÈRE DISCUSSION GÉNÉRALE: RÉUNION DU 13 MAI 2020

Mme Tine Van der Straeten (*Ecolo-Groen*) constate que les membres de la commission sont préoccupés par la situation des consommateurs qui gardent un même contrat de fourniture d'énergie pendant trop longtemps et ratent ainsi l'occasion de conclure un contrat moins cher. Cette situation a été mise en évidence lors de la présentation de la note de politique générale de la CREG en novembre 2019 et au cours des auditions relatives au COVID-19.

Mme Van der Straeten souscrit aux principes qui sous-tendent la proposition de loi, mais elle craint que dans sa version actuelle, ce texte génère la confusion et manque dès lors son objectif.

Il y a ainsi une confusion entre la notion de "reconduction tacite" et celle de "renouvellement" d'un contrat. En cas de "reconduction tacite", il n'y a pas de modifications au détriment du client. Il n'y a ni nouveau prix ni

toont zich ook voorstander van het doen uitdoven van de slapende contracten.

Dit wetsvoorstel is tweeledig.

Eenzijds strekt het wetsvoorstel ertoe om elektriciteits- en gasleveranciers bestaande slapende energiecontracten te laten ontbinden, als het tarief van het contract hoger is dan de zesmaandelijks referentie energiecomponent, die de CREG maakt. In dit geval zal de energieleverancier de klant informeren en begeleiden naar een actief product dat het meest gunstig is voor zijn energieverbruik. De klant hoeft zelfs niet te reageren. Als de klant na één maand niet antwoordt, wordt hij automatisch naar het meest gunstige actief product overgezet.

Anderzijds strekt het voorstel ertoe om in de toekomst een energiecontract niet stilzwijgend te verlengen als het niet langer op de markt actief aangeboden wordt, en de klant vervolgens te informeren en te begeleiden naar een actief contract dat het meest gunstig is voor zijn energieverbruik.

Het wetsvoorstel wenst door het uitdoven van de slapende contracten te komen tot meer eerlijke en minder dure contracten. Het voorstel zal een grotere transparantie van de markt met zich meebrengen. De hoofddiener acht het nuttig nog enkele bijkomende adviezen in te winnen.

II. — EERSTE ALGEMENE BESPREKING: VERGADERING VAN 13 MEI 2020

Mevrouw Tine Van der Straeten (*Ecolo-Groen*) stelt vast dat de leden van de commissie de bezorgdheid delen over de consumenten die al te lang in energiecontracten blijven hangen en hierdoor kansen op een goedkoper contract ontlopen. Dit is gebleken tijdens de voorstelling van de beleidsnota van de CREG in november 2019 en tijdens de hoorzittingen over COVID-19.

Spreekster kan instemmen met de principes van het wetsvoorstel, maar vreest dat de huidige tekst tot begripsverwarring kan leiden, waardoor het voorstel moeilijk kan waar maken wat beoogd wordt.

Zo is er de begripsverwarring tussen "stilzwijgende verlenging" en "vernieuwing" van een contract. In geval van "stilzwijgende verlenging" zijn er geen wijzigingen ten nadele van de klant. Er is noch een nieuwe prijs, noch een

modification des conditions générales. Même lorsqu'il s'agit d'une reconduction tacite, le fournisseur est tenu, en vertu de l'accord de consommation, d'en informer le client par un message distinct. La situation est tout autre en cas de "renouvellement", car le fournisseur d'énergie applique en l'espèce un prix différent et l'accord de consommation stipule explicitement la marche à suivre. Le fournisseur informe le client du nouveau prix deux mois à l'avance et l'accord exprès de ce dernier est requis, sauf s'il n'existe pas d'autre produit moins cher. L'accord de consommation utilise à cette fin la notion de "produit équivalent le moins cher", qui recouvre les éléments suivants: produits verts ou gris, en ligne ou non, fixes ou variables, avec des spécifications concernant les services et la durée, ...

La proposition de loi de M. Verduyckt ne tient pas toujours compte des nuances existant entre ces concepts.

Les défis à relever concernent plusieurs aspects. Le client est informé de différentes façons. Les comparaisons de prix manquent également d'uniformité. Il y a le CREG scan (qui concerne à la fois les produits actifs et les produits non actifs) et les sites internet de comparaison de prix (qui concernent uniquement les produits actifs). Il existe sur le marché des produits anciens qui échappent à ce contrôle, qui présentent des marges élevées et sont bien connus dans le secteur (comme le produit avec tarif de nuit que NUON a introduit il y a longtemps, mais qui n'est plus d'actualité). Cela concerne un nombre limité de produits à forte marge. De nombreux consommateurs auraient tout intérêt à changer de contrat. La question qui se pose est la suivante: comment appréhender cette situation?

Mme Van der Straeten renvoie ensuite à la proposition de loi relative à la mention du plan tarifaire le plus avantageux sur la facture de clôture des fournisseurs d'énergie déposée par Mme Vanessa Matz (DOC 55 0530/001), qui vise à obliger les fournisseurs d'électricité et de gaz à mentionner le plan tarifaire le plus avantageux sur la facture de clôture annuelle, compte tenu du profil de consommation du client.

Le client peut ainsi mieux évaluer s'il est intéressant de passer à un autre plan tarifaire. La ministre estime que l'on peut également examiner, outre les sites Internet et les campagnes de comparaison des prix, comment certains acteurs tentent d'ouvrir le marché. Test-Achats et *June. Energy* aident le consommateur en tout temps à trouver le produit le moins cher sur le marché. Tel est le cadre dans lequel la commission peut travailler.

wijziging van de algemene voorwaarden. Zelfs ingeval van stilzwijgende verlenging is de leverancier overeenkomstig het consumentenakkoord verplicht om in een afzonderlijk bericht de klant in te lichten. De "vernieuwing" is een andere situatie. De energieleverancier hanteert in dit geval een andere prijs en het consumentenakkoord bepaalt uitdrukkelijk welke stappen men moet volgen. De leverancier brengt twee maanden vooraf de klant op de hoogte over de nieuwe prijs en de consument dient hiermee uitdrukkelijk in te stemmen, behalve als er geen ander goedkoper product is. Het consumentenakkoord hanteert hiervoor het begrip "goedkoopst equivalent product". Het consumentenakkoord bepaalt dat dit begrip volgende elementen omvat: producten die groen of grijs zijn, al dan niet online, vast of variabel, met specificaties omtrent de diensten en de duurtijd, ...

Het wetsvoorstel van de heer Verduyckt houdt niet altijd rekening met de nuances van al deze begrippen.

De uitdagingen die voorliggen, omvatten verschillende aspecten. De klant wordt op verschillende manieren geïnformeerd. De prijsvergelijking is evenmin eenduidig. Er is de CREG-scan (zowel actieve, als niet-actieve producten) en er zijn de prijsvergelijkingswebsites (alleen actieve producten). Er zijn oude producten op de markt die onder de radar vallen, waar hoge marges op zitten en die gekend zijn in de sector (zoals het product met het nachttarief dat NUON lang geleden heeft ingevoerd, maar dat nu niet meer actueel is). Het gaat om een select aantal producten waar een hoge marge op zit. Veel consumenten zouden gebaat zijn met een *switch*. De vraag is: Hoe kan men dit aanpakken?

Mevrouw Van der Straeten verwijst vervolgens naar het wetsvoorstel "betreffende het vermelden van het meest gunstige tariefplan op de slotfactuur van energieleveranciers" van mevrouw Vanessa Matz (DOC 55 0530/001) dat ertoe strekt de elektriciteits- en gasleveranciers te verplichten om op de jaarlijkse slotfactuur het gunstigste tariefplan te vermelden, rekening houdend met het gebruikspatroon van de klant.

Zo kan de klant beter inschatten of het interessant is over te stappen op een ander tariefplan. Spreekster vindt dat, naast het onderzoek van prijsvergelijkingswebsites en campagnes, eveneens kan onderzocht worden hoe bepaalde spelers de markt proberen open te breken. Test Aankoop en *June. Energy* staan de consument bij om te allen tijde het goedkoopste product op de markt te vinden. Dit zijn de contouren waarbinnen de commissie kan werken.

Une série de termes figurant dans la proposition de loi peuvent encore être affinés juridiquement. La notion de “contrat dormant” n’est ainsi pas un terme juridique. Le contrat est conclu et reste en vigueur. Le contrat est maintenu dans l’offre actuelle, mais il concerne un produit qui n’est plus proposé activement sur le marché et pour lequel de nouvelles cartes tarifaires ne sont plus élaborées. La terminologie de la charte qui s’applique aux comparateurs de prix et le code de bonne conduite pour l’accord relatif aux consommateurs devraient être le paramètre afin de préciser les définitions dans la proposition de loi.

Les développements de la proposition de loi renvoient à plusieurs reprises à la notion de “composante énergie de référence”, alors que cette notion n’y est pas définie et que ses modalités d’application n’y sont pas décrites non plus. Selon les développements, on se référerait au tarif social, ce qui semble être une forme radicale de régulation des prix car, dans ce cas, les contrats commerciaux seraient évalués à la lumière du tarif social et des prix maximums seraient appliqués comme aux Pays-Bas. L’intervenante se demande si cela est souhaitable. Elle ne comprend pas bien pourquoi la méthodologie du tarif social est choisie dans la proposition de loi alors que l’accord relatif aux consommateurs opte pour le produit équivalent le moins cher. La CREG est en faveur d’une autre piste.

Il apparaît clairement qu’une multitude de termes et de produits sont utilisés en l’espèce et que la proposition de loi n’utilise pas toujours cet arsenal de notions sans ambiguïté. Mme Van der Straeten est favorable à un cadre réglementaire, mais il est nécessaire dans ce cas de savoir quels sont les produits, les fiches tarifaires et les contrats qu’il faut viser. Nous pouvons poser la question à la CREG qui a une vue claire des fiches tarifaires. Par la suite, des avis peuvent être recueillis auprès du ministre de l’Économie et du service des Inspections économiques, service qui a une idée des plaintes concernant les contrats tacites et des produits de prolongation ou de reconduction (également appelés *renewals*). Les auditions de Test-Achats et de *June Energy* peuvent également apporter de nouveaux éclairages. Une régulation efficiente est nécessaire, régulation qui renforcera les droits des consommateurs et ne paralysera pas le fonctionnement du marché.

M. Thierry Warmoes (PVDA-PTB) est d’accord de recueillir des avis et d’organiser des auditions (notamment avec Test-Achats) avant de commencer les discussions sur le fond.

M. Bert Wollants (N-VA) adhère également à la proposition de consulter la CREG notamment. Celle-ci a donné des réponses écrites utiles à l’occasion de

Een aantal termen uit het wetsvoorstel kunnen juridisch verder verfijnd worden. Zo is het begrip “slapend contract” geen juridische term. De overeenkomst is gesloten en blijft gelden. Het contract blijft in het huidige aanbod, maar het betreft een product dat niet meer actief wordt aangeboden op de markt en waar geen nieuwe tariefkaarten voor worden gemaakt. De terminologie van het Charter voor de Prijsvergelijking en de gedragscode voor het Consumentenakkoord zouden de parameter moeten zijn om de definities in het wetsvoorstel nader te omschrijven.

De toelichting bij het wetsvoorstel verwijst verschillende keren naar het begrip “referentie energiecomponent”, terwijl het wetsvoorstel zelf dit begrip niet definieert en evenmin beschrijft hoe het moet worden toegepast. Er zou overeenkomstig de toelichting worden teruggegrepen naar het sociaal tarief, wat een verregaande vorm van prijsregulering lijkt omdat in dit geval commerciële contracten beoordeeld worden aan de hand van het sociaal tarief en men, zoals in Nederland, maximumprijzen zou hanteren. Spreekster vraagt zich af of dit wenselijk is. Zij begrijpt niet goed waarom in het wetsvoorstel wordt gekozen voor de methodologie van het sociaal tarief, terwijl in het consumentenakkoord wordt gekozen voor het goedkoopst equivalent product. De CREG staat een andere piste voor.

Het is duidelijk dat hier veel termen en producten worden gebruikt en het wetsvoorstel hanteert dit begrippenarsenaal niet altijd op eenduidige wijze. Mevrouw Van der Straeten is voorstander van een regelgevend kader, maar dan is het noodzakelijk te weten welke producten, tarieffiches en contracten moeten geïdentificeerd worden. We kunnen de vraag stellen aan de CREG die een duidelijk inzicht heeft in de tarieffiches. Vervolgens kunnen adviezen worden ingewonnen van de minister van Economie en de dienst van de Economische Inspecties, die een zicht heeft op de klachten in verband met stilziggende contracten en “*renewal*”. Hoorzittingen met Test Aankoop en *June Energy* kunnen eveneens tot nieuwe inzichten leiden. Een efficiënte regulering is nodig met een versterking van de consumentenrechten en zonder de marktwerking stil te leggen.

De heer Thierry Warmoes (PVDA-PTB) gaat akkoord met het inwinnen van adviezen en de organisatie van hoorzittingen (onder andere Test Aankoop), alvorens de besprekingen ten gronde aan te vatten.

De heer Bert Wollants (N-VA) stemt eveneens in met het voorstel om onder meer de CREG te raadplegen. De CREG heeft nuttige schriftelijke antwoorden

l'audition précédente, notamment des propositions relatives aux modalités de mise à disposition de cartes tarifaires. Une série de nouveaux fournisseurs d'énergie n'offrent pas suffisamment de précisions sur leur site web en ce qui concerne la carte tarifaire qu'ils utilisent et la formule d'indexation qu'ils y appliquent. Pratiquement chaque contrat proposé par une série de fournisseurs devient un "contrat dormant". Ceux-ci publient en effet une fiche tarifaire et le contrat est déjà dormant avant qu'il n'entre effectivement en vigueur car il n'est plus proposé un mois plus tard. Il convient de faire davantage la lumière à cet égard. La demande formulée par une série de fournisseurs d'évoluer vers un contrat standard peut également être discutée.

M. Kurt Ravyts (VB) est d'accord d'intervenir sur le plan de la réglementation dans le respect du fonctionnement du marché.

Mme Leen Dierick (CD&V) et *M. Michel De Maegd (MR)* sont partisans de recueillir l'avis de diverses instances (CREG, FEBEG, etc.).

Le président, M. Vincent Van Quickenborne, est favorable à la tenue d'un débat contradictoire avec notamment la FEBEG, la CREG, et le SPF Économie et les ministres compétents pour l'Énergie et l'Économie. Les membres de la commission seront consultés au sujet des orateurs qui seront invités aux auditions.

Le président observe que les membres de la commission approuvent unanimement l'organisation d'auditions.

III. — AUDITIONS DU 1ER JUILLET 2020

Au cours de sa réunion du 1er juillet 2020, votre commission a procédé à des auditions sur la présente proposition de loi.

Ont été entendus:

— de *M. Koen Locquet*, président *f.f.* du comité de direction, et *M. Laurent Jacquet*, directeur contrôle prix et comptes, CREG;

— de *M. Vincent De Dobbeleer*, représentant de *June.Energy*;

— de *M. Marc Van den Bosch*, *general manager*, et *Mme Katharina Bonte*, *regulatory manager retail markets electricity & gas*, FEBEG;

— de *M. Simon November*, Test Achats.

gegeven naar aanleiding van voorbije hoorzitting, onder andere voorstellen over de wijze waarop tariefkaarten ter beschikking worden gehouden. Een aantal nieuwe energieleveranciers bieden op hun website onvoldoende duidelijkheid over welke tariefkaart ze hanteren en welke indexeringsformule ze erop toepassen. Bij een aantal leveranciers wordt bijna elk contract dat ze produceren als een "slapend contract" gelanceerd, want ze publiceren een tarieffiche en tegen dat het contract effectief ingaat, is het reeds een slapend contract want een maand nadien wordt het niet meer aangeboden. Deze zaken dienen verder te worden uitgeklaard. De vraag van een aantal leveranciers om te evolueren naar een standaardcontract kan ook worden besproken.

De heer Kurt Ravyts (VB) verklaart zich akkoord over een regelgevende tussenkomst met respect voor de werking van de markt.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) en *de heer Michel De Maegd (MR)* zijn gewonnen voor het inwinnen van advies bij diverse instanties (CREG, FEBEG, enz.).

De voorzitter, de heer Vincent Van Quickenborne, is voorstander van een tegensprekelijk debat met onder meer FEBEG, CREG, de FOD Economie en de ministers bevoegd voor energie en economie. De commissieleden worden geraadpleegd over de sprekers die op de hoorzittingen worden uitgenodigd.

De voorzitter stelt vast dat er onder de leden van de commissie eenparigheid heerst om hoorzittingen te organiseren.

III. — HOORZITTINGEN VAN 1 JULI 2020

Tijdens haar vergadering van 1 juli 2020 heeft uw commissie hoorzittingen over dit wetsvoorstel gehouden.

Aldus werden gehoord:

— de heer *Koen Locquet*, waarnemend voorzitter van het directiecomité, en de heer *Laurent Jacquet*, directeur Controle op de prijzen en de rekeningen, CREG;

— de heer *Vincent De Dobbeleer*, vertegenwoordiger van *June.Energy*;

— de heer *Marc Van den Bosch*, *general manager*, en mevrouw *Katharina Bonte*, *regulatory manager retail markets electricity & gas*, FEBEG;

— de heer *Simon November*, Test Aankoop.

M. Bram Delvaux (Open Vld), président, donne lecture de l'article 28.2bis du Règlement de la Chambre, qui stipule:

"2bis. En cas d'auditions telles que visées aux n°s 1 et 2, il est demandé aux orateurs de préciser explicitement au début de l'audition:

1° s'ils sont ou ont été associés à quelque autre titre que ce soit à des initiatives relatives à la législation à l'examen, et

2° s'ils sont rémunérés pour leur contribution à l'audition, et le cas échéant, par quelle instance."

Les invités ont répondu à ces questions par la négative.

A. Exposés introductifs

Il est renvoyé aux présentations et textes repris en annexe du présent rapport.

B. Questions et observations des membres

Pour M. Bert Wollants (N-VA), une chose est certaine: vu l'évolution des différentes formules tarifaires, il craint que personne ne s'y retrouve. En outre, les différentes étapes à suivre pour comparer les prix du marché de l'énergie et le fait que les prix affichés par certains comparateurs de prix varient en fonction des saisons compliquent les choses. Certains fournisseurs d'électricité font même tout ce qui est possible pour que le prix initial de leurs contrats à tarif variable se rapproche des tarifs affichés dans le V-test. La formule tarifaire utilisée implique toutefois que le tarif est susceptible de varier au cours de l'année. Le consommateur s'attend souvent à ce que le prix à payer soit plus ou moins identique au tarif affiché lors de la souscription du contrat, mais c'est rarement le cas.

Indépendamment de la proposition de loi, l'intervenant estime qu'il faut rendre le marché énergétique et ses offres plus accessibles aux consommateurs. En effet, la multitude de formules proposées et leur complexité posent problème au consommateur ordinaire qui tente de choisir la meilleure formule sur le marché actuel, certains fournisseurs d'électricité proposent d'ailleurs des contrats qui pourraient être considérés comme des contrats dormants dès le premier kilowatt utilisé. Concernant le pourcentage assez élevé de changements de contrat, M. Wollants se demande s'il ne s'agit pas d'un nombre relativement limité de personnes qui optent régulièrement pour un contrat différent.

Voorzitter Bram Delvaux (Open Vld) geeft lezing van artikel 28.2bis, van het Reglement van de Kamer:

"2bis. Bij hoorzittingen zoals bedoeld onder de nrs. 1 en 2 wordt sprekers gevraagd om bij het begin van de hoorzitting duidelijk te vermelden of ze:

1° in een andere hoedanigheid betrokken zijn of geweest zijn bij initiatieven betreffende de voorliggende wetgeving, en

2° betaald worden voor de bijdrage aan de hoorzitting en in voorkomend geval door welke instantie."

De genodigde sprekers beantwoorden beide vragen ontkennend.

A. Inleidende uiteenzettingen

Er wordt verwezen naar de presentaties en de teksten als bijlage bij dit verslag.

B. Vragen en opmerkingen van de leden

Volgens de heer Bert Wollants (N-VA) is één zaak duidelijk: de verandering van de verschillende tarief-formules dreigt ertoe te leiden dat niemand er nog wijs uit geraakt. Bovendien maken de verschillende stappen die moeten worden doorlopen om de prijzen op de energiemarkt met elkaar te vergelijken, het er niet makkelijker op, net als het feit dat de door sommige prijsvergelijkers opgegeven prijzen variëren naargelang van het seizoen. Bepaalde elektriciteitsleveranciers doen er zelfs alles aan om de oorspronkelijke prijs van hun contracten met variabel tarief te doen aansluiten bij de tarieven die uit de V-test naar voren komen. De toegepaste tariefformule sluit evenwel niet uit dat het tarief door het jaar heen kan variëren. De consument verwacht vaak dat de prijs die hij moet betalen ongeveer identiek is met die welke bij het afsluiten van het contract was aangegeven, maar dat is zelden het geval.

Los van het wetsvoorstel is de spreker van oordeel dat de energiemarkt en haar aanbod toegankelijker moet worden voor de consumenten. De talrijke formules, die bovendien heel complex zijn, vormen immers een probleem voor de gewone consument die de beste formule op de huidige markt tracht te vinden. Sommige elektriciteitsleveranciers bieden overigens contracten aan die men vanaf de eerste verbruikte kilowatt als slapende contracten zou kunnen beschouwen. Betreffende het vrij hoge percentage aan consumenten die overstappen naar een ander contract, vraagt de heer Wollants zich af of het niet veeleer gaat om een relatief beperkt aantal mensen die regelmatig van contract veranderen.

Quant au fait que la FEBEG se demande s'il ne faudrait pas se pencher sur l'absence d'indemnités de rupture de contrat, M. Wollants souligne que c'est justement ce sur quoi repose un modèle comme celui de *June.Energy*. Pour l'orateur, le scénario idéal serait celui offrant un maximum de possibilités aux consommateurs sans être trop complexe. Il pense ici aux factures énergétiques très détaillées et qui comptent de nombreuses pages. M. Wollants prend bonne note de certaines suggestions des différents intervenants pour rendre le système tarifaire plus dynamique.

Mme Tinne Van der Straeten (*Ecolo-Groen*) souligne que c'est un véritable défi, d'autant plus qu'il est impossible d'anticiper le marché. Lorsque de nouvelles règles sont élaborées, le marché les traite en faisant preuve de créativité. Elle se demande s'il faut continuer avec le système actuel de protection des consommateurs en y ajoutant certains éléments ou s'il est préférable de revoir en profondeur ce système, en particulier l'accord des consommateurs. Elle propose d'aller vers une simplification du système, soulignant que, comme M. De Dobbeleer l'a dit, plus de produits et de ristournes apporteraient aussi plus de complexité. Pour sa part, la CREG envisage d'interdire les contrats à durée indéterminée en raison de leur effet pervers: ils proposent un prix fixe pour une durée indéterminée. L'accord des consommateurs indique, de manière détaillée, comment les contrats peuvent être prolongés. Dans les faits, cela signifie qu'il est toujours plus facile pour un fournisseur de proposer un contrat à durée indéterminée. Ces règles, conçues au départ dans l'intérêt du consommateur, se révèlent donc désavantageuses, car si le contrat est à durée indéterminée, le tarif appliqué l'est tout autant. Ces règles rendent le marché énergétique assez opaque aux yeux du consommateur.

Pour donner un exemple de la complexité du système, Mme Van der Straeten énumère les recommandations que la CREG fait aux consommateurs qui souhaitent changer de contrat et qui ne sont pas clients chez *June.Energy* ou *Gaele*: d'abord procéder à un Creg scan; ensuite, faire une autre simulation avec un autre comparateur (V-test pour la Flandre, BruSim pour Bruxelles et CompaCWaPE pour la Wallonie); enfin, vérifier si le fournisseur ne propose pas l'une ou l'autre ristourne sur son propre site web. Cela manque de logique. Au lieu de peaufiner les règles de l'accord des consommateurs, Mme Van der Straeten recommande d'aller vers plus de simplicité. Autrement, il sera encore plus difficile de souscrire un contrat, de le prolonger ou de bénéficier d'une ristourne. Elle note que cette complexité est profitable pour certains groupes cibles particuliers: les avocats et les consultants. L'objectif devrait pourtant

In verband met de suggestie van de FEBEG dat men zich misschien moet buigen over het uitblijven van vergoedingen voor contractbreuk, benadrukt de heer Wollants dat een model als dat van *June.Energy* net daarop is gebaseerd. Het ideale scenario zou er volgens de spreker in bestaan dat de consument een maximaal aantal mogelijkheden wordt geboden, zonder dat het evenwel te ingewikkeld wordt, zoals het geval is bij de heel gedetailleerde en meerdere bladzijden tellende energiefacturen. De heer Wollants neemt akte van bepaalde suggesties van de verschillende sprekers voor een dynamischer tariefstelsel.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (*Ecolo-Groen*) onderstreept dat de uitdaging niet te onderschatten valt, temeer daar het onmogelijk is te anticiperen op de markt. Wanneer nieuwe regels eenmaal tot stand zijn gekomen, springt de markt er creatief mee om. Ze vraagt zich af of het huidige stelsel van consumentenbescherming moet worden voortgezet door er bepaalde aspecten aan toe te voegen, dan wel of het beter zou zijn het stelsel grondig te herzien, vooral wat het consumentenakkoord betreft. De spreekster pleit voor een vereenvoudiging van het stelsel en benadrukt net als de heer De Dobbeleer dat hoe meer producten en kortingen worden aangeboden, des te ingewikkelder alles wordt. De CREG overweegt de contracten van onbepaalde duur te verbieden vanwege het averechtse effect ervan: ze bieden immers een vaste prijs voor een onbepaalde tijd. In het consumentenakkoord wordt gedetailleerd uitgelegd hoe de contracten kunnen worden verlengd. In de praktijk betekent dit dat het voor een leverancier nog altijd gemakkelijker is een contract van onbepaalde duur aan te bieden. Die regels, die aanvankelijk in het belang van de consument waren opgesteld, blijken nu dus in hun nadeel te zijn, want als het contract van onbepaalde duur is, dan is het toegepaste tarief dat ook. Die regels maken de energiemarkt voor de consument vrij ontransparant.

Ter illustratie van de complexiteit van het stelsel geeft mevrouw Van der Straeten een opsomming van de aanbevelingen van de CREG aan de consumenten die naar een ander contract willen overstappen en die geen klant zijn bij *June.Energy* of *Gaele*: eerst moet de consument een CREG Scan uitvoeren; vervolgens moet hij een simulatie maken bij een andere prijsvergelijker (de V-test in Vlaanderen, BruSim in Brussel en CompaCWaPE in Wallonië); ten slotte moet hij nagaan of de leverancier op zijn website niet een of andere korting aanbiedt. De logica is zoek. Mevrouw Van der Straeten pleit er daarom voor te streven naar meer vereenvoudiging in plaats van de regels van het consumentenakkoord bij te schaven. Zo niet wordt het nog moeilijker om een contract af te sluiten of te verlengen of een korting te krijgen. Ze merkt op dat die complexiteit in het voordeel speelt van bepaalde doelgroepen, namelijk

être de permettre aux personnes qui le souhaitent de changer facilement de contrat afin d'alléger leur facture énergétique. L'oratrice estime que M. De Dobbeleer a émis des suggestions très intéressantes à ce propos: permettre l'échange de certaines données ou l'accès à celles-ci. Le partage des données est bien sûr un sujet brûlant en raison de la protection de la vie privée. De ce fait, elle estime que l'autorité chargée de la protection des données devrait être invitée à participer aux réunions de cette commission.

Concernant les contrats de type 3, c'est-à-dire les "vrais" contrats dormants sur le marché belge (selon la CREG), Mme Van der Straeten a entendu parler de 500 000 contrats dormants, mais ce nombre lui semble colossal. Elle demande à la CREG si ce chiffre est correct. L'oratrice a également lu que la CREG formulerait des suggestions au prochain gouvernement à propos de l'accord des consommateurs. Comme ce futur gouvernement se fait attendre, Mme Van der Straeten suggère de présenter ces propositions au parlement afin qu'il puisse se pencher sur la question.

La députée a également plusieurs questions sur Gaele pour Test Achats. Gaele est une sorte d'assurance contre un renouvellement tacite qui coûte cher au consommateur. Ses clients et ceux de *June.Energy* changent de fournisseur énergétique en moyenne 2,8 fois par an, économisant ainsi environ 300 euros par an. Mme Van der Straeten aimerait obtenir des explications à ce propos, connaître le rôle exact de Gaele et savoir si Test Achats, avant le renouvellement automatique du contrat en cours, compare aussi l'ensemble des offres du marché sur une base annuelle afin de souscrire un nouveau contrat auprès du fournisseur le moins cher ou de procéder à un achat groupé.

Mme Van der Straeten insiste sur le fait que le parlement veille, depuis des années déjà, à informer les consommateurs et à les sensibiliser à la problématique des contrats dormants. Puisque Test Achats, par l'intermédiaire de Gaele, ne propose pas systématiquement aux consommateurs le produit le moins cher, elle souhaiterait savoir quel est le service offert exactement.

Enfin, s'adressant à M. De Dobbeleer, elle lui demande ce qu'il manque encore pour assurer le bon fonctionnement du futur marché énergétique belge. Elle pense notamment à la lenteur des opérations de modernisation des gestionnaires de réseau et se demande ce qu'il serait envisageable de faire pour accélérer le processus. De

die van de advocaten en de consultants. Nochtans zou het de bedoeling moeten zijn dat wie dat wil, gemakkelijk naar een ander contract kan overstappen om zijn energiefactuur te verlichten. De spreekster vindt dat de heer De Dobbeleer ter zake enkele heel interessante suggesties heeft gedaan, namelijk met betrekking tot de mogelijkheid om bepaalde gegevens uit te wisselen of toegankelijk te maken. Het delen van gegevens ligt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer uiteraard heel gevoelig. Daarom is de spreekster van oordeel dat de Gegevensbeschermingsautoriteit zou moeten worden uitgenodigd om aan de vergaderingen van deze commissie deel te nemen.

In verband met de type 3-contracten – volgens de CREG de "echte" slapende contracten op de Belgische markt – heeft mevrouw Van der Straeten gehoord dat het om 500 000 slapende contracten zou gaan. Dat cijfer lijkt haar enorm en dus vraagt ze de CREG of het klopt. De spreekster heeft ook gelezen dat de CREG aan de volgende regering enkele aanbevelingen zou doen aangaande het consumentenakkoord. Aangezien de toekomstige regering op zich laat wachten, stelt mevrouw Van der Straeten voor om die suggesties aan het Parlement voor te leggen, opdat die zich erover kan buigen.

Het lid heeft tevens enkele vragen voor Test Aankoop met betrekking tot Gaele. Gaele is een soort verzekering tegen een stilzwijgende contractverlenging, die duur is voor de consument. De klanten van Gaele en die van *June.Energy* veranderen gemiddeld 2,8 keer per jaar van energieleverancier en sparen op die manier jaarlijks ongeveer 300 euro uit. Mevrouw Van der Straeten had hierover graag meer uitleg gekregen en vraagt zich af wat de precieze rol van Gaele is en of Test Aankoop, alvorens een lopend contract automatisch wordt verlengd, ook het gehele aanbod op de markt op jaarbasis vergelijkt met het oog op een nieuw contract bij de goedkoopste leverancier of op een groepsaankoop.

Mevrouw Van der Straeten beklemtoont dat het Parlement al jaren toeziet op de informatieverstrekking aan en de bewustmaking van de consument omtrent de slapende contracten. Aangezien Test Aankoop, via Gaele, de consument niet stelselmatig het goedkoopste product aanbiedt, wenst zij te vernemen welke dienst precies wordt aangeboden.

Tot slot richt zij zich tot de heer De Dobbeleer en vraagt zij hem wat er nog ontbreekt om de goede werking van de toekomstige Belgische energiemarkt te garanderen. Zij denkt met name aan de traagheid waarmee de netwerkbeheerders de modernisering doorvoeren en vraagt zich af hoe het proces te versnellen valt. Ook vraagt zij

même, elle se demande si des acteurs tiers ne pourraient pas contribuer à faire avancer plus rapidement le passage au numérique.

M. Daniel Senesael (PS) note que de nombreux éléments positifs vont dans le sens de la proposition de loi de M. Verduyckt. Il pose une question plus spécifique à M. Jacquet qui plaide pour la suppression des contrats de type 3 en attirant l'attention sur les différences entre les notions de "produit" et de "contrat". M. Senesael souhaite savoir si ces mêmes notions se retrouvent également dans les contrats de type 1 et 2. Il ajoute qu'il n'a pas entendu le moindre plaidoyer pour les supprimer. L'orateur souligne l'importance de veiller à la simplification et la transparence du système en s'assurant qu'il reste compréhensible pour le consommateur ordinaire. Il plaide donc pour plus de pédagogie au niveau des instructions, des réflexions et des propositions émises.

Abordant la question des contrats dormants du point de vue de la CREG, c'est-à-dire comme des produits dormants prolongés, *M. Kurt Ravyts (VB)* souligne que ce problème existe depuis des années. Une simple recherche sur Google permet, en effet, de voir que ce sujet a été abordé par le passé tant par la CREG que les parlementaires sous la précédente législature.

Trouver une solution à ce problème n'est pas évident. L'intervention de la FEBEG a d'ailleurs permis de mettre en lumière certaines tensions et visions divergentes. Souhaitant être plus direct que Mme Van der Straeten, M. Ravyts déclare que la situation n'a guère évolué, malgré la grande sensibilisation. Soulignant que les consommateurs sensibilisés sont censés effectuer eux-mêmes un certain nombre de démarches, il estime que cette approche, bien que correcte en théorie, est assez peu commerciale, en particulier dans le cadre de la livraison d'un bien de base comme l'énergie.

Concernant la proposition de M. Verduyckt, l'orateur indique que son groupe y est assez favorable, à quelques détails près, dont la nécessité d'élaborer une définition appropriée. Faisant référence aux tensions avec la Commission européenne et le débat quant à savoir si nous nous dirigeons vers une réglementation trop stricte du système, ainsi que la question de la référence trimestrielle, il estime que ces points de discussion doivent absolument être traités et compte, pour ce faire, sur la contribution de M. Verduyckt. M. Ravyts souhaite d'ailleurs connaître la réaction de ce dernier par rapport aux critiques des fournisseurs.

zich af of derde actoren niet kunnen bijdragen aan een versnelde overstap op digitale dienstverlening.

De heer Daniel Senesael (PS) merkt op dat veel positieve elementen in de lijn liggen van het wetsvoorstel van de heer Verduyckt. Hij stelt een meer specifieke vraag aan de heer Jacquet, die pleit voor de afschaffing van de type 3-contracten en die de aandacht vestigt op de verschillen tussen het begrip "product" en het begrip "contract". De heer Senesael wil weten of dezelfde begrippen ook bij de type 1- en type 2-contracten voorkomen. Hij voegt eraan toe dat hij geen enkel pleidooi heeft gehoord om die af te schaffen. De spreker beklemtoont dat het belangrijk is te zorgen voor een eenvoudiger en een transparant systeem, waarbij men zich ervan vergewist dat het bevattelijk blijft voor de gewone consument. Hij pleit er dan ook voor dat de geformuleerde instructies, beschouwingen en voorstellen pedagogischer worden aangebracht.

De heer Kurt Ravyts (VB) staat stil bij de visie van de CREG op de slapende contracten, namelijk dat het gaat om slapende producten die telkens worden verlengd. Hij stipt aan dat dit pijnpunt al jarenlang bestaat. Een eenvoudige Google-zoekopdracht leert dat zowel de CREG als de parlementsleden dat onderwerp in het verleden, met name tijdens de vorige zittingsperiode, al hebben aangekaart.

Een oplossing ligt niet voor de hand. Dankzij het be-toog van de FEBEG kwamen trouwens bepaalde spanningen en uiteenlopende zienswijzen aan het licht. De heer Ravyts, die zich directer wenst uit te drukken dan mevrouw Van der Straeten, stelt dat de situatie amper is geëvolueerd, ofschoon grootschalig aan sensibilisering is gedaan. Hij benadrukt dat de bewustgemaakte consumenten geacht worden zelf een aantal stappen te ondernemen, maar vindt die aanpak – hoewel in theorie correct – niet erg commercieel, vooral niet bij de levering van een basisgoed zoals energie.

Voorts stipt de spreker aan dat zijn fractie in vrij grote mate gewonnen is voor het voorstel van de heer Verduyckt. Ze is het alleen oneens met een paar details, onder meer de noodzaak om een passende definitie uit te werken. Het lid verwijst naar de spanningen met de Europese Commissie en het debat over de vraag of wij naar een te strikte reglementering van het systeem evolueren, alsmede naar het vraagstuk van de kwartaalreferentie. Die discussiepunten moeten volgens hem hoe dan ook worden behandeld, en daarvoor rekent hij op de inbreng van de heer Verduyckt. De heer Ravyts wenst trouwens te vernemen hoe de heer Verduyckt reageert op de kritiek van de leveranciers.

Enfin, concernant la simplification de la facture énergétique, M. Ravyts mentionne l'existence de l'accord de 2018 dans lequel le ministre fédéral de la Consommation a pris les devants. Il indique avoir interrogé Mme la ministre Marghem à ce propos et que celle-ci a renvoyé la balle à Mme la ministre Muylle à laquelle il a donc adressé une question orale. Il ajoute que la ministre flamande Demir sera également interrogée afin de savoir comment elle envisage son rôle dans ce dossier.

M. Kris Verduyckt (sp.a) note que dès les premières discussions sur la proposition de loi, plusieurs collègues étaient d'accord sur le principe, mais nourrissaient des craintes à l'égard du texte. Ils s'interrogeaient notamment sur la composante énergétique de référence et l'effet potentiellement régulateur que pourrait avoir la proposition sur les prix du marché. Ce n'est évidemment pas l'objectif.

Le marché énergétique belge est libre et doit le rester. Les prix peuvent varier, mais le système doit viser la simplicité et la facilité d'utilisation. Le marché doit proposer des produits actifs. C'est là le problème auquel M. Verduyckt souhaite s'attaquer, indépendamment du débat plus large sur le caractère compliqué de la facture et l'accord des consommateurs. Il a noté plusieurs idées intéressantes et apportera de ce fait de nouvelles modifications à son texte.

Concernant l'accord des consommateurs, après avoir consulté le rapport annuel du médiateur, l'orateur demande au représentant de la FEBEG s'il est vrai que certains acteurs du marché n'y souscrivent plus.

Concernant les produits de prolongation dormants, 500 000 contrats ont apparemment été souscrits auprès d'un nombre restreint de fournisseurs. Cela signifie-t-il que certains fournisseurs n'ont que peu, voire aucun contrat dormant de type 3? M. Verduyckt souligne l'importance de ce point, d'autant plus que le représentant de *June Energy* a signalé que si certains fournisseurs devaient accuser une perte de leur chiffre d'affaires à cause de ces contrats, ils compenseraient autrement. M. Verduyckt ajoute que s'il est vrai que certains fournisseurs jouent le jeu, ils sont aussi victimes d'une concurrence déloyale voulue ou non, puisque ceux qui ne le font pas sont plus facilement compétitifs.

Concernant la composante énergétique de référence, M. Verduyckt estime que ce n'est pas la bonne voie à suivre. Il y a deux options. La première est la plus facile: l'interdiction pure et simple des contrats dormants, avec le risque que les clients y perdent au final. La CREG a

Aangaande de vereenvoudiging van de energiefactuur, ten slotte, vermeldt de heer Ravyts de overeenkomst van 2018 waarin de federale minister van Consumentenzaken het voortouw heeft genomen. Hij geeft aan dat hij minister Marghem daarover heeft geïnterpelleerd en dat die laatste de bal heeft teruggekaatst naar minister Muylle, aan wie hij derhalve een mondelinge vraag heeft gesteld. Hij voegt daaraan toe dat ook Vlaams minister Demir zal worden ondervraagd om te vernemen hoe zij haar rol in dit dossier ziet.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) merkt op dat van bij de eerste besprekingen over het wetsvoorstel verscheidene collega's het over het beginsel eens waren, maar dat de tekst hun zorgen baarde. Zij plaatsten namelijk vraagtekens bij de referentie-energiecomponent en vroegen zich af welk regulerend effect het wetsvoorstel eventueel op de marktprijzen zou hebben. Een dergelijk effect is uiteraard niet de bedoeling.

De Belgische energiemarkt is vrij en moet dat ook blijven. De prijzen kunnen variëren, maar het systeem moet gericht zijn op eenvoud en gebruiksgemak. De markt moet actieve producten aanbieden. Dat is het knelpunt dat de heer Verduyckt wil aanpakken, los van het bredere debat over de ingewikkeldheid van de factuur en over het consumentenakkoord. Hij heeft verscheidene interessante ideeën opgemerkt en zal derhalve nieuwe wijzigingen in zijn tekst aanbrengen.

Met betrekking tot het consumentenakkoord vraagt hij de FEBEG-vertegenwoordiger, na raadpleging van het jaarverslag van de ombudsman, of het klopt dat sommige marktspelers het niet langer onderschrijven.

Vervolgens gaat het lid in op de slapende verleningsproducten. Kennelijk werden 500 000 dergelijke contracten afgesloten bij een beperkt aantal leveranciers. Betekent dit dat sommige leveranciers weinig of zelfs geen slapende type 3-contracten hebben? De heer Verduyckt beklemtoont het belang van dat punt, temeer daar de vertegenwoordiger van *June Energy* heeft laten weten dat, mochten bepaalde leveranciers wegens die contracten een omzetverlies lijden, zij dat anderszins zouden compenseren. De heer Verduyckt voegt daaraan toe dat sommige leveranciers weliswaar het spel spelen, maar dat ook zij het slachtoffer zijn van al dan niet opzettelijke oneerlijke concurrentie; wie het spel niet speelt, bouwt immers makkelijker een sterkere concurrentiepositie uit.

De referentie-energiecomponent is volgens de heer Verduyckt niet de juiste aanpak. Er zijn twee opties. De eerste is de makkelijkste: eenvoudigweg een verbod op slapende contracten, met het risico dat de klanten er uiteindelijk bij verliezen. De CREG heeft op dat aspect

bien insisté sur ce point en demandant d'y faire attention. La seconde option serait de se débarrasser des contrats dormants. M. Verduyckt indique que d'autres suggestions sont les bienvenues.

La CREG et la FEBEG insistent sur le fait qu'il ne faut pas chercher absolument le contrat le moins cher, mais bien le produit équivalant le moins cher. Même s'il se dit d'accord avec cet avis, M. Verduyckt se demande néanmoins à partir de quand un produit peut être considéré comme équivalent. Il ajoute rejoindre la FEBEG sur le fait que les services inclus dans certains contrats sont aussi à prendre en considération.

Concernant la remarque de *June.Energy* qui trouve qu'il serait plus intéressant de mettre en avant l'intérêt de la numérisation et des données ouvertes que d'interdire les contrats dormants, M. Verduyckt pointe du doigt qu'il y a deux catégories de clients. Les clients tournés vers le numérique sont plus actifs et qui peuvent changer jusqu'à 2,8 fois par an de fournisseur. Par contre, ceux concernés par les contrats dormants appartiennent à la catégorie des clients moins actifs.

L'intervenant conclut en disant que pour réussir, il faut se concentrer sur l'interdiction de certains produits et les contrats dormants. La reconduction tacite n'est pas problématique en soi, tant que les produits restent actifs. M. Verduyckt ajoute que le texte sera retravaillé rapidement afin qu'il puisse servir de base à ses collègues pour la suite des travaux.

Vu la multitude d'outils disponibles pour comparer les factures énergétiques, M. Bram Delvaux (*Open Vld*), président, se demande si les consommateurs parviennent à s'y retrouver et s'il ne faudrait pas limiter le nombre d'instruments. Il insiste sur l'importance de la définition et donc de savoir clairement de quoi il est question aujourd'hui. D'après les explications des représentants de la CREG, M. Delvaux comprend que l'on vise un produit de prolongation qui n'est plus disponible sur le site des fournisseurs. Les autres orateurs partagent-ils cette analyse et estiment-ils que le concept de contrat dormant équivaut à celui de produit dormant?

M. Delvaux explique que la ministre de l'Énergie avait déjà parlé des 3 types de produits dormants le 13 juin 2015, lors d'une réunion de la commission Économie, Protection des consommateurs et Agenda numérique. Le premier type de produits avait une composante énergétique fixe qui pouvait changer chaque mois.

sterk de klemtoon gelegd en gevraagd om er oog voor te hebben. De tweede optie zou erin bestaan dat men zich van de slapende contracten ontdoet. De heer Verduyckt geeft aan dat andere suggesties welkom zijn.

De CREG en de FEBEG benadrukken dat niet absoluut het goedkoopste contract moet worden uitgezocht, maar wel het goedkoopste gelijkwaardige product. Ook al kan hij zich in die opvatting terugvinden, toch vraagt de heer Verduyckt zich af vanaf wanneer een product als gelijkwaardig kan worden beschouwd. Hij voegt eraan toe dat hij het met de FEBEG eens is dat ook de in bepaalde contracten inbegrepen diensten in overweging moeten worden genomen.

Vervolgens gaat de heer Verduyckt in op de opmerking van *June.Energy* dat het interessanter ware het belang van digitalisering en open data naar voren te schuiven in plaats van de slapende contracten te verbieden. Dienaangaande wijst hij erop dat er twee klantencategorieën bestaan. Op digitale diensten gerichte klanten zijn actiever en kunnen tot wel 2,8 keer per jaar van leverancier veranderen. Het klantenbestand met de slapende contracten daarentegen is de minst actieve categorie.

Tot besluit stelt de spreker dat het om te kunnen slagen noodzakelijk is zich toe te spitsen op het verbieden van bepaalde producten en op de slapende contracten. Stilzwijgende contractverlenging is op zich niet problematisch zolang de producten maar actief blijven. De heer Verduyckt voegt eraan toe dat de tekst snel zal worden herwerkt, opdat hij voor zijn collega's als basis kan dienen voor het vervolg van de werkzaamheden.

Gezien het grote aantal beschikbare instrumenten om de energiefacturen te vergelijken, vraagt voorzitter Bram Delvaux (*Open Vld*) zich af of de consument daarin wel zijn weg weet te vinden en of het aantal instrumenten niet zou moeten worden beperkt. Hij beklemtoont dat de definitie belangrijk is en dat het dus van belang is duidelijk te weten waarover het vandaag gaat. Uit de uitleg van de vertegenwoordigers van de CREG maakt de heer Delvaux op dat in casu een verlengingsproduct wordt beoogd dat niet langer beschikbaar is op de website van de leveranciers. Zijn de andere sprekers het met die analyse eens en zijn zij van mening dat het concept "slapend contract" gelijkstaat met het concept "slapend product"?

De heer Delvaux licht toe dat de minister van Energie al had gesproken over de drie types slapende producten, en wel op 13 juni 2015 tijdens een vergadering van de commissie Economie, Consumentenbescherming en Digitale Agenda. Het eerste type producten had een vaste energiegcomponent die maandelijks kon veranderen. Het

Le second portait sur des produits adaptés avec une composante variable et une indexation trimestrielle. Le troisième englobait les produits variables ou fixes qui avaient été retirés du marché. Il souhaiterait savoir si la définition actuelle porte sur ces produits variables ou fixes qui, à l'époque, étaient déjà considérés comme problématiques. Ensuite, il demande si retirer un produit du marché se limite à ne plus le publier sur le site du fournisseur.

Concernant la référence de la composante énergétique, il se demande si cette piste est la meilleure, notant qu'elle implique d'effectuer des calculs chaque trimestre. Dans la pratique, cette solution ne sera pas si simple à appliquer.

Concernant l'accord des consommateurs, il se demande s'il ne serait pas judicieux de le réexaminer pour l'adapter. Indépendamment de la proposition de loi, il estime que ce point mérite une analyse approfondie et demande quelles seraient les éventuelles modifications à apporter.

Dans son intervention, M. Simon November, représentant de Test Achats, a indiqué que la sensibilisation n'avait touché qu'un nombre restreint de consommateurs. M. Delvaux aimerait connaître le chiffre précis et avoir plus de détails à ce propos.

Concernant la proposition de loi, il note qu'elle implique aussi que certains contrats seront d'office résiliés. Il se demande si cette mesure est compatible avec le libre choix du consommateur et le cadre juridique européen qui a d'ailleurs été transposé en législation nationale. Il ajoute que l'article 3 du *Clean Energy Package* freine la Belgique dans ses initiatives d'imposition d'un prix maximal. Il demande, en outre, que la proposition de loi fasse l'objet d'une analyse juridique.

Enfin, revenant sur son expérience passée, lorsqu'il dirigeait un CPAS, il raconte qu'il attirait toujours l'attention de ses travailleurs sociaux pour qu'ils utilisent les instruments disponibles et vérifient si les contrats convenaient bien aux bénéficiaires du CPAS.

C. Réponses des orateurs

Concernant l'accord des consommateurs, M. Koen Locquet, président f.f. du comité de direction de la CREG, souligne que ce sont bien le ministre et les services administratifs qui sont au gouvernail. La CREG est toutefois prête à envoyer des suggestions au parlement et à participer aux discussions si de nouvelles négociations

tweede betrof aangepaste producten met een variabele energiecomponent en een driemaandelijks indexering. Het derde omvatte de variabele of vaste producten die uit de markt werden genomen. Hij zou willen weten of de huidige definitie betrekking heeft op die destijds reeds als problematisch beschouwde variabele of vaste producten. Voorts vraagt hij of een product uit de markt nemen zich beperkt tot het niet langer vermelden ervan op de website van de leverancier.

Inzake de referentie-energiecomponent vraagt hij of dit de beste optie is, erop wijzend dat er dan elk kwartaal berekeningen moeten worden gemaakt. In de praktijk zal die oplossing niet zo eenvoudig toe te passen zijn.

De spreker vraagt of het niet verstandig zou zijn om het consumentenakkoord te herbekijken en aan te passen. Los van het wetsvoorstel is hij van oordeel dat dit punt een uitgebreide analyse verdient en hij vraagt welke aanpassingen zouden kunnen worden aangebracht.

In zijn betoog gaf de heer Simon November, vertegenwoordiger van Test Aankoop, aan dat de bewustmaking slechts een beperkt aantal consumenten had bereikt. De heer Delvaux zou willen weten hoeveel precies en verzoekt om meer informatie daarover.

Hij wijst erop dat het wetsvoorstel ook impliceert dat bepaalde contracten automatisch zullen worden opgezegd. Hij vraagt of die maatregel verenigbaar is met de vrije keuze van de consument en met het Europees juridisch kader, dat overigens in nationale wetgeving werd omgezet. Hij voegt eraan toe dat artikel 3 van het *Clean Energy Package* de Belgische initiatieven tot oplegging van een maximumprijs beteugelt. Voorts vraagt hij dat een juridische analyse van het wetsvoorstel wordt uitgevoerd.

Terugblikkend op zijn ervaringen uit het verleden, toen hij de leiding had over een OCMW, geeft hij aan dat hij zijn maatschappelijk werkers steeds vroeg de beschikbare instrumenten te gebruiken en na te gaan of de contracten wel afgestemd waren op de OCMW-begunstigden.

C. Antwoorden van de sprekers

De heer Koen Locquet, waarnemend voorzitter van het directiecomité van de CREG, geeft aan dat het wel degelijk de minister en de administratieve diensten toekomt beslissingen te nemen betreffende het consumentenakkoord. De CREG is echter bereid om het parlement suggesties te bezorgen en deel te nemen

sont entamées avec d'autres acteurs (administration, médiateurs, fournisseurs).

Concernant les contrats dormants, il n'existe pas une définition figée et définitive. La CREG a utilisé ce terme pour la première fois en 2012 en précisant que cette catégorie de contrats comprenait elle-même plusieurs sous-catégories. M. Locquet ajoute qu'il s'agit bien de contrats ou de produits qui ont été retirés du marché et qui ne sont donc plus activement proposés ni repris dans les comparateurs de prix.

Quant à la résiliation des contrats, voyant les éventuels problèmes que cela pourrait engendrer, la CREG propose d'attendre l'échéance du contrat qui ne pourra plus être prolongé. M. Locquet estime que cette solution permettrait de traiter cette problématique de manière progressive et d'éviter d'éventuels problèmes judiciaires liés à la résiliation des contrats.

Concernant le problème des prix maximums, il se réfère à certaines dispositions du *Clean Energy Package*, précisant que si l'Europe n'y est pas favorable, quelques ouvertures sont toutefois possibles. Cela mériterait une analyse plus approfondie.

À propos du point de vue des régulateurs européens sur les primes en cas de résiliation ou de rupture de contrat, il explique qu'il y a un an, l'association des régulateurs européens avait adopté une position ferme. Les points de vue ont toutefois évolué et sont aujourd'hui plus modérés, notamment pour le changement de fournisseur.

En réponse à une question de Mme Van der Straeten, *M. Laurent Jacquet, directeur contrôle prix et comptes de la CREG*, confirme qu'il y a bien 500 000 contrats de type 3 (ménages et PME confondus). D'après lui, cette estimation reste prudente et le chiffre réel est sûrement supérieur. Il ajoute qu'il y a beaucoup plus de contrats de type 1 et 2, mais que ces derniers sont liés au fonctionnement normal du marché et posent moins problème.

Concernant la question de M. Senesael sur la définition de la notion de produits et de contrats de type 3, l'intervenant explique que la définition proposée par la CREG pour les contrats et les produits est valable pour les trois types de produits dormants. Il indique ensuite à M. Verduyck que deux fournisseurs, à savoir Eneco et Luminus, sont principalement concernés par

aan de besprekingen indien nieuwe onderhandelingen worden aangevat met andere actoren (administratie, bemiddelaars, leveranciers).

Er bestaat geen vaste en definitieve definitie voor de slapende contracten. De CREG heeft die term voor het eerst gebruikt in 2012, erop wijzend dat die contractencategorie zelf al meerdere subcategorieën omvatte. De heer Locquet voegt eraan toe dat dit wel degelijk contracten of producten betreft die uit de markt werden genomen en die derhalve niet langer actief worden aangeboden of in de prijsvergelijkers worden opgenomen.

Met het oog op de mogelijke problemen die de opzegging van de contracten zou kunnen teweegbrengen, stelt de CREG voor om te wachten tot de vervaldag van het contract dat niet meer zal kunnen worden verlengd. De heer Locquet is van oordeel dat met die oplossing het probleem geleidelijk kan worden aangepakt en dat mogelijke juridische problemen ingevolge de opzegging van de contracten kunnen worden voorkomen.

Inzake het probleem van de maximumprijzen verwijst hij naar enkele bepalingen van het *Clean Energy Package*; daaruit valt op te maken dat hoewel Europa er geen voorstander van is, toch enkele openingen worden gemaakt. Dat aspect zou een uitgebreidere analyse verdienen.

Inzake het standpunt van de Europese reguleren betreffende de premies in geval van opzegging of verbreking van het contract, licht hij toe dat de vereniging van de Europese reguleren een jaar geleden een vastberaden standpunt had ingenomen. De standpunten zijn echter geëvolueerd en zijn thans gematigder, met name inzake het veranderen van leverancier.

In antwoord op een vraag van mevrouw Van der Straeten bevestigt de heer *Laurent Jacquet, directeur Controle op de prijzen en de rekeningen van de CREG*, dat er inderdaad 500 000 contracten van het type 3 zijn (gezinnen en kmo's samen). Volgens hem is dat een voorzichtige schatting en ligt het werkelijke cijfer ongetwijfeld hoger. Hij voegt eraan toe dat er veel meer contracten van het type 1 en 2 zijn, maar dat die verband houden met de normale werking van de markt en derhalve minder een probleem vormen.

Op de vraag van de heer Senesael over hoe de producten en de contracten van het type 3 worden gedefinieerd, licht de spreker toe dat de door de CREG voorgestelde definitie voor de contracten en de producten geldt voor de drie types slapende producten. Voorts deelt hij de heer Verduyck mee dat de 500 000 contracten van het type 3 vooral twee leveranciers betreffen, namelijk

les 500 000 contrats de type 3 et que Mega et Lampiris détiennent une part de marché moindre.

À l'adresse de M. Delvaux, l'orateur confirme qu'il existe actuellement un nombre important de comparateurs tarifaires. La CREG tente d'ailleurs de remettre de l'ordre en octroyant des labels de qualité à certains comparateurs tarifaires. Il ajoute qu'un comparateur privé en a reçu un. Quant à la CWaPE et Bruegel, ils ont également introduit un dossier pour labéliser leur comparateur. D'autres rassemblent actuellement les informations nécessaires pour faire de même. Quant à la question sur l'éventuelle intégration des comparateurs, M. Jacquet indique avoir mis ce point à l'ordre du jour du forum des régulateurs belges d'électricité et de gaz (FORBEG). Il en est ressorti que les marchés régionaux sont de plus en plus spécifiques et évoluent tous différemment dans une dynamique particulière. Le calendrier de mise en œuvre des compteurs intelligents diffère donc d'une Région à l'autre et touchera, par conséquent, les consommateurs d'une manière différente, notamment au niveau des prix dynamiques. Chaque Région ayant ses spécificités, il est donc nécessaire d'avoir des outils de comparaison spécifiques.

M. Vincent De Dobbeleer, représentant de June Energy, explique que *June Energy* compare chaque mois l'ensemble des tarifs et des promotions du marché. Le client, une fois qu'il en a donné son accord, passe automatiquement à l'offre la plus avantageuse. Puisqu'ils changent de contrat, on peut donc dire que ces clients sont actifs, même s'ils ne le font pas en personne. L'orateur précise que *June Energy* ne reçoit jamais de commission des fournisseurs énergétiques. Comme ses clients paient un abonnement mensuel, *June Energy* fait ses choix en toute indépendance.

Concernant la question du nombre de clients que le système atteint, l'orateur estime qu'il faudrait considérer cette question sous un autre angle et se demander ce que nous voulons atteindre avec cette proposition de loi et qui nous voulons atteindre. Il précise qu'un client qui est chez le même fournisseur depuis plusieurs années y est peut-être resté par choix et non par manque d'informations.

Concernant la définition des contrats actifs ou dormants, il ajoute qu'il faudrait aussi expliquer clairement ce que signifie concrètement "ne plus être offert activement sur le marché". Il pense notamment à certains fournisseurs qui pourraient laisser une offre soi-disant "active" en la publiant à un endroit de leur site web où personne ne pourra la trouver. Comme Mme Van der Straeten, il pense qu'il faut anticiper le marché en prenant

Eneco en Luminus, et que Mega en Lampiris un plus grand marktaandeel hebben.

Aan de heer Delvaux bevestigt de spreker dat er thans erg veel prijsvergelijkers zijn. De CREG tracht dit overigens overzichtelijk te maken door aan bepaalde prijsvergelijkers kwaliteitslabels toe te kennen. Hij voegt eraan toe dat een particuliere prijsvergelijker dat label heeft gekregen. Ook de CWaPE en BRUGEL hebben een dossier ingediend om hun prijsvergelijker van een label te voorzien. Andere partijen verzamelen thans de nodige informatie daartoe. Op de vraag over de mogelijke integratie van de prijsvergelijkers geeft de heer Jacquet aan dat hij dit punt op de agenda van het forum van Belgische elektriciteits- en gasregulators (FORBEG) heeft gezet. Daar bleek dat de regionale markten steeds specifieker worden en allemaal verschillend evolueren volgens een welbepaalde dynamiek. De timing voor de invoering van de slimme meters verschilt dus van geweest tot geweest en zal bijgevolg een verschillende impact hebben op de consumenten, vooral op het stuk van de dynamische prijzen. Elk gewest heeft specifieke kenmerken en dus zijn specifieke vergelijkingshulpmiddelen nodig.

De heer Vincent De Dobbeleer, vertegenwoordiger van June Energy, licht toe dat *June Energy* maandelijks alle prijzen en promoties op de markt vergelijkt. Zodra hij zijn akkoord heeft gegeven, schakelt de klant automatisch over naar het meest voordelige aanbod. Hoewel de verandering niet in eigen persoon door de klant gebeurt, zou men dus kunnen stellen dat dit actieve klanten zijn, aangezien ze van contract veranderen. De spreker wijst erop dat *June Energy* nooit een commissie van de energieleveranciers ontvangt. De klanten van *June Energy* betalen een maandelijks abonnement en de keuzes worden volledig onafhankelijk gemaakt.

De spreker is van oordeel dat de vraag over het aantal klanten dat het systeem bereikt vanuit een andere invalshoek moet worden bekeken. Men dient zich af te vragen wat dit wetsvoorstel beoogt te verwezenlijken en wie men daarmee wil bereiken. Hij wijst erop dat wie al meerdere jaren klant is bij dezelfde leverancier daarvoor kan hebben gekozen en niet noodzakelijk klant bleef wegens een gebrek aan informatie.

Wat de definitie van actieve of slapende contracten betreft, voegt hij eraan toe dat duidelijk moet worden aangegeven wat concreet wordt bedoeld met "niet langer actief aangeboden op de markt". Hij denkt meer bepaald aan de gevallen waarin leveranciers een aanbod zogenaamd "actief" houden door het ergens op hun website bekend te maken waar niemand het zal gaan zoeken. Evenals mevrouw Van der Straeten vindt hij dat op de

en compte le fait que des personnes tenteront toujours de voir les différentes interprétations possibles.

Concernant le besoin de simplicité, il confirme que les prix dynamiques, voire les prix variables en fonction de l'heure, augmenteront encore davantage la complexité au risque de noyer complètement les consommateurs dans la multitude de possibilités offertes. Pour ce qui est de la numérisation, il estime que le passage aux compteurs numériques progresse à un bon rythme. Par contre, il y a un certain retard au niveau du logiciel à concevoir pour regrouper les données afin de pouvoir les utiliser et optimiser la consommation. D'ici le début de l'année 2021, ces données devraient pouvoir être échangées avec des parties tierces. Il insiste ici sur l'importance du respect de la protection de la vie privée, ajoutant que le consommateur final doit toujours donner son accord préalable au traitement de ses données et être en mesure de contrôler ce qui en est fait.

Il estime que la numérisation pourrait grandement simplifier les choses et les rendre plus efficaces. Précisant que dans certains secteurs, les données liées à un contrat doivent être partagées avec d'autres parties prenantes, il suggère d'obliger les fournisseurs énergétiques à faire de même. Prenant l'exemple de Fluvius qui partage des données des consommateurs, il se demande pourquoi la CREG ne ferait pas de même dans l'intérêt du consommateur.

M. Marc Van den Bosch, general manager de la FEBEG, indique qu'il plaide également pour des conditions de concurrence équitables, pointant du doigt que les fournisseurs énergétiques n'ont pas tous les mêmes obligations ni les mêmes droits. Comme Mme Van der Straeten, il souligne l'importance du respect de la vie privée du consommateur dans le traitement et le partage des données effectués par le fournisseur. Concernant la signature de l'accord des consommateurs par les fournisseurs, il précise que cet accord n'a pas été signé par tous les fournisseurs du marché belge, mais bien par tous ceux qui sont membres de la FEBEG. Concernant la définition fondamentale des contrats dormants, impliquant qu'ils ne sont "pas disponibles sur le marché", il insiste sur le fait que les premières catégories de la CREG ne peuvent pas appartenir à cette catégorie. L'orateur estime que les comparateurs doivent évoluer, car le fournisseur peut actuellement décider d'inclure un produit qui n'est plus disponible sur le marché dans un comparateur qu'il paie pour que son produit y soit repris. Il ajoute que la charte de la CREG devrait être revue et améliorée et que la FEBEG reste disponible

markt moet worden geanticipeerd, er daarbij rekening mee houdend dat sommigen altijd op zoek zullen gaan naar de verschillende mogelijke interpretaties.

Aangaande de nood aan eenvoud bevestigt hij dat dynamische prijzen of zelfs variabele uurprijzen de zaken nog ingewikkelder zullen maken, op het gevaar af de consument volledig te doen verdrinken in het oeverloze scala aan mogelijkheden. Wat de digitalisering betreft, is hij van mening dat de overgang naar de slimme meters gestaag vordert. Daarentegen is enige achterstand opgelopen bij de ontwikkeling van de dataverzamelingssoftware die nodig is om die meters te kunnen gebruiken en aldus het verbruik te optimaliseren. Tegen begin 2021 zouden die gegevens met derde partijen moeten kunnen worden uitgewisseld. Hij benadrukt hier het belang van de inachtneming van de bescherming van de privacy, met de precisering dat de eindverbruiker altijd voorafgaandelijk moet instemmen met de verwerking van zijn gegevens en moet kunnen nagaan wat er met zijn gegevens gebeurt.

Hij is van mening dat de digitalisering de zaken veel eenvoudiger en doeltreffender zou kunnen maken. Hij wijst erop dat in sommige sectoren de gegevens in verband met een contract moeten worden gedeeld met andere betrokken partijen; hij stelt voor ook de energieleveranciers daartoe te verplichten. Als voorbeeld noemt hij Fluvius, dat consumentengegevens deelt. Hij vraagt zich af waarom de CREG niet hetzelfde zou doen in het belang van de consument.

De heer Marc Van den Bosch, general manager van de FEBEG, pleit eveneens voor eerlijke concurrentievoorwaarden; in dat verband klaagt hij aan dat niet alle energieleveranciers dezelfde plichten en rechten hebben. Evenals mevrouw Van der Straeten benadrukt hij het belang van de inachtneming van de persoonlijke levenssfeer van de consument bij de verwerking en uitwisseling van gegevens door de leverancier. Aangaande de ondertekening van het consumentenakkoord door de leveranciers wijst hij erop dat dit akkoord niet door alle leveranciers op de Belgische markt werd ondertekend, maar wel door al degenen die bij de FEBEG zijn aangesloten. Uitgaande van de echte betekenis van de term "slapende contracten", te weten contracten die "niet op de markt beschikbaar" zijn, benadrukt hij dat de eerste categorieën van de CREG daar niet toe kunnen behoren. De spreker is van mening dat de vergelijkingstools moeten worden verbeterd. Nu kan een leverancier immers een product, dat niet langer op de markt beschikbaar is, doen toevoegen aan een vergelijkingstool waarvoor hij betaalt om er zijn product in te doen opnemen. Hij geeft voorts aan dat het charter van

pour participer de manière constructive à des propositions de texte et avoir des échanges de vues sur ces définitions essentielles.

M. Simon November, porte-parole de Test Achats, répond d'abord à la question de M. Delvaux concernant le nombre de consommateurs que Test Achats ne parvient pas à atteindre. D'après les chiffres de la CREG, 6 consommateurs sur 10 changent activement de contrat énergétique. Il y en a donc 4 sur 10 qui ne sont pas sensibilisés, malgré les nombreux outils actuellement disponibles sur le marché, la facilité de changer de contrat et l'existence de *June.Energy* et *Gaele*. Ce nombre reste donc important.

En réponse à une question de Mme Van der Straeten, il explique que *Gaele* est un service qui demande aux fournisseurs énergétiques de lui faire des prix, à des moments stratégiques afin d'obtenir des tarifs plus avantageux que l'offre moyenne du marché. Il ajoute toutefois que pour bénéficier du prix le plus compétitif, le consommateur devrait se montrer très actif et changer lui-même de contrat plusieurs fois par an aux moments opportuns. *Gaele* aide les consommateurs plus passifs, mais désireux de bénéficier d'une offre conforme aux prix du marché et de faire des économies.

D. Répliques

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) demande si Test Achats passe en revue l'ensemble des offres du marché et si ses clients peuvent se retrouver chez n'importe quel fournisseur pour n'importe quel produit, à partir du moment où cela leur permet de réaliser des économies.

M. Simon November, Test Achats, explique que *Gaele* entame des négociations avec les différents fournisseurs énergétiques au nom de ses 10 000 abonnés afin d'obtenir un tarif plus avantageux auprès d'un fournisseur spécifique. Si un accord est obtenu, les abonnés reçoivent alors une offre qu'ils décident librement d'accepter ou non.

Mme Van der Straeten résume en disant que c'est en quelque sorte un achat groupé.

M. November répond qu'un achat groupé se fait à un moment fixe. Dans le cas présent, la plateforme analyse quel est le meilleur moment pour changer de contrat. *Gaele* entame ensuite des négociations avec plusieurs fournisseurs. Il voit plutôt cela comme un achat de groupe permanent où la plateforme suit les offres du marché

de CREG zou moeten worden herzien en verbeterd, en dat de FEBEG beschikbaar blijft om constructief mee te werken aan tekstvoorstellen en om over die essentiële definitie van gedachten te wisselen.

De heer Simon November, woordvoerder van Test Aankoop, antwoordt eerst op de vraag van de heer Delvaux aangaande het aantal consumenten dat Test Aankoop niet weet te bereiken. Volgens de cijfers van de CREG gaan 6 op de 10 consumenten actief op zoek naar een ander energiecontract. Dat betekent dat 4 op de 10 niet worden bereikt via de sensibilisering, ondanks het aantal beschikbare instrumenten op de markt, het gemak waarmee men van contract kan veranderen, en het bestaan van *June.Energy* en *Gaele*. Dat zijn er dus nog altijd veel.

Als antwoord op een vraag van mevrouw Van der Straeten geeft hij aan dat *Gaele* een dienst is waarbij de energieleveranciers wordt gevraagd hem prijzen te bezorgen, op strategische tijdstippen, teneinde tarieven te verkrijgen die gunstiger zijn dan het marktgemiddelde. Hij voegt er evenwel aan toe dat de consument de meest voordelige tarieven pas zal genieten als hij heel actief is en meermaals per jaar, op de juiste tijdstippen, zelf van contract verandert. *Gaele* helpt de meer passieve consumenten die echter een aanbod willen genieten dat conform is aan de marktprijzen, en die willen besparen.

D. Replieken

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) vraagt of Test Aankoop alle marktaanbiedingen overloopt en of haar leden bij eender welke leverancier voor eender welk product terecht kunnen, zodra zij op die manier kunnen besparen.

De heer Simon November, Test Aankoop, legt uit dat *Gaele*, uit naam van haar tienduizend abonnees, onderhandelingen aanvat om bij een specifieke leverancier een gunstiger tarief te verkrijgen. Als het tot een akkoord komt, ontvangen de abonnees een offerte waarop zij al dan niet kunnen ingaan.

Mevrouw Van der Straeten stelt dat het, samengevat, om een soort van groepsaankoop gaat.

De heer November antwoordt dat een groepsaankoop op een welbepaald ogenblik gebeurt. In dit geval zoekt het platform uit wat het beste tijdstip is om van contract te veranderen. Vervolgens gaat *Gaele* in onderhandeling met meerdere leveranciers. Hij ziet het veeleer als een permanente groepsaankoop waarbij het platform de

et où le consommateur doit uniquement accepter ou refuser les propositions de la plateforme.

Madame Van der Straeten demande alors si c'est une sorte de partenariat que Gaelle conclut pour ses abonnés avec un seul et même fournisseur qui propose toujours un tarif plus intéressant.

M. November indique que l'objectif n'est pas de rester chez un même fournisseur. Lors des négociations, Gaelle regarde toujours qui propose la meilleure offre.

Mme Van der Straeten fait également l'éloge du travail de M. Verduyck qui a inscrit la problématique des contrats dormants à l'agenda. Concernant le partage des données, comme M. Van den Bosch l'a indiqué, il ne faut pas oublier que le consommateur reste propriétaire de ses données personnelles. Il est important de faire la transparence sur le traitement des données et de veiller à ce que les différents acteurs (gestionnaire de réseau, fournisseur ou autre) ne les conservent pas. Mme Van der Straeten a l'impression que la question du respect de la vie privée est perçue comme un obstacle. Elle explique donc que le règlement général sur la protection des données (RGPD) ne vise pas à empêcher le partage des données à caractère personnel, mais pose certaines conditions à respecter par rapport à ce partage.

À propos de la concurrence sur le marché de l'énergie, outre celle à laquelle se livrent les différents fournisseurs énergétiques, l'oratrice souligne qu'il ne faut pas oublier celle qui se joue entre des intermédiaires tels que *June Energy* et Gaelle, les vendeurs porte-à-porte et autres acteurs tiers.

Mme Van der Straeten note que s'il est essentiel pour la plupart des consommateurs de payer peu, voire le moins possible, certains s'interrogent aussi sur d'autres aspects, notamment l'origine de leurs produits. Chaque année, par exemple, Greenpeace établit un classement des différents fournisseurs énergétique en fonction de l'origine de leurs produits. De même, plusieurs régulateurs proposent également des comparateurs qui prennent en compte l'origine du produit.

L'intervenante ajoute que des pistes très intéressantes ont été mises en avant lors de cette audition et que le travail autour de la proposition de loi de M. Verduyck doit être poursuivi en les prenant en compte.

marktaanbiedingen op de voet volgt en de consument de voorstellen van het platform nog louter hoeft te aanvaarden of te weigeren.

Mevrouw Van der Straeten vraagt daarop of Gaelle dan voor haar abonnees een vorm van partnerschap sluit met één enkele leverancier die stevast een interessant tarief aanbiedt.

De heer November geeft aan dat er niet naar wordt gestreefd bij één leverancier te blijven. Tijdens de onderhandelingen bekijkt Gaelle steeds welke leverancier de beste voorwaarden biedt.

Mevrouw Van der Straeten heeft eveneens lovende woorden voor het werk van de heer Verduyck, die het vraagstuk van de slapende contracten op de agenda heeft geplaatst. Wat het delen van gegevens betreft, mag, zoals de heer Van den Bosch heeft aangegeven, niet worden vergeten dat de consument de eigenaar blijft van zijn persoonsgegevens. Het is belangrijk transparantie aan de dag te leggen aangaande de verwerking van gegevens en erover te waken dat de diverse actoren (netbeheerders, leveranciers enzovoort) die gegevens niet bijhouden. Mevrouw Van der Straeten heeft de indruk dat het aspect van de inachtneming van de persoonlijke levenssfeer als een belemmering wordt ervaren. Zij verduidelijkt daarom dat de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) er niet toe strekt de uitwisseling van persoonsgegevens onmogelijk te maken, maar wel bepaalde voorwaarden op te leggen voor het delen van persoonsgegevens.

De spreekster wijst erop dat op de energiemarkt niet alleen concurrentie tussen de verschillende energieleveranciers bestaat, maar ook tussen allerhande tussendiensten, zoals *June Energy* en Gaelle, de huis-aan-huisverkopers en andere betrokken derden.

Mevrouw Van der Straeten merkt op dat de meeste consumenten er weliswaar aan houden om weinig of zelfs zo weinig mogelijk te betalen, maar dat sommigen onder hen ook kijken naar andere aspecten, onder meer de oorsprong van hun producten. Greenpeace stelt bijvoorbeeld jaarlijks een klassement op van de diverse energieleveranciers, op basis van de oorsprong van de door hen aangeboden producten. Ook meerdere regulatoren bieden vergelijkingsinstrumenten aan die rekening houden met de oorsprong van het product.

De spreekster voegt daaraan toe dat tijdens deze hoorzitting heel interessante denksporen aan bod zijn gekomen en dat de werkzaamheden aangaande het wetsvoorstel van de heer Verduyck moeten worden voortgezet met inachtneming daarvan.

Enfin, l'oratrice demande si elle a bien compris la demande pour un partage de la banque de données de la CREG avec les différents acteurs du marché énergétique, ce que M. De Dobbeleer confirme.

M. Kris Verduyckt (sp.a) prend bonne note du fait que certains fournisseurs énergétiques ne proposent pas de produits dormants et du fait que d'autres cherchent toujours à contourner les règles. Cela montre à quel point il est important de bien travailler le texte pour qu'il soit d'une grande clarté et d'une grande qualité. L'orateur accepte la proposition de la FEBEG et de la CREG de réfléchir ensemble à une définition appropriée. Il estime d'ailleurs qu'il est important de se pencher sur les produits avant d'envisager une analyse juridique. L'orateur ajoute que le texte doit encore être peaufiné et qu'il faudra ensuite voir s'il est approuvé par la majorité des membres de la commission.

M. Bram Delvaux (Open Vld), président, se dit satisfait des idées suggérées par les différents orateurs à propos de cette proposition de loi. Il met toutefois en évidence trois points d'attention. Premièrement, il met en garde contre un trop grand interventionnisme dans le fonctionnement normal du marché. Il ne faut pas aller trop loin. Deuxièmement, il insiste sur l'importance de bien réfléchir à la définition qui sera faite. Par exemple, si un fournisseur organise une action en mai 2020, mais qu'il retire son offre du marché et de son site web un mois plus tard, cela voudra-t-il dire que nous en arriverons à proposer des contrats d'une durée de moins d'un an? Enfin, il ajoute que la Belgique fait figure de bon élève par rapport aux autres États membres pour ce qui est des contrats énergétiques et de la possibilité de changer de fournisseur: les consommateurs sont en effet 6 sur 10 à changer régulièrement de contrat d'électricité. Les pouvoirs publics ont donc déjà beaucoup travaillé afin de sensibiliser les personnes privées et les entreprises par rapport à l'intérêt économique de changer régulièrement de fournisseur.

IV. — ECHANGE DE VUES DU 15 JUILLET 2020 AVEC LA MINISTRE DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU DÉVELOPPEMENT DURABLE

Le 15 juillet 2020, la commission a tenu un échange de vues avec la ministre de l'Énergie, de l'Environnement et du Développement durable.

La ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargée de la Lutte contre la pauvreté, de l'Égalité des chances et des Personnes handicapées,

Tot slot vraagt de sprekerster of zij goed begrepen heeft dat wordt gevraagd dat de gegevensbank van de CREG wordt gedeeld met de diverse spelers op de energiemarkt; de heer De Dobbeleer bevestigt dat.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) neemt er nota van dat sommige energieleveranciers geen slapende producten aanhouden terwijl andere voortdurend proberen de regels te omzeilen. Een en ander toont aan dat het belangrijk is het wetsvoorstel grondig te behandelen, opdat het heel duidelijk en bijzonder kwaliteitsvol zou zijn. De spreker aanvaardt het voorstel van de FEBEG en de CREG om samen na te denken over een gepaste definitie. Hij meent voorts dat het belangrijk is om eerst de producten te bekijken, alvorens over te gaan tot een juridische analyse. Het lid voegt daaraan toe dat de tekst nog moet worden verfijnd en dat het dan nog te bezien valt of hij door de meerderheid van de commissieleden wordt aangenomen.

Voorzitter Bram Delvaux (Open Vld) is verheugd over de ideeën die door de diverse sprekers betreffende dit wetsvoorstel werden geopperd. Hij wijst echter op drie aandachtspunten. Ten eerste waarschuwt hij voor een te grote bemoeienis met de normale marktwerking. Men mag niet te ver gaan. Ten tweede benadrukt hij dat het belangrijk is goed na te denken over de definitie die zal worden gegeven. Als een leverancier bijvoorbeeld in mei 2020 een actie organiseert maar zijn aanbod een maand later van de markt haalt en niet langer op zijn website vermeldt, betekent dat dan dat uiteindelijk contracten met een looptijd van minder dan een jaar worden aangeboden? Tot slot voegt hij daaraan toe dat België vergeleken met de andere lidstaten een goede leerling is op het vlak van de energiecontracten en van de mogelijkheid om van leverancier te veranderen, want zes op tien consumenten veranderen regelmatig hun elektriciteitscontract. De overheid heeft dus al veel gedaan om de privépersonen en de ondernemingen bewust te maken van het feit dat het economisch interessant is om geregeld van leverancier te veranderen.

IV. — GEDACHTEWISSELING VAN 15 JULI 2020 MET DE MINISTER VAN ENERGIE, LEEFMILIEU EN DUURZAME ONTWIKKELING

Op 15 juli 2020 heeft de commissie een gedachtewisseling gehouden met de minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling.

De minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Armoedebestrijding, Gelijke Kansen en Personen met een beperking, die aanvankelijk ook was

initialement conviée mais empêchée, a fourni à la commission un avis écrit (v. annexe n°3).

A. Exposé introductif

Mme Marie-Christine Marghem, ministre de l'Energie, de l'Environnement et du Développement durable, déclare que près de 360 000 familles belges payent en moyenne 600 euros par an de trop pour leur électricité et leur gaz naturel.

Un certain nombre de personnes ne sont pas conscientes de payer trop cher et du fait qu'ils pourraient réaliser des économies substantielles en changeant de fournisseur d'énergie. Ceci est dû au manque de transparence et de simplicité des factures d'énergie. D'autres personnes craignent aussi que le changement de fournisseur entraîne des complications administratives.

Les contrats dormants qui sont des contrats qui ne sont plus proposés à de nouveaux clients sur le marché, posent problème car ils compliquent la comparaison des prix. Ces contrats ne sont en effet pas repris sur les comparateurs de prix, à l'exception désormais du CREG scan.

En ce qui concerne l'interdiction du renouvellement tacite des contrats dont les conditions sont moins favorables que ceux proposés aux nouveaux clients, la ministre invite à la prudence afin de ne pas entrer en conflit avec le principe de la liberté contractuelle et avec les règles de droit européen.

La ministre ajoute que ce sujet relève de la compétence de la ministre de l'Economie, au titre de la protection des consommateurs. Un travail en vue de simplifier la facture énergétique a été entamé, en concertation avec les régions et les parties prenantes, mais a été interrompu par la chute du gouvernement en décembre 2018. La ministre estime que ce travail devrait être poursuivi par le prochain gouvernement de plein exercice.

La ministre considère que le rôle de l'État est d'être garant de la liberté contractuelle. Cette dernière n'est cependant pas absolue. Si nécessaire, l'État peut intervenir en recherchant un équilibre subtil entre liberté contractuelle, d'une part, et protection du consommateur, d'autre part.

La ministre signale enfin que la CREG a indiqué être favorable aux objectifs poursuivis par la proposition de loi et a proposé ses services pour améliorer cette dernière.

uitgenodigd maar verhinderd was, heeft de commissie een schriftelijk advies bezorgd (zie bijlage nr. 3).

A. Inleidende uiteenzetting

Mevrouw Marie-Christine Marghem, minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, wijst erop dat bijna 360 000 Belgische gezinnen jaarlijks gemiddeld 600 euro te veel betalen voor hun elektriciteit en aardgas.

Een aantal mensen zijn zich er niet van bewust dat ze te veel betalen en aanzienlijke bedragen zouden kunnen uitsparen door van energieleverancier te veranderen. Dat is te wijten aan het feit dat de energiefacturen onvoldoende transparant en eenvoudig zijn. Anderen vrezen ook dat een verandering van energieleverancier administratieve moeilijkheden met zich brengt.

De slapende contracten, die niet langer aan nieuwe klanten worden aangeboden, stellen een probleem, omdat ze de prijsvergelijking bemoeilijken. Met uitzondering van de CREG Scan houdt geen enkele prijsvergelijkingssite nog rekening met die slapende contracten.

In verband met het verbod op de stilzwijgende verlenging van de contracten waarvan de voorwaarden minder gunstig zijn dan die van de contracten voor nieuwe klanten, roept de minister op tot voorzichtigheid om niet te handelen in strijd met het beginsel van de contractuele vrijheid en met de regels van het Europees recht.

De minister voegt eraan toe dat dit thema behoort tot de bevoegdheid van de minister van Economie, die voor consumentenbescherming bevoegd is. Er werd in overleg met de gewesten en de stakeholders gewerkt aan een vereenvoudiging van de energiefactuur, maar die werkzaamheden werden onderbroken door de val van de regering in december 2018. De minister is van oordeel dat dat project door de volgende regering met volheid van bevoegdheden moet worden voortgezet.

De minister vindt dat het de taak is van de Staat om de contractuele vrijheid te waarborgen. Die vrijheid is evenwel niet absoluut. Indien nodig kan de Staat optreden door te streven naar een subtiel evenwicht tussen contractuele vrijheid en consumentenbescherming.

De minister wijst er ten slotte op dat de CREG zich kan vinden in de doelstellingen van het wetsvoorstel en zijn diensten heeft aangeboden om het voorstel nog te verbeteren.

B. Questions et observations des membres

M. Bert Wollants (N-VA) estime qu'il y a encore beaucoup de pain sur la planche. Il n'est en outre pas convaincu que la méthode préconisée par la présente proposition de loi soit la bonne. Par ailleurs, il invite à élargir la proposition afin d'adopter un paquet plus large de mesures cohérentes pour régler le problème.

Il évoque notamment la simplification de la facture énergétique sur laquelle il y avait un accord au sein du gouvernement mais qui n'a pas encore été mis en œuvre. Il suggère que le travail réalisé au niveau du gouvernement soit transmis au parlement afin de pouvoir y être repris sous la forme d'initiatives législatives.

Il y aurait également lieu d'étudier de manière plus approfondie les raisons pour lesquelles certains consommateurs hésitent à passer vers un fournisseur d'énergie meilleur marché.

Il invite enfin à s'adjoindre le concours de la CREG pour améliorer la proposition de loi à l'examen.

Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) partage le constat qu'il existe encore de nombreuses personnes qui paient leur énergie trop cher. Ce problème ne concerne d'ailleurs pas que les contrats dormants, mais également des produits actifs. Pourtant, force est de constater aussi que le marché est concurrentiel: il existe de nombreux fournisseurs; de multiples comparateurs de prix, tant commerciaux que mis en place par les régulateurs, sont disponibles; et le pourcentage de personnes qui changent de fournisseur est relativement élevé. Comment concilier ces deux constats?

D'après *June.Energy*, le problème ne se situe pas tant dans le renouvellement des contrats que dans le partage des données. Ainsi, en Estonie, moyennant accord du consommateur, le distributeur peut communiquer les données de consommation à différents fournisseurs d'énergie.

L'intervenante partage les objectifs poursuivis par la présente proposition de loi, mais estime qu'elle devrait être complétée par d'autres mesures.

Elle souligne le rôle sociétal de nombreux fournisseurs d'énergie qui, par exemple, aident les familles confrontées à un décès ou dans le cadre de l'application du tarif social énergie, ou encore qui collaborent avec les CPAS dans le cadre de la plate-forme relative à la précarité énergétique.

B. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Bert Wollants (N-VA) is van oordeel dat er nog veel werk voor de boeg is. Hij is er bovendien niet van overtuigd dat de in het onderhavige wetsvoorstel voorgestane methode de juiste is. Voorts roept hij op het voorstel uit te breiden, teneinde een ruimer pakket van samenhangende maatregelen te kunnen aannemen om het probleem aan te pakken.

Hij verwijst meer bepaald naar de vereenvoudiging van de energiefactuur, waarover binnen de regering een akkoord was bereikt dat evenwel nog niet ten uitvoer is gebracht. Hij stelt voor dat de door de regering verwezenlijkte werkzaamheden naar het Parlement worden overgeheveld, waar ze via wetgevende initiatieven kunnen worden voortgezet.

Tevens zou grondiger moeten worden onderzocht waarom sommige consumenten aarzelen om naar een goedkopere energieleverancier over te stappen.

Hij roept ten slotte op een beroep te doen op de diensten van de CREG om het voorliggende wetsvoorstel te verbeteren.

Mevrouw Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen) is het eens met de vaststelling dat nog heel veel mensen te veel betalen voor hun energie. Dat probleem stelt zich overigens niet alleen bij de slapende contracten, maar ook bij de actieve producten. Nochtans moet men tegelijk vaststellen dat de markt concurrentieel is. Er zijn tal van leveranciers en zowel commerciële spelers als regulatoren bieden prijsvergelijkingstools aan. Bovendien is het percentage consumenten die van leverancier veranderen behoorlijk hoog. Hoe vallen beide vaststellingen met elkaar te rijmen?

Volgens *June.Energy* heeft het probleem niet zozeer te maken met de vernieuwing van de contracten, maar veeleer met het delen van de gegevens. In Estland bijvoorbeeld mag de distributeur met de toestemming van de consument de verbruiksgegevens aan verschillende energieleveranciers meedelen.

De spreekster staat achter de doelstellingen van dit wetsvoorstel, maar vindt dat het met nog andere maatregelen zou moeten worden aangevuld.

Ze benadrukt de maatschappelijke rol van talrijke energieleveranciers, bijvoorbeeld door gezinnen te helpen na een overlijden of in het kader van de toepassing van het sociaal energietarief, of door samen te werken met de OCMW's in het kader van het Platform tegen Energiearmoede.

Mme Van der Straeten fait aussi remarquer que le code de conduite peut avoir des effets secondaires indésirables. Ainsi, en examinant sa propre facture d'énergie, elle a constaté que, en suivant la définition donnée de "contrat le meilleur marché", le produit qui lui était proposé lui aurait coûté plus cher que celui dont elle dispose actuellement. Elle salue dès lors l'étude approfondie annoncée par la ministre de l'Economie, mais souhaiterait que de tels effets secondaires indésirables soient également examinés dans le cadre de cette étude. Jusqu'à preuve du contraire, l'oratrice demeure d'avis que moins de règles serait sans doute préférable pour éviter de tels effets indésirables.

Un autre problème réside dans le fait qu'il existe quatre régulateurs en Belgique et que les comparateurs de prix de ces quatre régulateurs ne sont pas intégrés. Ainsi, pour savoir si on a un contrat cher ou bon marché, il faut aller sur le CREG scan. Puis, pour trouver le contrat le moins cher, il faut aller sur le comparateur du régulateur régional, mais ce dernier ne prend pas en compte les éventuelles remises uniques de bienvenue qui peuvent pourtant constituer une différence significative sur une période d'un an. Par ailleurs, certains fournisseurs s'arrangent pour avoir un produit bon marché qui arrive en bonne position dans les comparateurs de prix, mais qui est ensuite très difficile à retrouver sur leur site web. Peut-être y aurait-il lieu de limiter le nombre de produits proposés par les fournisseurs?

Mme Van der Straeten émet également des doutes quant au fait que le CREG scan contiendrait véritablement tous les produits sur le marché. Il existe des produits qui ont plus de 10 ans et qui sont encore prolongés. Or, elle ne les retrouve pas dans le CREG scan, bien que les fournisseurs aient l'obligation de communiquer à la CREG l'ensemble des produits qu'ils vendent, qu'ils soient actifs ou non.

L'oratrice estime aussi qu'il règne encore beaucoup de confusion sur les achats groupés d'énergie. Elle se réfère notamment à l'audition de Test Achats. Les réponses de Test Achats ne lui ont pas permis de savoir si cet achat groupé concernait un seul fournisseur ou plusieurs fournisseurs d'énergie. L'achat groupé permet-il vraiment de bénéficier du prix le plus bas? Que se passe-t-il en cas de reconduction tacite? Ces contrats d'achat groupé ne constituent-ils pas une manière facile pour certains fournisseurs de réaliser une acquisition?

Mme Van der Straeten indique enfin qu'elle soutient l'idée d'interdire la reconduction tacite des contrats dormants et que la prolongation doit s'opérer dans

Mevrouw Van der Straeten wijst er ook op dat de gedragscode ongewenste neveneffecten kan hebben. Toen ze haar eigen energiefactuur onder de loep nam, heeft ze bijvoorbeeld vastgesteld dat het product dat haar op basis van de definitie van "goedkoopste contract" werd aangeboden, haar in werkelijkheid meer zou hebben gekost dan haar huidige contract. Ze is dan ook ingenomen met het grondige onderzoek dat de minister van Economie aankondigt, maar zou willen dat dergelijke ongewenste neveneffecten eveneens worden onderzocht in het kader van dat onderzoek. Tot het tegendeel is bewezen, blijft de spreker van mening dat een vermindering van het aantal regels ongetwijfeld verkieslijk is om dergelijke ongewenste neveneffecten te voorkomen.

Een ander probleem is het feit dat er in België vier regulatoren zijn en dat de prijsvergelijkingstools van die vier regulatoren niet geïntegreerd zijn. Om bijvoorbeeld te achterhalen of men een duur of een goedkoop contract heeft, moet men gebruik maken van de CREG Scan. Om vervolgens het goedkoopste contract te vinden, moet men naar de prijsvergelijker van de gewestelijke regulator gaan, maar die laatste houdt geen rekening met eventuele eenmalige welkomstkortingen die nochtans een significant verschil op jaarbasis kunnen opleveren. Voorts doen bepaalde leveranciers hun best om een goedkoop product uit te werken dat een goede positie krijgt bij de prijsvergelijkingstools, maar dat vervolgens heel moeilijk terug te vinden is op hun website. Misschien zou het aantal producten dat door de leveranciers worden aangeboden, moeten worden beperkt.

Mevrouw Van der Straeten betwijfelt ook of de CREG Scan daadwerkelijk alle op de markt verkrijgbare producten bevat. Er bestaan producten die meer dan tien jaar oud zijn, maar die nog steeds worden verlengd. Ze vindt die echter niet terug in de CREG Scan, hoewel de leveranciers verplicht zijn alle producten die ze verkopen, actief of niet, aan de CREG mee te delen.

De spreker denkt ook dat er nog veel verwarring bestaat over de groepsaankopen van energie. Ze verwijst meer bepaald naar de hoorzitting met Test Aankoop. Uit de antwoorden van Test Aankoop kon ze niet opmaken of die groepsaankoop betrekking had op een of op meerdere energieleveranciers. Biedt een groepsaankoop werkelijk de laagste prijs? Wat gebeurt er bij stilzwijgende verlenging? Zijn die groepsaankopen voor bepaalde leveranciers geen gemakkelijke manier om contracten binnen te halen?

Mevrouw Van der Straeten geeft ten slotte aan dat ze achter het idee staat om de stilzwijgende verlenging van de slapende contracten te verbieden en dat de

un produit actif. Mais, il faut alors aussi travailler sur le tarif de référence.

M. Malik Ben Achour (PS) indique que, selon Test Achats, il existe environ 600 000 familles disposant de produits d'énergie qui ne correspondent plus à la situation du marché actuel. Le potentiel d'économie entre les produits les moins chers et les contrats dormants s'élève à 400 euros pour l'électricité et à 950 euros pour le gaz naturel.

Or, malgré ce potentiel d'économie, quatre personnes sur dix ne changent jamais de fournisseurs. Ceci est probablement dû au fait que certaines personnes ne sont pas au courant des économies qu'elles pourraient ainsi réaliser. Il est aussi probable que la complexité de la facture énergétique et des démarches à réaliser constitue également un obstacle.

Les CPAS et la CREG ont aussi expliqué que ces contrats de prolongation compromettent la transparence et sont souvent désavantageux pour les consommateurs. Ils sont également difficiles à comparer avec des produits actifs, sauf sur le CREG scan.

Le groupe PS soutient l'objectif de la proposition de loi, à savoir: améliorer le fonctionnement du marché et renforcer la protection des consommateurs. Il faut que les fournisseurs assurent la continuité de la fourniture des clients en réorientant les clients vers des produits actifs plus avantageux.

Il faut que la comparaison des produits soit plus claire et plus facile. Actuellement, beaucoup de personnes ignorent la différence entre les comparateurs commerciaux et les comparateurs officiels des régulateurs.

Par ailleurs, certains fournisseurs proposent actuellement des contrats à durée indéterminée, mais dont le prix n'est connu et annoncé que pour une durée déterminée, généralement de 1 à 3 ans. L'orateur se rallie à l'avis de la CREG selon lequel le prix d'un produit devrait être déterminé pour toute la durée du contrat.

M. Kurt Ravyts (VB) se rallie à l'objectif de la proposition de loi mais estime qu'elle pose certains problèmes sur le plan du droit des contrats et du droit européen. La ministre a d'ailleurs elle-même souligné qu'il faut trouver un équilibre entre la liberté contractuelle et la protection du consommateur.

Grâce à l'audition de la CREG, il est à présent clair que ce sont les contrats dormants qui posent problèmes.

verlenging enkel mogelijk is bij een actief product. Er moet dan echter wel werk worden gemaakt van het referentietarief.

De heer Malik Ben Achour (PS) wijst erop dat volgens Test Aankoop ongeveer 600 000 gezinnen energieproducten hebben die niet langer overeenstemmen met de huidige marktsituatie. De potentiële besparing tussen de goedkoopste producten en de slapende contracten loopt op tot 400 euro voor elektriciteit en tot 950 euro voor aardgas.

Ondanks de aldus mogelijke besparingen verandert één op vier mensen nooit van energieleverancier. Wellicht komt dit omdat sommige mensen geen weet hebben van de besparingen die zij zouden kunnen verwezenlijken. Voorts is het goed mogelijk dat de complexiteit van de energiefactuur en van de demarches die moeten worden ondernomen, ook een hinderpaal vormt.

De OCMW's en de CREG hebben tevens aangegeven dat die verlengingscontracten de transparantie niet ten goede komen en vaak in het nadeel van de consument zijn. Ook zijn ze moeilijk te vergelijken met actieve producten, tenzij via de CREG Scan.

De PS-fractie staat achter het doel van het wetsvoorstel, namelijk de marktwerking verbeteren en de consument beter beschermen. De leveranciers dienen de continuïteit van de voorziening naar de klanten te waarborgen en daarbij de klanten in de richting van de meest voordelige actieve producten te stuwten.

Vergelijkingen tussen producten moeten duidelijker en makkelijker worden. Veel mensen kennen momenteel het verschil niet tussen de commerciële vergelijkingstools en de officiële vergelijkingsinstrumenten van de reguleren.

Bovendien bieden sommige leveranciers thans contracten met een onbepaalde looptijd aan, maar waarvan de prijs pas bekend is en wordt aangekondigd voor een welbepaalde periode, doorgaans 1 tot 3 jaar. De spreker treedt de CREG bij in haar standpunt dat de prijs van een product zou moeten worden vastgelegd voor de hele looptijd van het contract.

De heer Kurt Ravyts (VB) kan zich in de doelstelling van het wetsvoorstel vinden, maar is van mening dat er problemen rijzen in het licht van het overeenkomstenrecht en van het Europees recht. De minister heeft trouwens zelf aangegeven dat er een evenwicht moet worden gevonden tussen de contractuele vrijheid en de bescherming van de consument.

Dankzij de hoorzitting met de CREG is het nu duidelijk dat de slapende contracten problemen doen rijzen. Hij

Il est d'accord avec l'idée de la ministre de l'Economie d'étudier la possibilité d'étendre le champ d'application à des produits actifs.

L'intervenant indique aussi que comparer les prix est parfois fort technique et que les comparateurs de prix ne permettent pas à tout un chacun de le faire facilement. Il faut donc travailler à simplifier ces comparateurs de prix. L'idée de Mme Van der Straeten de limiter le nombre de produits des fournisseurs est aussi intéressante.

M. Ravyts estime cependant que la politique de sensibilisation menée jusqu'ici montre ses limites et qu'il faut à présent prendre d'autres mesures pour régler le problème. Il demande à la ministre de l'Energie l'état des lieux de la mise en œuvre de l'accord conclu avec les régions en octobre 2018 sur une simplification de la facture énergétique. Est-il exact que cette mise en œuvre a été bloquée depuis que le gouvernement est devenu minoritaire en décembre 2018?

M. Christophe Bombled (MR) rejoint les propos tenus par la ministre de l'Energie. Il accueille favorablement la proposition de loi à l'examen, même s'il estime que ce texte devrait être complété et reformulé sous certains aspects. Il souligne la nécessité de simplifier la facture d'énergie et d'évaluer les différents contrats existants.

Mme Leen Dierick (CD&V) se rallie à la note communiquée par la ministre de l'Economie. Elle accueille favorablement les objectifs de la proposition de loi à l'examen mais s'interroge si les moyens préconisés sont les bons. Elle considère que ces moyens sont fort interventionnistes: résilier tous les contrats dormants existants et interdire les clauses de reconduction tacite. Et, est-ce bien compatible avec le droit européen?

L'intervenante trouve qu'il faut d'abord préciser qui a besoin de protection: sont-ce tous les consommateurs ou uniquement les plus vulnérables d'entre eux? Il faut aussi clarifier les raisons pour lesquelles il y a encore autant de contrats dormants. Les informations sont-elles incomplètes ou trop difficiles à comprendre?

Mme Dierick soutient l'initiative de la ministre de l'Economie d'examiner s'il ne faut pas élargir le champ d'application à des produits actifs. La suggestion de M. Wollants de travailler à une simplification de la facture énergétique est également intéressante, tout en sachant que tout ne peut pas être réglé au niveau fédéral et que ça nécessite donc une implication des régions. L'oratrice

vaat akkoord met het idee van de minister van Economie om na te gaan of het toepassingsgebied kan worden uitgebreid tot actieve producten.

Voorts wijst de spreker erop dat het vaak een heel technische klus is om prijzen te vergelijken en dat de vergelijkingstools niet voor iedereen gemakkelijk te gebruiken zijn. Die prijsvergelijkingstools moeten dus gebruiksvriendelijker worden. Voorts is het idee van mevrouw Van der Straeten om het aantal producten van de leveranciers te beperken interessant.

De heer Ravyts is evenwel van mening dat het tot dusver gevoerde bewustmakingsbeleid zijn grenzen heeft bereikt en dat het nu andere maatregelen moeten worden genomen om dit pijnpunt weg te werken. Hij peilt bij de minister van Energie naar de stand van de tenuitvoerlegging van het akkoord dat in oktober 2018 met de gewesten is gesloten over een vereenvoudiging van de energiefactuur. Klopt het dat die tenuitvoerlegging stilligt sinds de regering in december 2018 een minderheidsregering is geworden?

De heer Christophe Bombled (MR) treedt de minister van Energie in haar verklaringen bij. Hij staat achter het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel, al vindt hij dat de tekst op bepaalde punten moet worden aangevuld en geherformuleerd. Hij benadrukt dat de energiefactuur eenvoudiger moet worden gemaakt en dat de verschillende bestaande contracten tegen het licht moeten worden gehouden.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) kan zich vinden in de door de minister van Economie meegedeelde nota. Zij staat achter de doelstellingen van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel, maar vraagt zich af of de bepleite middelen wel de juiste zijn. Met die middelen wordt in haar ogen nogal zwaar ingegrepen: alle bestaande slapende contracten opzeggen en stilzwijgende verlengingsclausules verbieden. Spoort zulks trouwens wel met het Europees recht?

De spreekster is van mening dat eerst moet worden aangegeven wie moet worden beschermd: alle consumenten, of alleen de meest kwetsbare onder hen? Ook moet worden uitgeklaard waarom er nog zoveel slapende contracten zijn. Is de verstreekte informatie niet volledig of niet bevattelijk genoeg?

Mevrouw Dierick steunt het initiatief van de minister van Economie om na te gaan of het toepassingsgebied moet worden uitgebreid tot actieve producten. De suggestie van de heer Wollants om werk te maken van een vereenvoudiging van de energiefactuur is eveneens interessant, zij het dat niet alles op het federale niveau kan worden geregeld en dat de gewesten dus bij een

souligne enfin que certains aspects, tels que la limitation de la facture énergétique, se trouvent également dans la proposition de résolution relative au CRM (DOC 55 1220/001).

M. Kris Verduyckt (sp.a), auteur principal de la proposition de loi, constate que tant la ministre de l'Energie que la ministre de l'Economie reconnaissent l'existence du problème et qu'elles émettent un avis favorable, tout en attirant l'attention sur le nécessaire respect de la liberté contractuelle et du droit européen.

Même s'il estime que l'étude annoncée par la ministre de l'Economie est intéressante, l'intervenant considère qu'il ne serait pas judicieux de surcharger cette proposition de loi en étendant son champ d'application à d'autres produits que les contrats dormants. Il propose de déjà essayer de régler ce problème-là qui concerne quand-même près de 500 000 familles. Il ajoute que ce problème ne concerne en outre que deux fournisseurs d'énergie, ce qui constitue la preuve qu'il est parfaitement possible de fonctionner correctement comme fournisseur d'énergie sans utiliser ces contrats dormants. Quant à la simplification de la facture énergétique qui a été évoquée par certains collègues, M. Verduyckt n'est pas certain que cela doive nécessairement être réglé par la voie législative.

L'orateur indique qu'il a demandé un avis officiel à la CREG et qu'il rédigera des amendements pour tenir compte d'un certain nombre de remarques et de suggestions.

M. Bram Delvaux (Open Vld) estime que l'étude annoncée par la ministre de l'Economie a beaucoup de sens. Il faut clarifier les définitions des produits dont il est question, savoir combien de clients sont concernés et connaître les caractéristiques de ces clients. Il s'interroge toutefois sur l'opportunité d'inclure les produits actifs chers dans cette étude. Il fait remarquer que le prix n'est pas le seul critère de comparaison. La qualité du service entre aussi en ligne de compte.

L'orateur souligne que le libre choix du fournisseur d'énergie est fondamental. Il est important de laisser le marché fonctionner. Il se réjouit dès lors que tant les ministres que M. Verduyckt soient conscients de l'importance de respecter la liberté contractuelle ainsi que les règles de droit européen.

L'intervenant attire également l'attention sur le caractère très évolutif du marché de l'énergie. Ainsi, il y aura bientôt des tarifs dynamiques ou des tarifs liés à la capacité. Les ministres ont-elles déjà des pistes pour intégrer cela

en ander zullen moeten worden betrokken. Tot slot benadrukt de spreker dat sommige aspecten, zoals het uitdunnen van de energiefactuur, eveneens zijn opgenomen in het voorstel van resolutie betreffende het capaciteitsvergoedingsmechanisme (DOC 55 1220/001).

De heer Kris Verduyckt (sp.a), hoofdindieners van het wetsvoorstel, stelt vast dat zowel de minister van Energie als de minister van Economie het bestaan van het probleem erkennen en dat zij een gunstig advies uitbrengen, maar dat ze er wel op attenderen dat de contractuele vrijheid en het Europees recht in acht moeten worden genomen.

Hoewel hij de door de minister van Economie in uitzicht gestelde studie interessant vindt, acht de spreker het niet verstandig dit wetsvoorstel te log te maken door het toepassingsgebied ervan uit te breiden tot andere producten dan de slapende contracten. Hij stelt voor in eerste instantie een oplossing aan te reiken voor dit probleem, dat toch bijna 500 000 gezinnen betreft. Daarenboven zijn bij dit probleem slechts twee energieleveranciers betrokken, wat aantoont dat het perfect mogelijk is als energieleverancier correct te werken zonder gebruik te maken van slapende contracten. Aangaande de vereenvoudiging van de energiefactuur die door sommige collega's ter sprake is gebracht, betwijfelt de heer Verduyckt of zulks noodzakelijkerwijze via de wetgeving moet verlopen.

De spreker geeft aan dat hij de CREG om een officieel advies heeft verzocht en dat hij amendementen zal indienen teneinde met bepaalde opmerkingen en suggesties rekening te houden.

De heer Bram Delvaux (Open Vld) is van mening dat het door de minister van Economie in uitzicht gestelde onderzoek zeer zinvol is. Het is zaak de definities van de betrokken producten uit te klaren, te weten om hoeveel klanten het gaat en de kenmerken van die klanten te kennen. Wel vraagt hij zich af of het wenselijk is de dure actieve producten in dat onderzoek op te nemen. Hij stipt aan dat de prijs niet het enige vergelijkingscriterium is. Ook de kwaliteit van de dienstverlening telt.

De spreker benadrukt dat de vrije keuze van energieleverancier fundamenteel is. Het is belangrijk de markt te laten werken. Daarom verheugt het hem dat zowel de ministers als de heer Verduyckt beseffen dat het belangrijk is de contractuele vrijheid en de Europese rechtsregels in acht te nemen.

De spreker vestigt er tevens de aandacht op dat de energiemarkt snel evolueert. Binnenkort zullen er bijvoorbeeld dynamische tarieven of capaciteitsgebonden tarieven zijn. Weten de ministers al hoe ze een en

dans les comparateurs de prix, tout en assurant que ces outils restent faciles d'utilisation?

M. Delvaux indique, en conclusion, que son groupe est ouvert à toute mesure qui permettrait d'améliorer le fonctionnement du marché et d'interdire les pratiques inéquitables.

C. Réponses de la ministre

Mme Marie-Christine Marghem, ministre de l'Energie, de l'Environnement et du Développement durable, rejoint les constats faits par de nombreux membres de la commission.

Elle indique qu'elle est disposée à poursuivre son travail pour réaliser l'objectif d'arriver à un équilibre entre liberté contractuelle et protection du consommateur, afin que ce dernier ait le meilleur service pour le prix le moins élevé. Elle propose néanmoins d'attendre les résultats de l'étude annoncée par la ministre de l'Économie.

V. — SUITE DE LA DISCUSSION GÉNÉRALE

Réunion du 12 janvier 2021

M. Kris Verduyckt (sp.a), co-auteur de la proposition de loi, souligne que l'audition et les avis écrits demandés ont fait apparaître de nombreux éléments nouveaux et que le texte devra être adapté en conséquence.

Il est clair, par exemple, qu'il serait plus correct de parler de produits énergétiques dormants que de contrats dormants de fourniture d'énergie. L'intervenant retient également des premières discussions de la proposition de loi que ses collègues de la commission sont certainement favorables à la *ratio legis*, mais qu'il subsiste toutefois un certain nombre de questions et d'objections auxquelles il convient d'apporter une réponse.

Ainsi, *le président de la commission de l'époque*, M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), a souligné que la résiliation obligatoire de contrats soulevait tout de même de nombreuses objections et se heurtait au principe de la libre circulation des biens et des services. La CREG formule également un certain nombre d'observations pertinentes à cet égard.

Pour répondre à ces observations, l'intervenant présente *les amendements n°s 1 à 5* (DOC 55 1136/002).

ander zullen integreren in de prijsvergelijkingstools, die hoe dan ook gebruiksvriendelijk zullen moeten blijven?

Tot besluit geeft de heer Delvaux aan dat zijn fractie openstaat voor elke maatregel die de marktwerking zou kunnen verbeteren en die onbillijke praktijken een halt zou kunnen toeroepen.

C. Antwoorden van de minister

Mevrouw Marie-Christine Marghem, minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, sluit zich aan bij de vaststellingen die meerdere commissieleden hebben gedaan.

Zij geeft aan bereid te zijn haar werk voort te zetten om uiteindelijk te komen tot een evenwicht tussen contractuele vrijheid en bescherming van de consument, zodat die laatste de beste dienstverlening tegen de minst hoge prijs krijgt. Niettemin stelt zij voor de resultaten van het door de minister van Economie aangekondigde onderzoek af te wachten.

V. — VOORTZETTING VAN DE ALGEMENE BESPREKING

Vergadering van 12 januari 2021

De co-auteur van het wetsvoorstel, *de heer Kris Verduyckt (sp.a)*, wijst erop dat er op basis van de hoorzitting en de opgevraagde schriftelijke adviezen heel wat nieuwe elementen aan het licht zijn gekomen waardoor de tekst van het wetsvoorstel zal moeten worden bijgesteld.

Zo is het bijvoorbeeld duidelijk dat het correcter is om te spreken over slapende energieproducten eerder dan slapende energiecontracten. Tevens onthoudt de spreker uit de eerste besprekingen van het wetsvoorstel dat de collega-commissieleden de *ratio legis* zeker genegen zijn, maar dat er nog wel een aantal vragen en bedenkingen zijn waarop een antwoord moet worden geboden.

Zo wees de toenmalige commissievoorzitter, de heer Vincent Van Quickenborne (Open Vld) erop dat het verplicht laten ontbinden van contracten toch wel wat bedenkingen oproept en op gespannen voet staat met het vrij verkeer van goederen en diensten. Ook de CREG formuleert een aantal pertinente opmerkingen in dit verband.

Om hierop een antwoord te bieden, heeft de auteur *de amendementen nrs. 1 tot 5* ingediend (DOC 55 1136/002).

Ces amendements visent à insérer une série de nouvelles définitions dans la loi sur le gaz comme dans celle sur l'électricité, ainsi qu'à inscrire dans l'accord sectoriel "le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz" une interdiction adaptée des produits de prolongation dormants, qui prévoit que, lorsque le contrat d'un client résidentiel ou d'une PME arrive à expiration et que le produit correspondant ne figure plus dans l'offre active actuelle du fournisseur d'énergie, ou lorsque le contrat à durée indéterminée d'un client résidentiel ou d'une PME est retiré de l'offre du fournisseur d'énergie, celui-ci doit fournir au client un aperçu de ses produits actifs actuels, l'informer sur le produit actif équivalent le moins cher et lui demande d'indiquer son choix. Faute de réponse du client après un mois, celui-ci se voit "attribuer" le produit actif équivalent le moins cher.

Après avoir pris connaissance des avis demandés par la commission et des amendements de M. Verduyckt, M. Bert Wollants (N-VA), rapporteur, présente une série de sous-amendements aux amendements de l'auteur de la proposition de loi (DOC 55 1136/003). L'intervenant explique s'être inspiré de l'avis écrit rendu par la CREG.

Les auteurs des amendements proposent de soumettre la proposition de loi, ainsi que les amendements, à l'avis du Conseil d'État.

M. Thierry Warmoes (PVDA-PTB) explique qu'en ce qui concerne son groupe, la reconduction tacite de contrats dormants de fourniture d'énergie est une situation inacceptable qui ne peut plus durer. L'intervenant ne s'oppose pas à la proposition de soumettre les textes à l'avis du Conseil d'État, mais il souligne qu'il convient d'avancer vraiment dans ce dossier. En tout état de cause, le membre estime qu'il convient de légiférer en la matière. Son groupe ne croit pas à une adaptation volontaire de la part du secteur des fournisseurs d'énergie.

M. Kurt Ravyts (VB) souligne que très récemment, les ministres de l'Énergie et de l'Économie se sont concertés avec le secteur des fournisseurs d'énergie afin de dégager une solution par le biais d'un accord avec le secteur, plutôt que de légiférer. De cette manière, l'initiative de M. Verduyckt sert apparemment de moyen de pression pour forcer le secteur des fournisseurs d'énergie à un accord, selon le membre. Mais il doit être clair que, si un accord avec le secteur n'est pas possible, il faudra légiférer. L'intervenant attend avec impatience ce qui va se passer. En tout cas, il soutient les amendements de

Deze amendementen strekken ertoe om zowel in de gas- als in de elektriciteitswet een aantal nieuwe definities in te voegen, evenals in het sectoraal akkoord "de consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt", een aangepast verbod te laten opnemen op slapende verlengingsproducten, wat inhoudt dat, wanneer het contract van een huishoudelijke afnemer of een kmo ten einde loopt en het bijhorende product niet langer voorkomt in het huidige actieve aanbod van de energieleverancier, of wanneer het contract van onbepaalde duur van een huishoudelijke afnemer of een kmo wordt verwijderd uit het aanbod van de energieleverancier, die laatste een overzicht van zijn huidige actieve producten moet bezorgen, de klant inlicht over het goedkoopste equivalent actief product en vraagt om zijn keuze kenbaar te maken. Indien de klant na een maand niet heeft geantwoord, wordt hij naar dat goedkoopste equivalent actief product "overgezet".

De heer Bert Wollants (N-VA), rapporteur, kondigt, na kennis genomen te hebben van de door de commissie gevraagde adviezen, en de amendementen van de heer Verduyckt, een aantal subamendementen aan op de amendementen van de auteur van het wetsvoorstel (DOC 55 1136/003). De indiener verklaart inspiratie te hebben gehaald uit het door de CREG verstrekte schriftelijke advies.

De auteurs van de amendementen stellen voor om het wetsvoorstel én de amendementen voor advies voor te leggen aan de Raad van State.

De heer Thierry Warmoes (PVDA-PTB) verklaart dat, wat zijn fractie betreft, er niet snel genoeg een einde kan komen aan de onaanvaardbare situatie van het stilzwijgend verlengen van slapende energiecontracten. De spreker verzet zich niet tegen het voorstel om de teksten voor advies voor te leggen aan de Raad van State, maar beklemtoont dat er in dit dossier echt wel voortgang moet worden gemaakt. In elk geval is het lid van oordeel dat er in deze aangelegenheid wetgevend moet worden opgetreden. Zijn fractie gelooft niet in de vrijwillige aanpassing door de sector van de energieleveranciers.

De heer Kurt Ravyts (VB) wijst erop dat zeer recent de ministers voor Energie en Economie nog hebben samen gezeten met de sector van de energieleveranciers om via een akkoord met de sector tot een oplossing te komen, eerder dan aan te sturen op een wettelijke regeling. Op deze wijze dient het initiatief van de heer Verduyckt dan blijkbaar als een drukkingsmiddel om de sector van de energieleveranciers tot een akkoord te dwingen, zo stelt het lid vast. Maar het moet duidelijk zijn dat, als er geen akkoord met de sector mogelijk is, er wetgevend zal moeten worden opgetreden. De spreker wacht met

M. Verduyckt et les sous-amendements de M. Wollants, étant donné qu'ils sont la traduction de l'avis de la CREG.

L'auteur de la proposition de loi, *M. Kris Verduyckt (sp.a)*, déclare avoir pris connaissance des sous-amendements de M. Wollants et pouvoir les approuver. Pour le membre, c'est le résultat qui compte: si l'objectif peut être atteint par le biais d'un accord entre les ministres chargés de l'énergie et de l'économie et le secteur des fournisseurs d'énergie, M. Verduyckt peut s'en accommoder, même s'il reste, en principe, favorable à une réglementation légale. Néanmoins, il est prêt à donner une chance à la concertation avec le secteur, dans la mesure où celle-ci peut déboucher rapidement sur une solution. En attendant, M. Verduyckt invite la commission à continuer à œuvrer à l'élaboration d'une réglementation légale sans failles. L'avis du Conseil d'État sera très utile à cet égard.

M. Kristof Calvo (Ecolo-Groen) dit souscrire à la méthode proposée, soulignant qu'elle démontre comment le gouvernement et le parlement peuvent travailler, chacun à partir de leurs propres compétences, vers un objectif commun, à savoir la disparition du phénomène de la reconduction tacite des contrats énergétiques dormants.

Après avoir pris connaissance des amendements n°s 1 à 9, la commission décide de demander à la présidente de la Chambre de soumettre la proposition de loi, ainsi que les amendements, au Conseil d'État pour avis (cf. article 98.1 du Règlement).

*

* *

Le 1er mars 2021, la Chambre des représentants a pris connaissance des avis n°s 68.694/3, 68.695/3 et 68.696/3, rendus par le Conseil d'État le 22 février 2021 (DOC 55 1136/004).

*

* *

Réunion du 27 avril 2021

Au cours de la réunion du 27 avril 2021, *M. Kris Verduyckt et consorts* présentent les amendements n°s 10 à 15, *M. Bert Wollants* présentant pour sa part l'amendement n° 16 (sous-amendement à l'amendement n° 12) (DOC 55 1136/005).

spanning af wat er zal gebeuren. In elk geval steunt de spreker de amendementen van de heer Verduyckt en de subamendementen van de heer Wollants aangezien zij de vertaling zijn van het advies van de CREG.

De indiener van het wetsvoorstel, *de heer Kris Verduyckt (sp.a)*, verklaart kennis genomen te hebben van de subamendementen van de heer Wollants en er zijn goedkeuring aan kan hechten. Voorts primeert voor het lid het resultaat: indien het beoogde resultaat kan worden bereikt middels een akkoord tussen de ministers bevoegd voor energie en economie, en de sector van de energieleveranciers, dan kan de heer Verduyckt daarmee leven, hoewel hij principieel voorstander blijft van een wettelijke regeling. Niettemin is hij bereid het overleg met de sector een kans te geven, voor zover dit op korte termijn tot een oplossing kan leiden. De heer Verduyckt roept de commissie ondertussen op om verder te werken aan een sluitende wettelijke regeling. Het advies van de Raad van State zal ter zake zeer nuttig zijn.

De heer Kristof Calvo (Ecolo-Groen) verklaart in te stemmen met de voorgestelde werkwijze en onderlijnt dat het aantoont op welke wijze de regering en het parlement elk vanuit hun bevoegdheid kunnen werken naar een gezamenlijk einddoel, met name het verdwijnen van het fenomeen van het stilzwijgend verlengen van slapende energiecontracten.

Na kennis genomen te hebben van de amendementen nrs. 1 tot 9, beslist de commissie de Kamervoorzitter te verzoeken het wetsvoorstel, evenals de amendementen, voor advies voor te leggen aan de Raad van State (cf. artikel 98.1 van het Reglement).

*

* *

Op 1 maart 2021 nam de Kamer van volksvertegenwoordigers kennis van de adviezen nrs. 68.694/3, 68.695/3 en 68.696/3, uitgebracht door de Raad van State op 22 februari 2021. (DOC 55 1136/004).

*

* *

Vergadering van 27 april 2021

Tijdens de vergadering van 27 april 2021 worden de amendementen nrs. 10 tot 15 ingediend door *de heer Kris Verduyckt c.s.* én het amendement nr. 16 (subamendement op het amendement nr. 12) door *de heer Bert Wollants* (DOC 55 1136/005).

L'auteur principal des amendements n°s 10 à 15, M. Kris Verduyckt (Vooruit), souligne que ces amendements tendent en premier lieu à répondre aux observations formulées par le Conseil d'État à propos de la nécessité de mieux argumenter la prise en compte des PME dans le régime proposé.

Le membre rappelle également que la *ratio legis* de la proposition de loi est d'inscrire dans la loi sur le gaz et dans de la loi sur l'électricité les dispositions qui obligent les fournisseurs d'énergie à proposer à leurs consommateurs des contrats alternatifs en remplacement de produits de prolongation dormants plus onéreux. Une distinction est également établie entre les contrats à durée déterminée et les contrats à durée indéterminée.

Le produit de prolongation dormant n'est remplacé qu'au moment où le contrat à durée limitée existant expire. Les fournisseurs doivent, deux mois avant l'échéance du contrat, informer le client et lui proposer une proposition de contrat alternative. Ce n'est que dans le cas où le client ne réagit pas que le fournisseur doit proposer son produit équivalent le moins cher. La définition de produit équivalent le moins cher est inscrite tant dans la loi sur le gaz que dans la loi sur l'électricité.

Dans le cas d'un contrat à durée indéterminée, il est prévu par la loi que, lorsque le fournisseur d'énergie retire un tel contrat du marché pour les nouveaux clients, il doit également faire à ses clients existants une proposition de contrat actualisée, afin que le client puisse passer à un produit actuel ou, en cas d'absence de réponse, que le client soit transféré vers le produit équivalent le moins cher.

L'objectif des auteurs de la proposition de loi est de ramener le nombre total de contrats de gaz et d'électricité sur le marché de 13 000 à une centaine.

La proposition de loi initiale était peut-être trop dirigiste. Il n'appartient pas au législateur fédéral de réglementer les prix sur le marché de l'énergie, mais il peut veiller à accroître la transparence du marché de l'énergie.

C'est à cette fin que sont présentés les amendements n°s 10 à 14, tendant à modifier les articles 2, 3, 4 et 5 ainsi que l'intitulé de la proposition de loi.

L'amendement n° 15 vise à insérer une disposition d'entrée en vigueur dans la proposition de loi. La date d'entrée en vigueur est fixée au 1er janvier 2022. Toutefois,

De hoofddiener van de amendementen nrs. 10 tot 15, de heer Kris Verduyckt (Vooruit) wijst erop dat de amendementen er inde eerste plaats toe strekken te remediëren aan de door de Raad van State geformuleerde opmerkingen met betrekking tot het beter argumenteren van het opnemen van de kmo's in de voorgestelde regeling.

Tevens herinnert spreker eraan dat de *ratio legis* van het wetsvoorstel is om in de gaswet en in de elektriciteitswet bepalingen op te nemen die de energieleveranciers verplichten om aan hun consumenten alternatieve contracten aan te bieden ter vervanging van duurdere slapende verlengingsproducten. Er wordt hierbij telkens een onderscheid gemaakt tussen contracten van bepaalde duur en contracten van onbepaalde duur.

Het slapend verlengingsproduct wordt pas vervangen vanaf het ogenblik dat het bestaande contract van bepaalde duur afloopt. De leveranciers moeten, twee maanden voor het aflopen van het contract, de klant op de hoogte brengen en een alternatief contractvoorstel aanbieden. Het is pas op het ogenblik dat de klant niet reageert, dat de leverancier verplicht het goedkoopst equivalent product moet aanbieden. De definitie van goedkoopst equivalent product wordt zowel in de gaswet als in de elektriciteitswet ingeschreven.

Ingeval van een contract van onbepaalde duur, wordt bij wet vastgelegd dat, op het ogenblik dat de energieleverancier een dergelijk contract van de markt haalt voor nieuwe klanten, hij zijn bestaande klanten ook een geactualiseerd contractvoorstel moet aanbieden, zodat de klant kan overschakelen naar een actueel product of, ingeval van het uitblijven van een reactie, de klant op het goedkoopst equivalent product wordt overgezet.

Het doel van de initiatiefnemers van het wetsvoorstel is om te bekomen dat het totaal aantal gas- en elektriciteitscontracten op de markt wordt teruggebracht van 13 000 naar een honderdtal contracten.

Het initiële wetsvoorstel was wellicht te dirigistisch. Het is niet aan de federale wetgever om aan prijsregulering te doen in de energiemarkt, maar er kan wel voor gezorgd worden dat de transparantie op de energiemarkt wordt verhoogd.

Met dit doel worden de amendementen nrs. 10 tot 14 ingediend tot wijziging van de artikelen 2, 3, 4 en 5, alsook het opschrift, van het wetsvoorstel.

Het amendement nr. 15 strekt ertoe een bepaling van inwerkingtreding in het wetsvoorstel in te schrijven. De datum van inwerkingtreding wordt bepaald op 1 januari

une modulation est prévue selon qu'il s'agit de contrats à durée déterminée ou indéterminée.

Avec les amendements n°s 10 à 14, les auteurs ont expressément coupé le lien entre l'accord de consommation et la proposition de loi. La proposition de loi prime l'accord de consommation. Les dispositions du point 2.3.4. de l'accord sectoriel "le consommateur dans le marché libre de l'électricité et du gaz", à savoir l'accord de consommation, sont dès lors abrogées.

En outre, M. Verduyck souligne que le Conseil d'État, dans son avis, a insisté pour que soit clairement justifiée la raison pour laquelle le législateur vise non seulement les ménages mais aussi les PME avec la réglementation proposée.

Le Conseil d'État renvoie à cet égard à l'arrêt "Federutility" de la Cour de justice du 20 avril 2010, C-265/08, dans lequel la Cour souligne que la situation des entreprises est différente de celle des consommateurs domestiques. Les objectifs poursuivis et les intérêts en présence ne seraient donc pas nécessairement les mêmes.

Un point important à cet égard est la remarque faite par le Conseil d'État lui-même à propos de l'arrêt "Federutility", à savoir qu'il traite d'une régulation effective des prix (DOC 55 1136/004, p. 6, point 5.3). Ce n'est pas l'objectif de la proposition de loi, et le contenu de cette dernière diffère en ce sens du cas visé.

Une deuxième observation importante est qu'une justification est bel et bien concevable pour l'application du régime proposé à (certaines) entreprises, comme le Conseil d'État le souligne lui-même dans l'avis du 22 février 2021. Ainsi, l'article 10 de la directive (UE) 2019/944 contient par exemple des règles de protection en matière des droits contractuels de base qui s'appliquent à tous les clients finals, qu'il s'agisse de clients finals résidentiels ou non résidentiels.

Les PME doivent relever de la proposition de loi, car le problème des produits de prolongation dormants est lié à l'offre de contrats standards (c'est-à-dire non négociés).

Les produits de prolongation dormants constituent un problème fondamental de transparence sur le marché de l'énergie. Les interdire à l'avenir pour les clients résidentiels (qui ont tous des produits et des contrats standard) et pas pour les PME qui choisissent le même type de produits/contrats ne résoudrait que partiellement le problème des produits de prolongation dormants. Le manque de suivi (par les PME) est précisément une

2022. Er wordt wel voorzien in een modulering al naargelang het contracten van bepaalde, dan wel onbepaalde, duur betreft.

Met de amendementen nrs. 10 tot 14 hebben de indieners uitdrukkelijk de band tussen het consumentenakkoord en het wetsvoorstel doorgeknipt. Het wetsvoorstel *overrult* het consumentenakkoord. Dit zorgt ervoor dat de bepalingen van 2.3.4. van het sectoraal akkoord van de consument in een vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt, het consumentenakkoord, worden opgeheven.

Voorts wijst de heer Verduyck erop dat de Raad van State in zijn advies aandrang op een duidelijke verantwoording waarom de wetgever niet alleen huishoudens, maar ook kmo's viseert met de voorgestelde regeling.

De Raad van State verwijst in dit verband naar het arrest "Federutility" van het Hof van Justitie van 20 april 2010, C-265/08, waarin het Hof stelt dat de situatie van ondernemingen verschilt van die van de huishoudelijke verbruiker. De beoogde doestellingen en de af te wegen belangen zouden hierdoor niet noodzakelijkerwijs dezelfde zijn.

Belangrijk daarbij is de opmerking die de Raad van State zelf maakt bij het arrest "Federutility", met name dat het handelt over daadwerkelijke prijsregulering (DOC 55 1136/004, p.6, punt 5.3). Dit is niet de bedoeling van het wetsvoorstel en de inhoud van het wetsvoorstel verschilt in die zin met de voorliggende casus.

Een tweede belangrijke opmerking is dat een verantwoording wel degelijk denkbaar is voor de toepassing van de voorgestelde regeling op (bepaalde) ondernemingen, zoals de Raad van State zelf in het advies van 22 februari 2021 aangeeft. Zo bevat artikel 10 van de richtlijn (EU) 2019/944 bijvoorbeeld een beschermingsregeling inzake contractuele basisrechten die van toepassing is op alle eindafnemers, ongeacht of het gaat om huishoudelijke of niet-huishoudelijke eindafnemers.

Kmo's horen onder het wetsvoorstel te ressorteren aangezien de problematiek van de slapende verlengingsproducten verbonden is met het aanbieden van standaardcontracten (i.e. niet-onderhandelde contracten).

Slapende verlengingsproducten vormen een fundamenteel probleem van transparantie op de energiemarkt. Ze naar de toekomst toe verbieden voor particulieren (die allemaal beschikken over standaardproducten en -contracten) en niet voor kmo's die kiezen voor hetzelfde type van producten/contracten, zou het probleem van de slapende verlengingsproducten maar deels oplossen. Het gebrek aan opvolging (door de kmo's) is net een

conséquence des produits de prolongation dormants, car ils ne peuvent pas être suivis. Les produits de prolongation dormants ne sont pas répertoriés sur le site internet du fournisseur et n'apparaissent pas dans les résultats de la comparaison des prix.

Le Conseil d'État estime que la précarité énergétique contre laquelle la mesure envisagée entend lutter affecte par excellence les consommateurs et pas dans la même mesure les entreprises, ou même les PME. Les objectifs poursuivis et les intérêts en présence ne seraient donc pas nécessairement les mêmes.

Cependant, il est important de réaliser que l'objectif de la proposition de loi est plus large que la simple lutte contre la précarité énergétique, comme le démontre l'alinéa ci-dessus. Elle sert principalement à accroître la transparence du marché et à empêcher certains mécanismes de marché non transparents.

M. Bert Wollants (N-VA) annonce un nouveau sous-amendement technique n° 16 à l'amendement n° 12: étant donné que l'article 4 n'apporte des modifications qu'à l'article 2 de la loi sur l'électricité, les mots "gaz naturel" doivent être remplacés par le mot "électricité" au 89° proposé (DOC 55 1136/005).

M. Kurt Ravyts (VB) rappelle que la ministre ayant l'Énergie dans ses attributions a simultanément suivi une autre voie en se concertant avec un petit nombre de grands fournisseurs d'énergie. Mais l'intervenant constate à présent que les amendements présentés par M. Verduyckt sont cosignés par les groupes de la majorité. Cela signifie-t-il que la ministre se rallie également à la proposition de loi? En d'autres termes, a-t-on abandonné la double piste consistant à légiférer tout en poursuivant les négociations?

*

* *

Au cours de la réunion du 11 mai 2021, *M. Kris Verduyckt et consorts* présentent l'amendement n° 17 à l'article 3, l'amendement n° 18 à l'article 5 et l'amendement n° 19 (nouvel article 6) (DOC 55 1136/006).

L'auteur principal commente ces amendements comme suit:

La réglementation proposée vise à établir une distinction claire entre les contrats de fourniture d'énergie selon qu'ils sont à durée déterminée ou indéterminée.

gevolg van de slapende verlengingsproducten, wegens niet opvolgbaar. Slapende verlengingsproducten staan niet op de website van de leverancier en verschijnen niet in de resultaten van de prijsvergelijkers.

De Raad van State is van mening dat energiearmoede die met de voorgestelde maatregel wordt bestreden, zich bij uitstek bij consumenten voordoet en niet in dezelfde mate bij ondernemingen of zelfs kmo's. De beoogde doelstellingen en de af te wegen belangen zouden hierdoor niet noodzakelijkerwijs dezelfde zijn.

Belangrijk echter is te beseffen dat de bedoeling van het wetsvoorstel ruimer is dan alleen het bestrijden van energiearmoede, zoals in de alinea hierboven aangetoond. Het dient in eerste instantie om de markttransparantie te verhogen en bepaalde intransparante marktmechanismen te voorkomen.

De heer Bert Wollants (N-VA) kondigt nog een technisch subamendement nr. 16 aan op het amendement nr. 12: aangezien artikel 4 enkel wijzigingen aanbrengt aan artikel 2 van de elektriciteitswet, moet in de voorgestelde bepaling onder 89° het woord "aardgas" vervangen worden door het woord "elektriciteit" (DOC 55 1136/005).

De heer Kurt Ravyts (VB) herinnert eraan dat de minister, bevoegd voor energie, ook een simultaan pad bewandelde, via besprekingen met een beperkt aantal belangrijke energieleveranciers. Nu stelt spreker vast dat de door de heer Verduyckt ingediende amendementen mede-ondertekend zijn door de meerderheidsfracties. Mag de heer Ravyts hieruit afleiden dat ook de minister zich schaart achter het wetgevend initiatief? Is met andere woorden het tweesporenbeleid van legifereren en tegelijk onderhandelen verlaten?

*

* *

Tijdens de vergadering van 11 mei 2021 worden door *de heer Kris Verduyckt c.s.* het amendement nr. 17 op artikel 3, het amendement nr. 18 op artikel 5, en het amendement nr. 19 (artikel 6 nieuw) ingediend (DOC 55 1136/006).

De hoofdindieners licht deze amendementen als volgt toe:

Het is de bedoeling met de voorgestelde regeling een duidelijk onderscheid te maken tussen de energiecontracten van bepaalde duur en de energiecontracten van onbepaalde duur.

En ce qui concerne les contrats à durée déterminée, l'accord de consommation impose aujourd'hui au fournisseur d'énergie l'obligation de communiquer au consommateur, deux mois avant la date d'expiration de son contrat, un aperçu des produits énergétiques actifs disponibles chez ce fournisseur, ainsi qu'un lien vers les sites web des régulateurs de l'énergie, de façon à permettre au consommateur de comparer les prix. La nouvelle réglementation proposée complète ce système en prévoyant que si la prolongation projetée vise un produit qui ne figure plus sur la liste des produits actifs, le fournisseur d'énergie devra proposer un nouveau contrat. Si le client ne réagit pas, le fournisseur devra lui proposer le produit équivalent le moins cher à durée déterminée.

L'amendement n° 17 à l'article 3 et l'amendement n° 18 à l'article 5, qui portent respectivement sur les secteurs du gaz et de l'électricité, font suite à la demande du secteur énergétique d'épargner des frais administratifs inutiles aux fournisseurs en évitant l'envoi d'une seconde lettre. Deux conditions devront toutefois être réunies à cet effet: la proposition de contrat devra porter sur le produit équivalent au tarif le moins cher et elle devra mentionner explicitement qu'en l'absence de réaction du client, c'est ce produit qui lui sera automatiquement attribué.

En ce qui concerne les contrats à durée indéterminée, le fournisseur d'énergie n'agira qu'au moment où il aura lui-même retiré le produit du marché. La garantie de prix sera également inscrite dans la loi en tant que condition supplémentaire. En effet, de nombreux contrats de fourniture d'énergie à durée indéterminée sont soumis à une garantie de prix durant la première année. Les amendements n°s 17 et 18 prévoient dès lors que la nouvelle réglementation légale ne s'appliquera pas si cette garantie contractuelle de prix est encore en cours.

De nombreux points d'interrogation demeuraient à propos de l'adaptation du mécanisme d'indexation. Les amendements tendent dès lors également à modifier le texte à ce sujet.

Il s'ensuit que lorsqu'un contrat à durée indéterminée sera retiré du marché par le fournisseur d'énergie, la procédure sera identique à la procédure applicable aux contrats à durée déterminée: une proposition de contrat unique suffira pour autant qu'il soit satisfait aux conditions précitées: cette proposition devra porter sur le produit équivalent au tarif le moins cher et elle devra indiquer explicitement qu'en l'absence de réaction du

Voor wat de contracten van bepaalde duur betreft, is op vandaag in het consumentenakkoord voorzien dat twee maanden voor de einddatum van het contract de energieleverancier de consument op de hoogte brengt van een overzicht van de bij de leverancier verkrijgbare actieve energieproducten. Tevens wordt hierbij een link naar de websites van de energieregulators voorzien om de consument de kans te geven aan prijsvergelijking te doen. In de voorgestelde nieuwe regeling wordt toegevoegd dat, ingeval de geplande verlenging is bedoeld voor een product dat niet langer in de lijst van de actieve producten is opgenomen, de energieleverancier een nieuw contract moet voorstellen. In geval van het uitblijven van een reactie vanwege de klant, moet de energieleverancier het goedkoopste equivalent product van bepaalde duur aanbieden.

Op verzoek van de energiesector wordt met het amendement nr. 17 op artikel 3, dat betrekking heeft op de gassector, én met het amendement nr. 18 op artikel 5, dat betrekking heeft op de elektriciteitssector, beoogd de energieleveranciers onnodige administratieve kosten te besparen door een tweede schrijven te vermijden. Er wordt echter uitdrukkelijk voorzien dat dit enkel mogelijk is onder de volgende twee voorwaarden: het contractvoorstel moet het goedkoopste equivalent product zijn, en in het voorstel moet uitdrukkelijk worden vermeld dat, wanneer er geen reactie zou komen vanwege de klant op het voorstel, de klant automatisch wordt overgezet op het goedkoopste equivalent product.

Voor wat de contracten voor onbepaalde duur betreft, zal de energieleverancier pas optreden op het ogenblik dat het product door de leverancier zelf uit de markt wordt gehaald. Als bijkomende voorwaarde zal in de wet de prijsgarantie worden ingeschreven. Immers, er zijn nogal wat energiecontracten van onbepaalde duur die tijdens het eerste jaar onderhevig zijn aan een prijsgarantie. Daarom wordt middels de amendementen nrs. 17 en 18 voorzien dat de bij wet voorziene nieuwe regeling niet van toepassing is op het ogenblik dat deze contractuele prijsgarantie nog lopende is.

Aangezien er nog heel wat vragen overbleven met betrekking tot de aanpassing van het indexeringsmechanisme, wordt ter zake ook in een tekstwijziging voorzien.

Op het ogenblik dat een contract voor onbepaalde duur door de energieleverancier uit de markt wordt gehaald, geldt vervolgens dezelfde procedure als voor de contracten van bepaalde duur: een éénmalig contractvoorstel volstaat, mits voldaan is aan de reeds hoger-vermelde voorwaarden: het contractvoorstel moet het goedkoopste equivalent product zijn, en in het voorstel moet uitdrukkelijk worden vermeld dat, wanneer er geen

client, c'est ce produit qui lui sera automatiquement attribué. Dans ce scénario, le fournisseur d'énergie sera libre de proposer un contrat à durée déterminée ou indéterminée. En effet, il existe actuellement sur le marché trois fournisseurs qui ne proposent que des contrats à durée indéterminée. L'objectif de la proposition de loi à l'examen n'est pas d'exhorter ces fournisseurs à créer de nouveaux produits énergétiques à durée déterminée.

Enfin, M. Verduyck précise qu'un nouveau texte est également proposé pour le nouvel article 6 concernant l'entrée en vigueur de la nouvelle réglementation. La règle générale est maintenue, à savoir qu'une entrée en vigueur est prévue le 1er janvier 2022. Pour les contrats à durée indéterminée, un délai de deux mois est toutefois accordé aux fournisseurs d'énergie pour se mettre en conformité avec la loi.

M. Kurt Ravyts (VB) déduit du grand nombre de cosignataires des amendements n°s 17 à 19 (DOC 55 1136/006) qu'il existe un large consensus au sein de la commission au sujet de la proposition de loi à amender. L'intervenant rappelle que le parcours qui a mené au résultat final était parsemé d'embûches. Deux voies ont en effet longtemps été suivies, à savoir un ajustement de l'accord de consommation par le biais d'une concertation entre le ministre compétent pour l'énergie et le secteur de l'énergie, d'une part, et une initiative législative, d'autre part. On a petit à petit évolué vers un régime légal, fût-elle révisée en profondeur, et ce, notamment grâce à l'avis de la CREG et du Conseil d'État (DOC 55 1136/004). Enfin, l'intervenant déduit du commentaire de M. Verduyck que les amendements n°s 17 à 19 sont le fruit d'une dernière concertation avec le secteur de l'énergie lui-même. L'intervenant s'en félicite. Il considère en outre qu'il s'agit d'un petit avant-goût du débat qui sera mené très prochainement au sein de la commission au sujet de la quatrième directive relative à l'électricité, à savoir la directive (UE) 2019/944 du Parlement européen et du Conseil du 5 juin 2019 concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité et modifiant la directive 2012/27/UE (J.O., 14 juin 2019, L158/125). Dans cette directive, les droits des consommateurs font l'objet d'une attention particulière.

Mme Kim Buyst (Ecolo-Groen) se félicite que des mesures soient prises afin de renforcer la transparence du marché de l'énergie, tant pour les ménages que pour les PME. La problématique est suffisamment connue: la facture énergétique de centaines de milliers de ménages est trop élevée. Si de nombreux ménages sont des consommateurs actifs qui changent régulièrement de fournisseur d'énergie, de nombreux autres ménages

réaction zou komen vanwege de klant op het voorstel, deze klant automatisch wordt overgezet op het goedkoopste equivalent product. In dit scenario staat het de energieleverancier vrij een aanbod van een contract van bepaalde, dan wel van onbepaalde, duur te doen. Immers, op vandaag zijn er drie energieleveranciers op de markt die enkel contracten van onbepaalde duur aanbieden. Het is niet de bedoeling van de indieners van het wetsvoorstel om energieleveranciers ertoe aan te zetten nog nieuwe, bijkomende energieproducten van bepaalde duur te creëren.

Tot slot verduidelijkt de heer Verduyck dat er ook een nieuwe tekst wordt voorgesteld voor het nieuwe artikel 6 betreffende de inwerkingtreding van de nieuwe regeling: de algemene regel blijft dat er een inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2022. Maar voor de contracten van onbepaalde duur wordt aan de energieleveranciers twee maanden de tijd gegeven om zich te conformeren naar de wet.

De heer Kurt Ravyts (VB) begrijpt uit de talrijke mede-ondertekenaars van de amendementen nrs. 17 tot 19 (DOC 55 1136/006) dat er in commissie een brede consensus bestaat over het te amenderen wetsvoorstel. De spreker herinnert eraan dat de weg naar het eindresultaat niet zonder hindernissen was: er is lang gewerkt op twee sporen: een bijsturing van het consumentenakkoord middels overleg tussen de minister bevoegd voor energie, en de energiesector én een wetgevend initiatief. Gaandeweg is men dan geëvolueerd in de richting van een – zij het grondig bijgestuurde – wettelijke regeling. Dit mede dankzij het advies van de CREG en de Raad van State (DOC 55 1136/004). Tot slot begrijpt de spreker uit de toelichting van de heer Verduyck dat de amendementen nrs. 17 tot 19 de vrucht zijn van een laatste overleg met de energiesector zelf. Dit juicht de spreker toe. De spreker beschouwt dit bovendien als een kleine voorafname van het debat dat de commissie zeer binnenkort zal houden over de Vierde Elektriciteitsrichtlijn, met name de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU (P.B., 14 juni 2019, L158/125). In deze richtlijn gaat een bijzondere aandacht uit naar consumentenrecht.

Mevrouw Kim Buyst (Ecolo-Groen) juicht het toe dat er stappen worden gezet in het transparanter maken van de energiemarkt, zowel voor de huishoudens als voor de kmo's. De problematiek is genoegzaam gekend: honderdduizenden gezinnen betalen te veel voor hun energieverbruik. Nochtans is het ook zo dat heel wat gezinnen actieve consumenten zijn, die geregeld van energieleverancier veranderen. Maar heel wat – vaak

– souvent vulnérables – ne font pas preuve de la même vigilance. L'énergie est pourtant un produit essentiel: chaque client doit recevoir les informations de base nécessaires de manière à pouvoir opérer le choix qui lui convient le mieux. Outre la simplification de la facture énergétique, au sujet de laquelle la commission a très récemment adopté une résolution (voir la proposition de résolution visant la simplification de la facture énergétique (DOC 55 1650/005): texte adopté par la commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat), la proposition de loi contribue à rendre le marché de l'énergie plus accessible au consommateur. Un bon équilibre est atteint par le biais des amendements élaborés: le client comprendra mieux les produits énergétiques existants et une période transitoire suffisante est prévue afin de permettre aux fournisseurs d'énergie de se conformer à la loi. Cet équilibre contribuera dès lors à un meilleur fonctionnement du marché.

Mme Leen Dierick (CD&V) indique que la problématique à laquelle la proposition de loi souhaite remédier lui tient à cœur depuis longtemps déjà. Au fil des années, la transparence a certainement été renforcée sur le marché de l'énergie. La membre renvoie à cet égard au CREG Scan, au VREG-test et à l'accord de consommation. Celui-ci aussi prévoit déjà des règles visant à limiter la reconduction tacite de contrats et à mieux informer les consommateurs. Le problème des contrats dormants de fourniture d'énergie persiste néanmoins. Un groupe considérable de consommateurs n'a en effet toujours pas été atteint par ces mesures. C'est dès lors une bonne chose de légiférer pour prendre une réglementation. Le texte initial de la proposition de loi a considérablement ajusté, notamment sur la base de l'avis du Conseil d'État (DOC 1136/004), de l'avis de la CREG et des avis des parties prenantes. Mme Dierick signale enfin l'observation du Conseil d'État qui indique que le législateur choisit d'appliquer également le dispositif proposé aux PME. Elle insiste pour que ce choix soit bien motivé.

Mme Greet Daems (PVDA-PTB) indique que les chiffres publiés par la CREG indiquent que près d'un million de Belges paient chaque année approximativement cinq cents euros de trop pour leur consommation énergétique en raison de contrats "dormants". Cette situation est scandaleuse et doit changer. On ne peut dès lors que se réjouir de l'accord finalement conclu entre les partis de la majorité en vue d'élaborer un dispositif légal. Le fait qu'une pratique trompeuse telle que celle des contrats dormants soit autorisée ou non ne peut pas seulement dépendre du bon vouloir du ministre de l'Énergie. Le groupe PVDA-PTB plaide résolument pour un renforcement de la régulation du marché, sans

kwetsbare – gezinnen hebben deze alertheid niet. Energie is nochtans een basisproduct: elke klant moet de nodige basisinformatie krijgen zodat hij de voor hem meest passende keuze kan maken. Naast het vereenvoudigen van de energiefactuur, waarover de commissie zeer recent een resolutie goedkeurde (zie DOC 55 1650/005: Voorstel van resolutie betreffende het vereenvoudigen van de energiefactuur: tekst aangenomen door de Commissie voor Energie, Leefmilieu en klimaat), draagt het wetsvoorstel bij tot het meer toegankelijk maken van de energiemarkt voor de consument. Mét de uitgewerkte amendementen wordt een mooi evenwicht bereikt: de klant zal een beter inzicht krijgen in de bestaande energieproducten én er is voldoende aandacht voorzien voor een overgangperiode voor de energieleveranciers om zich te conformeren naar de wet. Dit evenwicht zal dan ook bijdragen tot een betere marktwerking.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) verklaart dat de problematiek waarvoor het wetsvoorstel een oplossing wenst te bieden, haar reeds geruime tijd nauw aan het hart licht. Gedurende de jaren is de transparantie op de energiemarkt zeker toegenomen. In dit verband verwijst het lid naar de CREG-scan, de VREG-test en het consumentenakkoord. Ook in het consumentenakkoord zijn er reeds regels voorzien voor het beperken van de stilzwijgende verlenging van contracten en het beter informeren van de consumenten. Nochtans blijft het probleem van de slapende energiecontracten bestaan: een belangrijke groep van consumenten werd door deze maatregelen nog steeds niet bereikt. Daarom is het goed dat de stap naar een wettelijke regeling wordt gezet. De initiële tekst van het wetsvoorstel werd grondig bijgestuurd, onder meer op basis van het advies van de Raad van State (DOC 1136/004), het advies van de CREG en de adviezen van de stakeholders. Tot slot wijst mevrouw Dierick op de opmerking van de Raad van State dat het feit dat de wetgever ervoor opteert om de voorgestelde regeling ook van toepassing te maken op kmo's. Zij dringt erop aan dat deze keuze goed wordt gemotiveerd.

Mevrouw Greet Daems (PVDA-PTB) wijst erop de uit de cijfers die door de CREG worden gepubliceerd ongeveer 1 miljoen Belgen jaarlijks ongeveer 500 euro te veel betalen voor hun energieverbruik door de zogenaamde slapende contracten. Dit is een schande en moet veranderen. Het uiteindelijk bereikte akkoord tussen de meerderheidspartijen om een wettelijke regeling uit te werken, kan dan ook alleen maar worden toegejuicht. Het mag niet louter van de goodwill van een minister bevoegd voor Energie, afhangen of een misleidende praktijk van slapende contracten is toegestaan of niet. De PVDA-PTB-fractie pleit consequent voor meer marktregulering. Zo niet zullen de misbruiken op de energiemarkt blijven

quoi des abus continueront à avoir lieu sur le marché de l'énergie. Mme Daems déplore toutefois que l'entrée en vigueur du nouveau dispositif soit reportée de deux mois pour les contrats énergétiques à durée indéterminée par suite de la présentation de l'amendement n° 19 de M. Kris Verduyckt et consorts (DOC 55 1136/006). La date d'entrée en vigueur générale est fixée au 1er janvier 2022, ce qui devrait en effet laisser bien assez de temps aux fournisseurs d'énergie de contrats à durée indéterminée pour se préparer. En outre, la majorité des fournisseurs d'énergie auraient promis à la ministre de l'Énergie de cesser spontanément de recourir aux contrats dormants d'ici la fin de l'année.

M. Patrick Dewael (Open Vld), président, rappelle que la proposition de loi à l'examen a déjà suivi un long parcours législatif. Le texte initial prévoyait une intervention trop importante dans le fonctionnement du marché de l'énergie, mais plusieurs avis de la CREG, régulateur de l'énergie, des parties prenantes et du Conseil d'État l'ont fait évoluer positivement. Une dernière série d'amendements ont en outre permis de tenir compte des observations formulées par le secteur. Il a été tenu compte de plusieurs préoccupations visant à éviter toute correspondance inutile. En effet, tout envoi de courrier supplémentaire a un coût. Les dernières modifications proposées sont correctes et raisonnables. En effet, les fournisseurs d'énergie devront s'adapter à la nouvelle législation en ce qui concerne les contrats à durée indéterminée.

Enfin, *M. Kris Verduyckt, auteur principal de la proposition de loi à l'examen, souligne que l'accord de gouvernement de septembre 2020 renvoie explicitement à la lutte contre les contrats d'énergie dormants. La ministre de l'Énergie, le ministre de l'Économie et la secrétaire d'État à la Protection des consommateurs ont effectivement notifié au secteur de l'énergie qu'il devait mettre fin aux contrats d'énergie dits "dormants". L'intervenant salue cette initiative mais le groupe Vooruit demeure néanmoins favorable à l'élaboration d'un dispositif légal structurel. Le dispositif proposé s'inscrit en outre dans le droit fil des mesures déjà prises que furent la suppression des indemnités de rupture et l'obligation imposée aux fournisseurs de prendre eux-mêmes l'initiative de proposer le produit équivalent le moins cher aux consommateurs, ces mesures ayant accru la volatilité du marché de l'énergie. Pour ce qui est de la justification légale de l'intégration des PME dans le groupe-cible, le membre renvoie à une intervention précédente à ce sujet au cours de la réunion du 27 avril dernier. (voir supra)*

bestaan. Mevrouw Daems betreurt evenwel dat door het amendement nr. 19 van de heer Kris Verduyckt c.s. (DOC 55 1136/006) de inwerkingtreding van de nieuwe regeling met twee maanden wordt uitgesteld voor de energiecontracten van onbepaalde duur. De algemene inwerkingtreding wordt bepaald op 1 januari 2022. Dit zou toch ruim voldoende tijd moeten zijn voor de energieleveranciers van contracten van onbepaalde duur om zich voor te bereiden. Bovendien zouden de meeste energieleveranciers hebben beloofd aan de minister, bevoegd voor Energie, om vrijwillig tegen het einde van dit jaar te stoppen met de slapende contracten.

De voorzitter, de heer Patrick Dewael (Open Vld) herinnert eraan dat het wetsvoorstel reeds een heel parcours heeft afgelegd. De initiële tekst betekende een al te sterk ingrijpen op de werking van de energiemarkt, maar na verschillende adviezen van de energieregulator CREG, de stakeholders en de Raad van State in positieve zin geëvolueerd. In een laatste reeks amendementen is er nog tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de sector zelf, met name om aandacht te hebben voor een aantal bekommernissen die betrekking hebben op het vermijden van onnodige correspondentie: elke extra brief kost immers geld. Deze laatste voorgestelde aanpassingen zijn correct en billijk, gegeven het feit dat de energieleveranciers voor de contracten van onbepaalde duur zich zullen moeten aanpassen aan de nieuwe wetgeving.

Tot slot onderlijnt *de heer Kris Verduyckt, hoofdindienner van het wetsvoorstel*, dat in het Regeerakkoord van september 2020 een duidelijke verwijzing naar de strijd tegen de slapende energiecontracten is opgenomen. De minister, bevoegd voor Energie, de minister, bevoegd voor Economie, en de staatssecretaris, bevoegd voor Consumentenbescherming, hebben inderdaad de boodschap gegeven aan de energiesector dat er een einde moest worden gesteld aan de zogenaamde slapende energiecontracten. Dit initiatief beoordeelt de spreker als positief, maar de Vooruit-fractie blijft voorstander van een structurele regeling die bij wet wordt vastgelegd. De voorgestelde regeling sluit daarenboven naadloos aan bij de volgende reeds eerder genomen maatregelen: het schrappen van de opzeggingsvergoedingen, het feit dat de leveranciers zelf het initiatief moeten nemen om de consumenten het goedkoopste equivalent product aan te bieden, heeft voor gevolg dat de energiemarkt meer volatiel is geworden. Voor wat de juridische verantwoording betreft bij het mee opnemen van de kmo's als doelgroep, verwijst het lid naar een eerdere tussenkomst ter zake tijdens de vergadering van 27 april II. (voir supra)

VI. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article fixe le fondement constitutionnel de la compétence. Il ne donne lieu à aucune observation.

Article 2

Cet article vise à insérer la définition de la notion de “contrat dormant” dans l’article 1er de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations.

M. Kris Verduyckt (Vooruit) présente l’amendement n° 1 (DOC 55 1136/002) tendant à insérer, dans l’article 1er de la loi du 12 avril 1965, les définitions suivantes:

- produit de prolongation dormant
- produit actif
- produit équivalent le moins cher.

M. Verduyckt précise que les définitions proposées répondent à ce qui a été proposé par la CREG. Un produit est dit “dormant” lorsqu’il ne figure pas ou plus sur le site web du fournisseur et lorsqu’il n’apparaît pas ou plus dans les résultats des comparateurs de prix. Les “produits de prolongation dormants” constituent la forme la plus problématique de produits dormants et ce sont également ceux qui sont visés par la proposition de loi.

Le produit équivalent le moins cher est le produit actif équivalent le moins cher de la gamme des fournisseurs d’énergie.

M. Bert Wollants (N-VA) présente ensuite l’amendement n° 6 (sous-amendement à l’amendement n° 1) (DOC 55 1136/003) tendant à supprimer l’inscription de la définition du produit équivalent le moins cher dans la loi sur le gaz. L’auteur de l’amendement estime que cette définition n’est pas nécessaire, dès lors que les amendements n°s 2 et 4 insèrent dans les lois sur le gaz et sur l’électricité un renvoi à l’accord de consommateurs, qui explique comment le “produit équivalent le moins cher” doit être lu et interprété. En outre, le rapporteur estime que la définition proposée au travers de l’amendement n° 1 n’est pas rédigée correctement dans la mesure où la loi sur le gaz ferait référence à une offre de “contrat standard pour la fourniture d’électricité”.

VI. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel betreft de bevoegdheidsverdelende grondslag en geeft geen aanleiding tot verdere bespreking.

Artikel 2

Dit artikel strekt ertoe de definitie van “slapend contract” in te voegen in artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

De heer Kris Verduyckt (Vooruit) dient het amendement nr. 1 in (DOC 55 1136/002) dat tot doel heeft in het artikel 1 van de wet van 12 april 1965 de volgende definities in te voegen:

- slapend verlengingsproduct
- actief product
- goedkoopste equivalent product.

De heer Verduyckt verduidelijkt dat de voorgestelde definities een antwoord bieden op hetgeen door de CREG werd voorgesteld. Een product is “slapend” wanneer het niet (meer) op de website van de leverancier is terug te vinden en wanneer het niet (meer) verschijnt in de resultaten van de prijsvergelijkers. De “slapende verlengingsproducten” zijn de meest problematische vorm van slapende producten. Het zijn dan ook die producten die het wetsvoorstel viseert.

Het goedkoopst equivalent product is het goedkoopste gelijkwaardig actief product uit het gamma van de energieleveranciers.

De heer Bert Wollants (N-VA) dient vervolgens het amendement nr. 6 in (subamendement op amendement nr. 1) (DOC 55 1163/003) dat tot doel heeft de definitie van goedkoopst equivalent product niet in de gaswet in te schrijven. De indiener van het amendement is van oordeel dat deze definitie niet noodzakelijk is omdat er middels de amendementen nrs. 2 en 4 in respectievelijk de gas- en de elektriciteitswet een verwijzing naar het consumentenakkoord is opgenomen, waarin wordt uiteengezet hoe het “goedkoopst equivalent product” moet worden gelezen en geïnterpreteerd. Bovendien is de rapporteur van oordeel dat de door het amendement nr. 1 voorgestelde definitie niet correct is opgesteld in de mate dat er in de gaswet zou worden verwezen naar “een standaardcontract voor levering van elektriciteit”.

En outre, M. Wollants estime que la notion de “contrat standard” doit être définie de manière plus claire: les contrats standard sont surtout importants pour les PME. En effet, les PME ont toujours l’option de ne pas accepter une fiche tarifaire spécifique telle que publiée par le fournisseur. Elles sont en effet également libres de négocier, dans certains cas, leur contrat avec le fournisseur d’énergie. Cette option ne s’applique pas aux clients résidentiels. Pour les PME, il est important qu’une distinction puisse être opérée entre un contrat négocié et un contrat standard.

L’amendement n° 1 est retiré à la suite de l’avis du Conseil d’État. Par conséquent, l’amendement n° 6 (sous-amendement à l’amendement n° 1) est sans objet.

M. Kris Verduyck et consorts présentent l’amendement n° 10 (DOC 55 1136/005) tendant à insérer, dans l’article 1er de la loi sur le gaz, les définitions suivantes:

- produit actif
- produit équivalent le moins cher.

Lors de l’élaboration de cet amendement, il a été tenu compte des observations suivantes du Conseil d’État:

- le mot “électricité” est, dans la définition du “produit équivalent le moins cher”, remplacé par les mots “gaz naturel”, dès lors que l’article 2 de la proposition de loi concerne une adaptation de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations;
- la définition de “produit de prolongation dormant” est supprimée;
- la définition de “produit actif” est précisée.

Article 3

Cet article vise à inscrire, en ce qui concerne les contrats de gaz, dans l’accord sectoriel “Le consommateur dans le marché libéralisé de l’électricité et du gaz”, une interdiction de toute reconduction tacite des contrats lorsqu’un contrat d’énergie donné n’est plus proposé activement sur le marché. Le cas échéant, le fournisseur concerné devra en informer le client et lui appliquer le produit le moins cher de son offre active du moment sur la base de la consommation d’énergie connue dudit client.

Voorts is de heer Wollants van oordeel dat het begrip “standaardcontract” duidelijker moet worden omschreven: standaardcontracten zijn vooral belangrijk voor de kmo’s. Immers, kmo’s hebben steeds de optie om niet in te gaan op een specifieke tariefkaart, zoals deze wordt gepubliceerd door de leverancier. Zij hebben immers ook de vrijheid om in bepaalde gevallen over hun contract te onderhandelen met de energieleverancier. Deze optie geldt niet voor huishoudelijke afnemers. Voor kmo’s is het belangrijk dat een onderscheid kan worden gemaakt tussen een onderhandeld contract en een standaardcontract.

Het amendement nr. 1 wordt ingetrokken ingevolge het advies van de Raad van State. Dientengevolge is *het amendement nr. 6* (subamendement op amendement nr. 1) zonder voorwerp.

De heer Kris Verduyck c.s. dient het amendement nr. 10 in (DOC 55 1136/005) dat tot doel heeft in het artikel 1 van de gaswet de volgende definities in te voegen:

- actief product
- goedkoopste equivalent product.

Bij de opmaak van dit amendement werd rekening gehouden met de volgende opmerkingen van de Raad van State:

- het woord “elektriciteit” in de definitie van “goedkoopst equivalent product” wordt vervangen door het woord “aardgas”: artikel 2 van het wetsvoorstel betreft immers een wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;
- het weglaten van de definitie “slapend verlengingsproduct”;
- het verduidelijken van de definitie “actief product”.

Artikel 3

Dit artikel strekt ertoe, voor wat de gascontracten betreft, in het sectoraal akkoord “de consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt”, een verbod te laten opnemen op de stilzwijgende verlenging van contracten indien een bepaald contract niet langer actief op de markt wordt aangeboden. De betrokken leverancier moet de klant in dat geval informeren over en “overzetten” op het goedkoopste product in zijn actieve aanbod, rekening houdend met het gekende energieverbruik van de klant.

M. Kris Verduyckt (sp.a) présente l'amendement n° 2 (DOC 55 1136/002) tendant à inscrire, dans l'accord sectoriel précité, une interdiction adaptée des "produits de prolongation dormants".

M. Bert Wollants (N-VA) présente le sous-amendement n° 7 (DOC 55 1136/003) tendant à remplacer la phrase introductive des dispositions modificatives de l'amendement n° 2 en vertu desquelles l'interdiction des produits de prolongation dormants sur le marché du gaz devra être inscrite dans l'accord sectoriel précité avant le 1er septembre 2021.

Le rapporteur estime en effet que cette modification est nécessaire pour s'assurer que les ministres de l'Énergie et de la Protection des consommateurs disposeront encore de suffisamment de temps pour mettre l'accord de consommation en conformité avec la nouvelle réglementation après l'entrée en vigueur de la modification législative proposée. La date du 1er septembre 2021 a été retenue parce qu'elle coïncide avec la date d'entrée en vigueur de la nouvelle définition des PME fixée par la loi. Cela signifie que les nouvelles règles s'appliqueront immédiatement au nouveau groupe, plus élargi, des PME.

L'amendement n° 2 est retiré par suite de l'avis du Conseil d'État. En conséquence, l'amendement n° 7 (sous-amendement à l'amendement n° 2) devient sans objet.

M. Kris Verduyckt et consorts présentent l'amendement n° 11 (DOC 55 1136/005) tendant à mettre le texte de l'article 3 en conformité avec les observations formulées par le Conseil d'État:

— il renonce à modifier l'accord de consommation mais insère les dispositions directement dans la loi sur le gaz. En conséquence, les renvois inutiles à l'accord de consommation seront supprimés;

— il prévoit d'utiliser les mots "produit actif" de façon cohérente;

— il prévoit d'utiliser les mots "produit équivalent le moins cher" au lieu des mots "produit actif équivalent le moins cher";

— les dispositions de l'accord de consommation relatives à la transparence et au choix éclairé (2.3.4) sont intégrées dans l'article 3 de la proposition de loi à l'examen.

M. Kris Verduyckt et consorts présentent l'amendement n° 17 (sous-amendement à l'amendement nr. 11)

De heer Kris Verduyckt (sp.a) dient het amendement nr. 2 in (DOC 55 1136/002) dat ertoe strekt in het vermelde sectoraal akkoord een aangepast verbod te laten opnemen op "slapende verlengingsproducten".

De heer Bert Wollants (N-VA) dient het subamendement nr. 7 in (DOC 55 1136/003) dat ertoe strekt de inleidende zin te vervangen van de wijzigingsbepalingen in het amendement nr. 2 dat het verbod op slapende verlengingsproducten in de gasmarkt voor 1 september 2021 wordt opgenomen in het voormelde sectoraal akkoord.

Immers, de rapporteur is van oordeel dat deze aanpassing nodig is om ervoor te zorgen dat, eens de voorgestelde wetswijziging in werking zal zijn getreden, de ministers bevoegd voor energie en consumentenzaken nog tijdig het consumentenakkoord kunnen aanpassen aan de nieuwe regelgeving. De datum van 1 september 2021 wordt weerhouden omdat op diezelfde datum de nieuwe, bij wet vastgelegde definitie van kmo, in werking treedt. Zo worden de nieuwe regels onmiddellijk van toepassing op een nieuwe, uitgebreidere groep van kmo's.

Het amendement nr. 2 wordt ingetrokken ingevolge het advies van de Raad van State. Dientengevolge is het amendement nr. 7 (subamendement op het amendement nr. 2) zonder voorwerp.

De heer Kris Verduyckt c.s. dient het amendement nr. 11 in (DOC 55 1136/005) dat tot doel heeft de tekst van artikel 3 van het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met de door de Raad van State geformuleerde opmerkingen:

— er wordt voor geopteerd niet meer te werken middels het consumentenakkoord, maar de bepalingen rechtstreeks in de gaswet in te voegen. Dientengevolge worden de onnodige verwijzingen naar het consumentenakkoord weggelaten;

— de term "actief product" wordt consequent gebruikt;

— de term "goedkoopste equivalent product" wordt gebruikt in de plaats van "goedkoopste equivalent actief product";

— de bepalingen inzake transparantie en *informed choice* uit het consumentenakkoord (2.3.4.) worden overgenomen in artikel 3 van het wetsvoorstel.

De heer Kris Verduyckt c.s. dient het amendement nr. 17 (subamendement op het amendement nr. 11) in

(DOC 55 1136/006) tendant à apporter de nouvelles modifications aux §§ 11/2/1 et 2 de l'article 15/5*bis* de la loi sur le gaz proposé. Ces modifications prévoient:

— que la deuxième communication initialement prévue ne sera pas requise si le fournisseur a proposé le produit équivalent au tarif le moins cher dans la première proposition de contrat et s'il a indiqué qu'en l'absence de réaction, ce produit sera attribué au client;

— que la réglementation proposée ne s'appliquera pas durant cette période aux contrats à durée indéterminée pour lesquels des garanties contractuelles de prix sont accordées au cours des premières années;

— que les fournisseurs qui ne proposent que des contrats à durée indéterminée sur le marché de l'énergie ne seront pas obligés de proposer de nouveaux produits à durée déterminée dans leur offre.

Article 4

Cet article prévoit que les fournisseurs d'électricité retirent des produits du marché si le tarif du contrat dormant est supérieur à la composante électricité de référence semestrielle, fixée par la CREG.

M. Kris Verduyckt (sp.a) présente l'amendement n° 3 (DOC 55 1136/002), dont la portée est identique à celle de l'amendement n° 1, mais qui s'applique au marché de l'électricité. L'amendement n° 3 vise à insérer, dans l'article 2 de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, les définitions suivantes:

- produit de prolongation dormant
- produit actif
- produit équivalent le moins cher.

Par analogie avec son sous-amendement n° 6 à l'amendement n° 1, *M. Bert Wollants (N-VA)* présente l'amendement n° 8 (sous-amendement à l'amendement n° 3) (DOC 55 1136/003) tendant à supprimer l'inscription de la définition du produit équivalent le moins cher dans la loi sur l'électricité. Un renvoi à l'accord de consommateurs serait en effet suffisant.

L'amendement n° 3 est retiré à la suite de l'avis du Conseil d'État. Par conséquent, l'amendement n° 8 (sous-amendement à l'amendement n° 3) est sans objet.

(DOC 55 1136/006) dat tot doel heeft nog een aantal wijzigingen aan te brengen aan de voorgestelde §§ 11/2/1 en 2 van artikel 15/5*bis* van de gaswet. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat:

— de initieel voorziene tweede communicatie niet vereist is wanneer de leverancier in zijn eerste contractvoorstel het goedkoopste equivalent product heeft voorgesteld en heeft meegedeeld dat bij *non respons* de klant op dit product wordt overgezet;

— bij contracten van onbepaalde duur waarvoor tijdens de eerste jaren er contractuele prijsgaranties worden gemaakt, tijdens deze periode de voorgestelde regeling niet zal worden toegepast;

— leveranciers die op de energiemarkt enkel contracten van onbepaalde duur aanbieden, niet zullen worden verplicht nieuwe producten van bepaalde duur op te nemen in hun aanbod.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt dat de elektriciteitsleveranciers producten uit de markt halen wanneer het slapend contract duurder is dan de zesmaandelijks, door de CREG vastgestelde referentie-elektriciteitscomponent.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) dient het amendement nr. 3 in (DOC 55 1136/002) dat dezelfde strekking heeft als het amendement nr. 1, maar dan van toepassing op de elektriciteitsmarkt. Het amendement nr. 3 heeft tot doel in artikel 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt de volgende definities in te voegen:

- slapend verlengingsproduct
- actief product
- goedkoopst equivalent product.

Naar analogie met zijn subamendement nr. 6 op het amendement nr. 1, dient *de heer Bert Wollants (N-VA)* een amendement nr. 8 in (subamendement op amendement nr. 3) (DOC 55 1136/003) dat tot doel heeft de definitie van goedkoopst equivalent product niet in de elektriciteitswet in te schrijven. Een verwijzing naar het consumentenakkoord zou immers volstaan.

Het amendement nr. 3 wordt ingetrokken ingevolge het advies van de Raad van State. Dientengevolge is het amendement nr. 8 (subamendement op het amendement nr. 3) zonder voorwerp.

M. Kris Verduyckt et consorts présentent l'amendement n° 12 (DOC 55 1136/005) tendant à insérer, dans l'article 2 de la loi sur l'électricité, les définitions suivantes:

- produit actif
- produit équivalent le moins cher.

Lors de l'élaboration de cet amendement, il a été tenu compte des observations suivantes du Conseil d'État:

- la définition de "produit de prolongation dormant" est supprimée;
- la définition du "produit actif" est précisée.

M. Bert Wollants (N-VA) présente l'amendement n° 16 (sous-amendement à l'amendement n° 12) (DOC 55 1136/005) tendant à remplacer, dans le 89°, proposé, de l'article 2 de la loi sur l'électricité, les mots "pour la fourniture de gaz naturel" par les mots "pour la fourniture d'électricité". Il s'agit d'une correction terminologique.

Article 5

Par analogie avec l'article 3, cet article vise à inscrire dans l'accord sectoriel "le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz" une interdiction de la reconduction tacite des contrats si un contrat déterminé n'est plus proposé activement sur le marché de l'électricité.

M. Kris Verduyckt (sp.a) présente l'amendement n° 4 (DOC 55 1136/002) tendant à inscrire dans l'accord sectoriel une interdiction adaptée des "produits de prolongation dormants".

M. Bert Wollants (N-VA) présente le sous-amendement n° 9 (DOC 55 1136/003) tendant à remplacer la phrase introductive des dispositions modificatives de l'amendement n° 4, afin que l'accord sectoriel précité soit complété avant le 1er septembre 2021 de manière à ce que l'interdiction des produits de prolongation dormants soit inscrite dans la loi sur l'électricité.

L'amendement n° 4 est retiré à la suite de l'avis du Conseil d'État. Par conséquent, l'amendement n° 9 (sous-amendement à l'amendement n° 4) est sans objet.

M. Kris Verduyckt et consorts présentent l'amendement n° 13 (DOC 55 1136/005) tendant à mettre le texte de

De heer Kris Verduyckt c.s. dient het amendement nr. 12 in (DOC 55 1136/005) dat tot doel heeft in het artikel 2 van de elektriciteitswet de volgende definities in te voegen:

- actief product
- goedkoopste equivalent product.

Bij de opmaak van dit amendement werd rekening gehouden met de volgende opmerkingen van de Raad van State:

- het weglaten van de definitie "slapend verlengingsproduct";
- het verduidelijken van de definitie "actief product".

De heer Bert Wollants (N-VA) dien een amendement nr. 16 (subamendement op amendement nr.12) (DOC 55 1136/005) dat tot doel heeft in het voorgestelde punt 89° van artikel 2 van de elektriciteitswet het woord "aardgas" ter vervangen door het woord "elektriciteit". Het betreft een terminologische correctie.

Artikel 5

Dit artikel heeft, naar analogie met artikel 3, tot doel om in het sectoraal akkoord "de consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt", een verbod te laten opnemen op de stilzwijgende verlenging van contracten indien een bepaald contract niet langer actief op de elektriciteitsmarkt wordt aangeboden.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) dient het amendement nr. 4 in (DOC 55 1136/002) dat ertoe strekt in het vermelde sectoraal akkoord een aangepast verbod te laten opnemen op "slapende verlengingsproducten".

De heer Bert Wollants (N-VA) dient het subamendement nr. 9 in (DOC 55 1136/003) dat ertoe strekt de inleidende zin te vervangen van de wijzigingsbepalingen in het amendement nr. 4 dat het verbod op slapende verlengingsproducten in de elektriciteitsmarkt voor 1 september 2021 wordt opgenomen in het voormelde sectoraal akkoord.

Het amendementen nr.4 wordt ingetrokken ingevolge het advies van de Raad van State. Dientengevolge is het amendement nr. 9 (subamendement op het amendement nr. 3) zonder voorwerp.

De heer Kris Verduyckt c.s. dient het amendement nr. 13 in (DOC 55 1136/005) dat tot doel heeft de tekst

l'article 5 de la proposition de loi en conformité avec les observations formulées par le Conseil d'État:

— l'amendement choisit de ne plus passer par l'accord de consommation, mais d'insérer les dispositions directement dans la loi sur l'électricité; par conséquent, les références inutiles à l'accord de consommation sont supprimées;

— il utilise les termes "produit actif" de façon cohérente;

— il utilise systématiquement l'expression "produit équivalent le moins cher" au lieu de "produit actif équivalent le moins cher";

— il intègre dans la proposition de loi les dispositions de l'accord de consommation relatives à la transparence et au choix éclairé (2.3.4).

M. Kris Verduyckt et consorts présentent l'amendement n° 18 (sous-amendement à l'amendement n° 13) (DOC 55 1136/006), qui tend à apporter plusieurs modifications aux paragraphes 2/2/1 et 2 proposés de l'article 18 de la loi relative à l'électricité. Ces modifications ont pour effet:

— que la seconde communication initialement prévue ne sera pas requise lorsque le fournisseur a proposé le produit équivalent au tarif le moins cher dans la première proposition de contrat et a également indiqué qu'en l'absence de réaction, c'est ce produit qui sera attribué au client;

— que, dans les contrats à durée indéterminée pour lesquels des garanties contractuelles de prix sont accordées au cours des premières années, la réglementation proposée ne sera pas appliquée au cours de cette période;

— que les fournisseurs qui ne proposent que des contrats à durée indéterminée sur le marché de l'énergie ne seront pas obligés de proposer de nouveaux produits à durée déterminée.

Article 6 (nouveau)

M. Kris Verduyckt et consorts présentent l'amendement n° 15 (DOC 55 1136/005), qui tend à insérer dans la proposition de loi une nouvelle disposition relative à l'entrée en vigueur.

La date de l'entrée en vigueur de la proposition de loi est fixée au 1er janvier 2022. Une distinction est également établie entre les contrats à durée déterminée et les contrats à durée indéterminée.

van artikel 5 van het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met de door de Raad van State geformuleerde opmerkingen:

— er wordt voor geopteerd niet meer te werken middels het consumentenakkoord, maar de bepalingen rechtstreeks in de elektriciteitswet in te voegen. Dientengevolge worden de onnodige verwijzingen naar het consumentenakkoord weggelaten;

— de term "actief product" wordt consequent gebruikt;

— de term "goedkoopste equivalent product" wordt gebruikt in de plaats van "goedkoopst equivalent actief product";

— de bepalingen inzake transparantie en *informed choice* uit het consumentenakkoord (2.3.4.) worden overgenomen in artikel 3 van het wetsvoorstel.

De heer Kris Verduyckt c.s. dient het amendement nr. 18 (subamendement op het amendement nr. 13) in (DOC 55 1136/006) dat tot doel heeft nog een aantal wijzigingen aan te brengen aan de voorgestelde §§ 2/2/1 en 2 van artikel 18 van de elektriciteitswet. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat:

— de initieel voorziene tweede communicatie niet vereist is wanneer de leverancier in zijn eerste contractvoorstel het goedkoopst equivalent product heeft voorgesteld en heeft meegedeeld dat bij non respons de klant op dit product wordt overgezet;

— bij contracten van onbepaalde duur waarvoor tijdens de eerste jaren er contractuele prijsgaranties worden gemaakt, tijdens deze periode de voorgestelde regeling niet zal worden toegepast;

— leveranciers die op de energiemarkt enkel contracten van onbepaalde duur aanbieden, niet zullen worden verplicht nieuwe producten van bepaalde duur op te nemen in hun aanbod.

Artikel 6 (nieuw)

De heer Kris Verduyckt c.s. dient het amendement nr. 15 in (DOC 55 1136/005) dat een nieuwe bepaling in het wetsvoorstel invoegt betreffende de in werkingtreding.

De datum van in werkingtreding van het wetsvoorstel wordt bepaald op 1 januari 2022. Er wordt tevens een onderscheid gemaakt tussen de contracten van bepaalde duur en de contracten van onbepaalde duur.

Aux fins d'améliorer le texte du nouvel article 6, l'amendement n° 15 est retiré et *M. Kris Verduyckt et consorts* présentent l'amendement n° 19 (DOC 55 1136/006).

L'objectif est de faire entrer la loi en vigueur le 1er janvier 2022. Pour les contrats à durée indéterminée, un délai de deux mois est toutefois laissé aux fournisseurs d'énergie afin de leur permettre de contacter les clients ayant un produit non actif qui n'est pas soumis à une garantie de prix et de leur faire une proposition de contrat.

Intitulé

En raison des modifications de définition et des modifications de l'accord sectoriel "Le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz" proposées dans les amendements n°s 1 à 4, il convient également de modifier l'intitulé. Dans cette optique, *M. Kris Verduyckt (Vooruit)* présente un amendement n° 5 (DOC 55 1136/002): la référence à la résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie et à l'interdiction de reconduction tacite en contrats dormants est remplacée par "la prolongation de contrats de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME sur la base de produits dormants".

Après avoir pris connaissance de l'avis du Conseil d'État, l'auteur retire son amendement n° 5 et *M. Kris Verduyckt et consorts* présentent l'amendement n° 14 qui tend à remplacer l'intitulé de la proposition de loi par ce qui suit:

"Proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la prolongation des contrats de fourniture d'énergie des clients résidentiels et des PME".

Comme dans le texte de la proposition de loi, la notion de "produits dormants" n'est plus retenue. Il s'indique dès lors de modifier en conséquence le texte de l'intitulé.

VII. — VOTES

Article 1er

Cet article est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'amendement n° 10 et l'article 2 ainsi modifié sont adoptés à l'unanimité.

Om de tekst van het nieuwe artikel 6 te verbeteren, wordt het amendement nr. 15 ingetrokken en dient *de heer Kris Verduyckt c.s.* ter remediëring het amendement nr. 19 in (DOC 55 1136/006).

De bedoeling is dat de wet geldig is vanaf 1 januari 2022. Voor de contracten van onbepaalde duur wordt aan de energieleveranciers evenwel twee maanden de tijd gegeven om hun klanten in een niet-actief product, dat niet onderhevig is aan een prijsgarantie, aan te schrijven en een contractvoorstel te doen.

Opschrift

Omwille van de in de amendementen nrs. 1 tot 4 voorgestelde definitiewijzigingen en wijzigingen van het sectoraal akkoord "de consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt", moet ook het opschrift worden gewijzigd. Met dat doel dient *de heer Kris Verduyckt (Vooruit)* een amendement nr. 5 in (DOC 55 1136/002): de verwijzing naar het ontbinden van slapende energiecontracten en het verbod op het stilzwijgend verlengen naar slapende contracten, wordt vervangen door "het verlengen van energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's op basis van slapende producten".

Na kennis genomen te hebben van het advies van de Raad van State, wordt het amendement nr. 5 ingetrokken en dient *de heer Kris Verduyckt c.s.* het amendement nr. 14 in dat ertoe strekt het opschrift van het wetsvoorstel te vervangen door de volgende bepaling:

"Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het verlengen van energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's".

Zoals in de tekst van het wetsvoorstel, wordt het begrip "slapende producten" niet meer weerhouden. Het is dan ook aangewezen de tekst van het opschrift dienovereenkomstig aan te passen.

VII. — STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Het amendement nr. 10 en het aldus geamendeerde artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

Les amendements n°s 17 (sous-amendement à l'amendement n° 11) et 11, ainsi que l'article 3 ainsi modifié, sont adoptés à l'unanimité.

Art. 4

Les amendements n°s 16 (sous-amendement à l'amendement n° 12) et 12, ainsi que l'article 4 ainsi modifié, sont adoptés à l'unanimité.

Art. 5

Les amendements n°s 18 (sous-amendement à l'amendement n° 13) et 13, ainsi que l'article 5 ainsi modifié, sont adoptés à l'unanimité.

Art. 6 (*nouveau*)

L'amendement n° 19 est adopté par 15 voix contre une.

Intitulé

L'amendement n° 14 est adopté à l'unanimité.

*

* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée et y compris les corrections d'ordre légistique et linguistique, est adopté par vote nominatif à l'unanimité (16 voix).

Le rapporteur,

Le président,

Bert WOLLANTS

Patrick DEWAELE

Le résultat du vote nominatif est le suivant:

Ont voté pour:

N-VA: Yngvild Ingels, Wouter Raskin, Bert Wollants;

Ecolo-Groen: Kim Buyst, Samuel Cogolati, Albert Vicaire;

PS: Melissa Hanus, Malik Ben Achour, Daniel Senesael;

VB: Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel;

Art. 3

De amendementen nrs. 17 (subamendement op amendement nr.11) en 11, en het aldus geamendeerde artikel 3, worden eenparig aangenomen.

Art. 4

De amendementen nrs. 16 (subamendement op amendement nr.12) en 12, en het aldus geamendeerde artikel 4, worden eenparig aangenomen.

Art. 5

De amendementen nrs. 18 (subamendement op amendement nr.13) en 13, en het aldus geamendeerde artikel 5, worden eenparig aangenomen.

Art. 6 (*nieuw*)

Het amendement nr. 19 wordt aangenomen met 15 stemmen tegen 1 stem.

Opschrift

Amendement nr. 14 wordt eenparig aangenomen.

*

* *

Het gehele wetsvoorstel, zoals geamendeerd en met inbegrip van de wetgevingstechnische en taalkundige correcties, wordt bij naamstemming eenparig aangenomen (16 stemmen).

De rapporteur,

De voorzitter,

Bert WOLLANTS

Patrick DEWAELE

Resultaat van de naamstemming:

Hebben voorgestemd:

N-VA: Yngvild Ingels, Wouter Raskin, Bert Wollants;

Ecolo-Groen: Kim Buyst, Samuel Cogolati, Albert Vicaire;

PS: Melissa Hanus, Malik Ben Achour, Daniel Senesael;

VB: Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel;

MR: Christophe Bombled;

CD&V: Leen Dierick;

PVDA-PTB: Greet Daems;

Open Vld: Patrick Dewael;

Vooruit: Kris Verduyckt.

Ont voté contre: nihil

Se sont abstenus: nihil.

MR: Christophe Bombled;

CD&V: Leen Dierick;

PVDA-PTB: Greet Daems;

Open Vld: Patrick Dewael;

Vooruit: Kris Verduyckt.

Hebben tegengestemd: nihil

Hebben zich onthouden: nihil.

ANNEXES**SOMMAIRE**

Pages

1. Avis écrit des Fédérations des CPAS (Verenigingen van OCMW)	47
2. Présentations des auditions du 1 ^{er} juillet 2021	51
2.1. CREG	60
2.2. June.Energy	69
2.3. FEBEG	71
2.4. Test Achats	78
3. Avis écrit de la ministre sortante de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargée de la Lutte contre la pauvreté, de l'Égalité des Chances et des Personnes Handicapées	81
4. Avis écrit de la CREG	90

BIJLAGEN**INHOUD**

Blz.

1. Schriftelijk advies van de Verenigingen van OCMW (Fédérations des CPAS)	47
2. Presentaties van de hoorzittingen van 1 juli 2021	51
2.1. CREG	60
2.2. June.Energy	69
2.3. FEBEG	71
2.4. Test Aankoop	78
3. Schriftelijk advies van uittredend minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Armoedebestrijding, Gelijke Kansen en Personen met een Handicap	81
4. Schriftelijk advies van de CREG	90

1. AVIS ÉCRIT DES FÉDÉRATIONS DES CPAS (VERENIGINGEN VAN OCMW)

Union des Villes et
Communes de Wallonie asbl
Fédération des CPAS

FÉDÉRATION DES CPAS BRUXELLOIS
FEDERATIE VAN BRUSSELSE OCMW'S
BRULOCALIS ASSOCIATION VILLE & COMMUNES DE BRUXELLES
VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

1. SCHRIFTELIJK ADVIES VAN DE VERENIGINGEN VAN OCMW (FÉDÉRATIONS DES CPAS)

Vos ref. :

Nos ref. : LV/KL/WD/ALV/PVS/SWE/mvm/2020-82

Vos corresp. :

(UVCW) Alain VAESSEN 081.24.06.50

(VVSG) Piet VAN SCHUYLENBERGH 02.211.55.27

(Brulocalis) Karine LALIEUX 02.238.51.56

Annexe : 1

M. Vincent Van Quickenborne
Président de la Commission de l'Énergie,
de l'Environnement et du Climat
Chambre des Représentants
1008 Bruxelles

Bruxelles, le 29 juin 2020

Monsieur le Président,

Concerne : Avis des Fédérations des CPAS - Résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie.

Les trois Fédérations des CPAS ont bien pris connaissance de la proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME, dont le tarif est supérieur à la composante énergie de référence et à l'interdiction de reconduction tacite en contrats dormants. Elles remercient la Commission de les avoir consultées sur ce dossier.

À cet égard, nous vous prions de bien vouloir trouver, sous couvert de la présente, l'avis des trois Fédérations relatif à cette proposition de loi.

Nous vous en souhaitons bonne réception et vous prions de croire, Monsieur le Président, en l'expression de notre considération distinguée.

Luc VANDORMAEL
Président de la
Fédération des CPAS de
l'Union des Villes et
Communes de Wallonie

Karine LALIEUX
Présidente de la Fédération
des CPAS Bruxellois
Association Ville &
Communes de Bruxelles

Wim DRIES
Voorzitter van de Vereniging van
Vlaamse Steden en Gemeenten

UNION DES VILLES
ET COMMUNES DE
WALLONIE
(UVCW)
Rue de l'Etoile, 14
5000 - NAMUR
Tél.: 081.24.06.51
Fax: 081.24.06.52

ASSOCIATION VILLE &
COMMUNES DE BRUXELLES
(BRULOCALIS)

Rue d'Arlon, 53 Bte 4
1040 - BRUXELLES
Tél.: 02.238.51.40
Fax: 02.280.60.90

VERENIGING VAN
VLAAMSE STEDEN
EN GEMEENTEN
(VVSG)

Huis Madou
Bischoffsheimlaan 1-8
1000 - BRUSSEL
Tel : 02.211.55.00
Fax: 02.211.56.00

Union des Villes et
Communes de Wallonie asbl
Fédération des CPAS

FÉDÉRATION DES CPAS BRUXELLOIS
FEDERATIE VAN BRUSSELS OCMW'S
BRULOCALIS ASSOCIATION VILLE & COMMUNES DE BRUXELLES
VERENIGING STAD & GEMEENTEN VAN BRUSSEL

AFDELING OCMW'S

ADVIES VAN DE FEDERATIES VAN DE OCMW'S	AVIS DES FÉDÉRATIONS DE CPAS
30 JUNI 2020	30 JUIN 2020
KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS COMMISSIE ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT	CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT
WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DIVERSE BEPALINGEN BETREFFENDE HET ONTBINDEN VAN SLAPENDE ENERGIECONTRACTEN VAN HUISHOUDELIJKE AFNEMERS EN KMO'S MET EEN HOGER TARIEF DAN DE REFERENTIE ENERGIECOMPONENT EN HET VERBOD OP HET STILZWIJGEND VERLENGEN NAAR SLAPENDE CONTRACTEN (DOC 55 1136/001)	PROPOSITION DE LOI MODIFIANT DIVERSES DISPOSITIONS RELATIVES À LA RÉSILIATION DE CONTRATS DORMANTS DE FOURNITURE D'ÉNERGIE DE CLIENTS RÉSIDENTIELS ET DE PME DONT LE TARIF EST SUPÉRIEUR À LA COMPOSANTE ÉNERGIE DE RÉFÉRENCE ET À L'INTERDICTION DE RECONDUCTION TACITE EN CONTRATS DORMANTS (DOC 55 1136/001)

UNION DES VILLES
ET COMMUNES DE
WALLONIE
(UVCW)

Rue de l'Etoile, 14
5000 - NAMUR
Tél.: 081.24.06.51
Fax: 081.24.06.52

ASSOCIATION DE LA VILLE ET
DES COMMUNES DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE
(AVCB)

Rue d'Arlon, 53 Bte 4
1040 - BRUXELLES
Tél.: 02.238.51.40
Fax: 02.280.60.90

VERENIGING VAN
VLAAMSE STEDEN
EN GEMEENTEN
(VVSG)

Rue du Pavillon, 9
1030 - BRUXELLES
Tel : 02.211.55.00
Fax: 02.211.56.00

Les trois Fédérations de CPAS ont bien pris connaissance de la proposition de loi ci-dessus référencée et remercient la Commission de les avoir consultées sur ce dossier.

Cette proposition de loi nous semble très pertinente. Elle va permettre à un ensemble de citoyens, dont les ménages en difficulté, de bénéficier d'une fourniture d'énergie à un prix plus avantageux et de pouvoir comparer leurs contrats dans un marché de l'énergie déjà complexe.

Pour que cette proposition soit optimale, il semble important de veiller à obtenir des garanties quant à la continuité de la fourniture des clients concernés. La sortie d'un contrat en cours ne doit jamais donner lieu à une résiliation (même s'il s'agit d'un client dont le fournisseur ne veut plus) mais bien à la réorientation du client vers un contrat actif le plus avantageux.

Dans le même objectif de lutte contre les contrats trop chers, les CPAS souhaitent attirer votre attention autour de plusieurs enjeux.

- La comparaison des contrats : celle-ci doit être aisée et claire. Pour ce faire, comme mentionné lors de précédents travaux, il serait utile de réunir les divers simulateurs officiels en une seule porte d'entrée, clairement identifiable (il est parfois compliqué de repérer ce qui est un simulateur officiel d'un simulateur commercial) par le citoyen et facile d'usage.
- La comparaison des contrats doit être encouragée. La campagne « Osez comparer ! », réalisée la première fois en 2012, fut un succès et a permis à de nombreux citoyens de clarifier leur situation et de réduire leurs factures, avec ou sans l'aide d'un CPAS et/ou Commune.
- L'encadrement des pratiques de certains fournisseurs en ce qui concerne :
 - o les contrats mixtes par lesquels les ménages se trouvent avec un contrat d'entretien de chaudière (chaudière qu'ils n'ont parfois pas ou pour laquelle ils s'adressent habituellement à leur chauffagiste), une application « on line » (sans avoir de connexion internet), une assurance ou autres combinés au contrat de fourniture d'énergie. Ces contrats sont conclus sans que le client les ait consciemment demandés et pour lesquels ils sont engagés plus longtemps que le contrat de fourniture lui-même. Cette incitation à la consommation combinée au manque de clarté dans la procédure induisent un surcoût inutile pour les ménages ciblés et un travail important pour les structures qui les accompagnent (CPAS, associatif, médiateurs...) ;
 - o le démarchage abusif par lequel des quartiers (sociaux) sont démarchés de manière frauduleuse avec pour conséquence la perte de leur accès au tarif social. Au-delà du dommage causé au client, ces manœuvres, qui nécessitent l'intervention des CPAS dans de nombreux cas (et de l'associatif, voire des médiateurs), ont un coût énorme pour la collectivité. Seuls les pays ayant établis une sanction significative à l'encontre des fournisseurs et/ou des sociétés de démarchage en cas d'abus ont pu faire cesser structurellement ces pratiques.

À titre informatif, nous constatons que certaines de ces pratiques se présentent par exemple aussi dans le secteur des télécommunications.

De drie OCMW-federaties hebben kennis genomen van het bovengenoemde wetsvoorstel en danken de Commissie voor hun raadpleging over deze kwestie.

Dit wetsvoorstel lijkt ons effectief en relevant. Het stelt een aantal consumenten, inclusief huishoudens in moeilijkheden, in staat te profiteren van een energievoorziening tegen een gunstiger prijs en hun contracten te kunnen vergelijken in een toch al complexe energiemarkt.

Om dit voorstel optimaal uit te voeren, is het belangrijk ervoor te zorgen dat garanties worden verkregen wat betreft de continuïteit van de energielevering aan de betrokken consumenten. Het omzetten van een slapend contract naar een voordeliger contract mag nooit tot stopzetting van de energielevering leiden (zelfs niet als het een klant is waarvan de leverancier het contract niet zal willen verlengen na vervallen termijn); de bedoeling is om de consument een voordeliger actief contract aan te bieden.

Nog steeds met het doel om te dure contracten voor de consument te bestrijden, willen de OCMW's ook nog de aandacht vestigen op een aantal andere punten :

- Het vergelijken van contracten : dit moet gemakkelijk en duidelijk zijn. Om dit te doen, zou het, zoals reeds vermeld in eerdere bijeenkomsten van deze Commissie, nuttig zijn om de verschillende officiële simulatie tools samen te brengen in één duidelijk identificeerbaar toegangsportaal (het is ook soms onoverzichtelijk en onduidelijk welke het verschil is tussen een simulatietool van een officiële instantie en een commerciële tool) dat voor de consument gebruiksvriendelijk en gemakkelijk toegankelijk is.
- Het vergelijken van contracten moet worden aangemoedigd. De campagne "Durf vergelijken" (de eerste campagne ging door in 2012) was een succes en stelden veel consumenten in staat hun energiecontract te vergelijken, met of zonder hulp van een OCMW en/of gemeente.
- De noodzaak tot een betere omkadering van de praktijken van bepaalde leveranciers met betrekking tot :
 - o Gemengde contracten waarbij huishoudens samen met hun energiecontract een onderhoudscontract hebben voor een verwarmingsketel (die ze soms niet hebben of waarvoor ze meestal hun verwarmingstechnicus aanspreken), voor een online applicatie (zonder internetverbinding), voor een verzekering.... zonder er bewust om te hebben gevraagd en dat soms langer duurt dan het leveringscontract zelf. Deze koppelverkoop in combinatie met het gebrek aan duidelijkheid in de procedure kan tot onnodige extra kosten leiden voor de beoogde huishoudens en tot bijkomend werk voor de structuren die hen ondersteunen (OCMW's, verenigingen, bemiddelaars, enz.).
 - o Misleidende deur-aan-deurverkoop waarbij (sociale) buurten en consumenten soms op misleidende wijze worden benaderd met als gevolg dat hun recht op het sociale tarief verloren gaat. Afgezien van de schade voor consument, hebben deze praktijken, die in veel gevallen de tussenkomst van het OCMW (verenigingen of bemiddelaar) vragen, ook een kost voor de samenleving. Alleen landen die een aanzienlijke sanctie hebben opgelegd aan leveranciers en/of huis-aan-huisverkopers, hebben deze praktijken kunnen stoppen.

Ter informatie: we merken op dat sommige van deze praktijken ook elders voorkomen, bijvoorbeeld in de telecomsector.

2. PRÉSENTATIONS DES AUDITIONS DU 1ER JUILLET 2021

2.1. CREG

Les produits dormants

COMMISSION ENERGIE, ENVIRONNEMENT ET CLIMAT / ZOOM

Koen LOCQUET

Président f.f. du comité de direction et Directeur affaires générales

Laurent JACQUET

Directeur contrôle prix et comptes

1 juillet 2020

— CREG —

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz

Table des matières

1. Protection des consommateurs
2. Définition des produits dormants
3. Problématiques rencontrées
4. Réalisations de la CREG en la matière
5. Commentaires de la CREG sur la proposition de loi
6. Conclusions et perspectives

— CREG —

2

1. Protection des consommateurs ^(1/3)

- Dans le cadre de ses missions légales, la CREG doit contribuer à la protection des consommateurs, notamment des consommateurs résidentiels, des indépendants, des PME et des consommateurs vulnérables
- Le cadre législatif européen (*Clean Energy Package*) a par ailleurs renforcé les obligations des Etats Membres en matière de protection des consommateurs et de précarité énergétique, qui dépend significativement des conditions de prix sur le marché
- Au niveau fédéral, les mesures de protection suivantes sont applicables à l'ensemble des consommateurs :
 - **les règles générales de protection du consommateur** (Code du droit économique)
 - **les règles additionnelles sectorielles notamment :**
 - l'accord sectoriel spécifique « **Le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz** »
 - **Les lois électricité et gaz** ainsi que leurs **arrêtés d'exécution**

— CREG —

3

1. Protection des consommateurs ^(2/3)

Les actions et initiatives prises dans la durée par la CREG sont diverses et se renforcent mutuellement, au profit des consommateurs belges:

- monitoring des différentes composantes de prix et du fonctionnement des marchés de détail et de gros
- traitement des plaintes
- tarifs sociaux
- tarifs des clients droppés
- label de qualité pour les comparateurs de prix (y compris les achats groupés)

— CREG —

4

1. Protection des consommateurs (3/3)

- CREG Scan :
 - facilite la comparaison des offres et permet aux consommateurs de tirer profit des potentiels d'économies
 - le seul outil qui permet de comparer tous les produits dormants
- *Screening* et analyse des produits actifs sur le marché mais également des **produits dormants**

— CREG —

5

2. Définition des produits dormants (1/2)

Produit dormant

=

tout produit qui n'apparaît pas sur le site Internet du fournisseur et/ou dans les comparateurs de prix (sauf CREG Scan)

Cette définition générale doit encore être affinée. Il en existe de 3 types :

- **Type 1**: produits fixes : même nom mois après mois, mais nouveau prix chaque mois, valable pendant toute la durée du contrat
- **Type 2**: produits que le fournisseur retire du marché à un moment donné (dans une ou plusieurs régions) ; en d'autres termes, ils ne sont plus proposés pour de nouveaux contrats

Types **1.** et **2.** : ne posent pas de problème pour le consommateur sur le marché de l'énergie

— CREG —

6

2. Définition des produits dormants ^(2/2)

Type 3. : les « produits de prolongation dormants » constituent par contre un problème important pour le consommateur

Produits de prolongation dormants

- !**
- produits qui sont prolongés pour des clients existants dont le contrat en cours arrive à échéance
 - ne sont pas proposés activement et ne sont donc pas disponibles pour les nouveaux clients
 - n'apparaissent pas dans les résultats des comparateurs de prix (sauf dans le CREG Scan)
- ⇒ nombre limité de fournisseurs
 - ⇒ ne peuvent pas être comparés à l'offre actuelle dans les comparateurs de prix
 - ⇒ impossibilité pour le consommateur de faire des choix éclairés
 - ⇒ limitent fortement la transparence

— CREG —

7

3. Problématiques rencontrées

Les produits de prolongation (type 3) compromettent la transparence et sont souvent désavantageux pour le consommateur :

1. principalement d'anciens produits fixes
 2. souvent de durée plus longue (3 ans)
 3. prix élevés par rapport à l'offre active, tant pour l'abonnement que pour le prix au kWh
 4. fiches tarifaires non disponibles sur les sites Internet des fournisseurs
 5. n'apparaissent pas dans les résultats des comparateurs de prix
- ⇒ ont toujours des écarts de prix importants, surtout par rapport au niveau de prix bas actuel
 - ⇒ ne peuvent pas être comparés à l'offre active (uniquement via le CREG Scan)
 - ⇒ barrière à la participation des consommateurs au marché de l'énergie
 - ⇒ > 500 000 contrats, principalement des ménages

— CREG —

8

4. Réalisations de la CREG en la matière ^(1/4)

Depuis plusieurs années, la problématique des produits de prolongation dormants a été soulevée à plusieurs reprises par la CREG :

Site Internet CREG

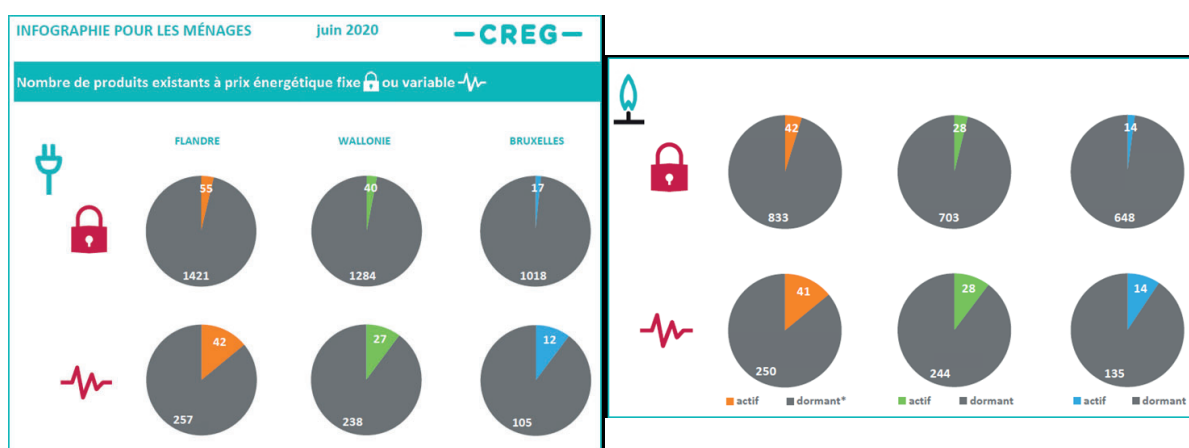
- note de politique générale
<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z1999FR.pdf>
- monitoring annuel des prix du marché de l'électricité et du gaz pour les ménages et les petits consommateurs professionnels du 17 octobre 2019:
<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1996FR.pdf>
- monitoring annuel des prix du marché de l'électricité et du gaz naturel pour les ménages et les petits consommateurs professionnels du 15 novembre 2018:
<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1858FR.pdf>
- énergie de A à Z:
<https://www.creg.be/fr/energie-de-a-a-z/produit-dormant>

— CREG —

9

4. Réalisations de la CREG en la matière ^(2/4)

Dans les infographies mensuelles

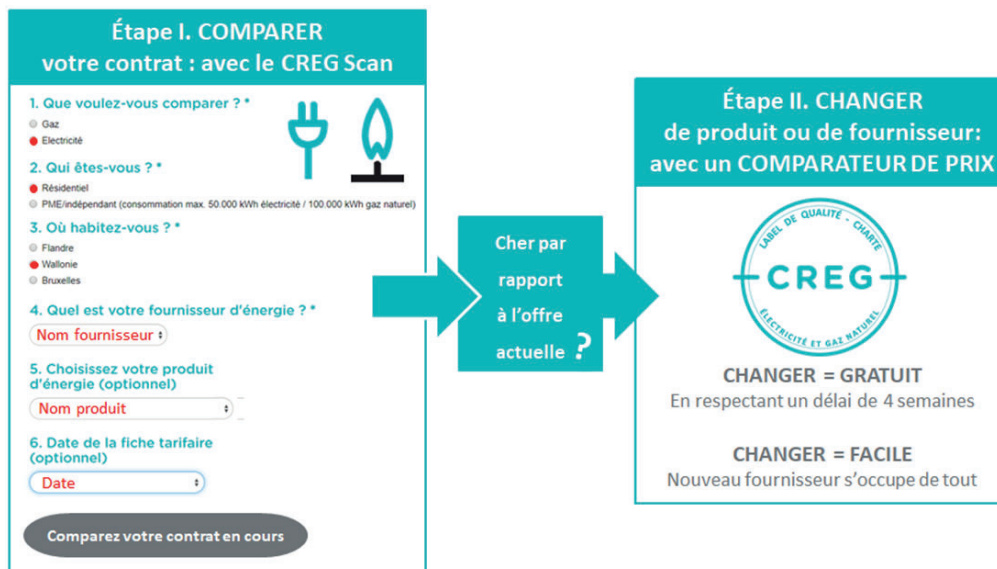

— CREG —

10

4. Réalisations de la CREG en la matière ^(3/4)

Dans la désignation séparée des contrats dormants dans le CREG Scan

— CREG —

11

4. Réalisations de la CREG en la matière ^(4/4)

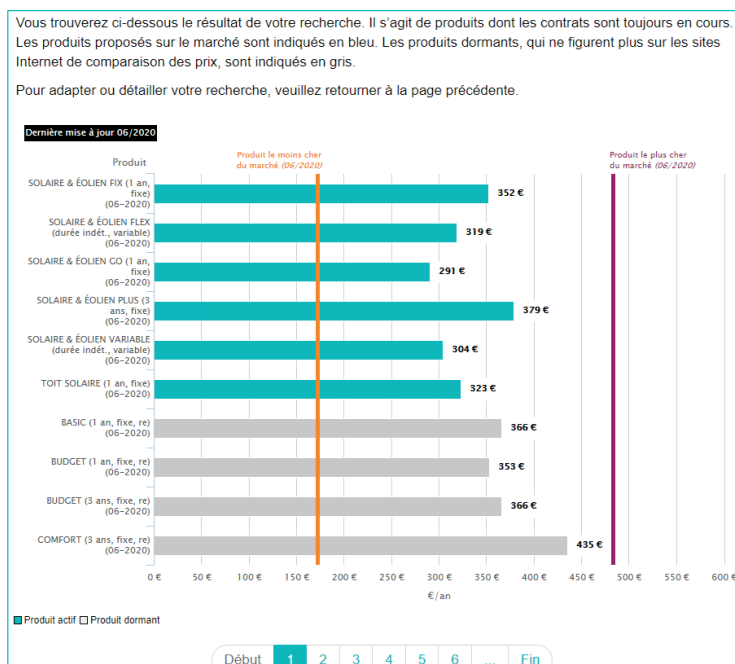
Exemple résultat
CREG Scan, juin 2020

Produit le moins cher du marché

Produit le plus cher du marché

Produit actif

Produit dormant
(pas dans les autres comparateurs de prix)

— CREG —

12

5. Commentaires de la CREG sur la proposition de loi ^(1/3)

- La CREG est très favorable à l'objectif de cette proposition de loi qui vise à améliorer le fonctionnement du marché et à renforcer la protection des consommateurs
- La proposition s'attaque à un problème que la CREG dénonce depuis plusieurs années
- Les adaptations proposées se fondent sur trois principes importants :
 1. respecter au maximum l'objectif de la proposition de loi initiale
 2. se conformer aux positions que la CREG avait formulées précédemment en la matière
 3. tenir compte au maximum des conditions actuelles du marché, tout en étant le plus *future proof* possible

— CREG —

13

5. Commentaires de la CREG sur la proposition de loi ^(2/3)

- Produits visés: produits de prolongation dormants = produits qui ne figurent pas (ou plus) dans l'offre active actuelle du fournisseur d'énergie, destinés à la prolongation de contrats de clients existants
- Différence:
 - **produit** = offre fournisseur (fixe, variable, verte, grise, 1 an, 2 ans, ...) +/- 13.000 dans le CREG Scan
 - **contrat** = conclu entre consommateur et fournisseur sur base d'un certain produit
- 'La composante énergie de référence semestrielle'
 - régulation prix de l'énergie >< marché libre (*quid* Europe)

— CREG —

14

5. Commentaires de la CREG sur la proposition de loi ^(3/3)

- Résiliation de contrats
 - dans certains cas, le client risque de devoir échanger un contrat avantageux en cours contre un contrat qui l'est moins
 - impact important sur les fournisseurs (coûts/administration)
 - faible valeur ajoutée – complexité administrative
- Informer et orienter le client vers un produit actif, faute de réponse après un mois, automatiquement vers le produit actif équivalent le plus avantageux de la gamme du fournisseur
- Produits/contrats durée indéterminée, points d'attention:
 - CREG favorable à leur interdiction
 - résiliation contrat durée indéterminée : renoncer à un tarif plus avantageux ?
 - le prix doit être défini pour toute la durée du contrat

— CREG —

15

6. Conclusions et perspectives

- La CREG est très favorable à l'objectif de cette proposition de loi, qui vise à solutionner un problème que la CREG dénonce depuis longtemps
- La CREG est disponible pour contribuer à finaliser le texte proposé
- La CREG se chargera du monitoring et suivra de près la réalité du marché
- Ce thème fera l'objet de recommandations que la CREG formulera au futur gouvernement et sera traité par la CREG dans les discussions sur l'Accord des consommateurs

— CREG —

16

Merci de votre attention

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz

2. PRESENTATIES VAN DE HOORZITTINGEN VAN 1 JULI 2021

2.1. CREG

Slapende producten

COMMISSIE ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT / ZOOM

Koen LOCQUET

Wvd. Voorzitter van het directiecomité en Directeur algemene zaken

Laurent JACQUET

Directeur controle prijzen en rekeningen

1 juli 2020

— CREG —

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

Inhoudstafel

1. Consumentenbescherming
2. Definitie van slapende producten
3. Problematiek
4. Realisaties van de CREG ter zake
5. Commentaren van de CREG op het wetsvoorstel
6. Conclusies en perspectieven

— CREG —

1. Consumentenbescherming ^(1/3)

- In het kader van haar wettelijke taken moet de CREG bijdragen aan de bescherming van de consumenten, met name residentiële consumenten, zelfstandigen consumenten, kmo's en kwetsbare consumenten
- Het Europees wetgevend kader (*Clean Energy Package*) heeft bovendien de verplichtingen van de lidstaten versterkt op het vlak van consumentenbescherming en energie-armoede, die afhangt van de prijs op de markt
- Op federaal vlak zijn de volgende beschermingsmaatregelen van toepassing op alle consumenten:
 - **algemene regels van consumentenbescherming** (Wetboek economisch recht)
 - **bijkomende sectorale regels** voornamelijk :
 - de specifieke sectorale overeenkomst « **De consument in de geliberaliseerde elektriciteits- en aardgasmarkt** »
 - de **elektriciteits- en gaswet** evenals hun **uitvoeringsbesluiten**

— CREG —

3

1. Consumentenbescherming ^(2/3)

De CREG heeft door de jaren heen in het belang van de Belgische consumenten verschillende acties en initiatieven genomen die elkaar onderling versterken:

- monitoring van verschillende prijscomponenten en van de werking van de groothandels- en kleinhandelsmarkt
- klachtenbehandeling
- sociale tarieven
- tarieven gedropte klanten
- kwaliteitslabel voor prijsvergelijkers (met inbegrip van groepsaankopen)

— CREG —

4

1. Consumentenbescherming ^(3/3)

- CREG Scan :
 - vereenvoudigt de vergelijking van offertes en laat de consumenten toe het besparingspotentieel te benutten
 - de enige *tool* waarmee een vergelijking van alle slapende producten mogelijk is
- *Screening* en analyse van actieve producten op de markt maar ook van **slapende producten**

— CREG —

5

2. Definitie van slapende producten ^(1/2)

Slapend product
 =
**elk product dat niet op de website van de leverancier
 en/of in de prijsvergelijkers verschijnt (behalve CREG Scan)**

Deze algemene definitie zou verder verfijnd moeten worden, we onderscheiden 3 types:

- **Type 1:** vaste producten: maand na maand dezelfde naam, maar elke maand een nieuwe prijs, geldig gedurende de hele looptijd van het contract
- **Type 2:** producten die door de leverancier op een bepaald moment van de markt gehaald worden (in een of meer regio's); m.a.w. ze worden niet meer aangeboden voor nieuwe contracten

Types **1.** en **2.** vormen geen probleem voor de consument op de energiemarkt

— CREG —

6

2. Definitie van slapende producten ^(2/2)

Type 3: daarentegen, de ‘slapende verlengingsproducten’, zijn potentieel een belangrijk probleem voor de consument

Slapende verlengingsproducten

- !** producten waarop bestaande klanten waarvan het lopend contract de einddatum bereikt, verlengd worden
- niet actief aangeboden dus niet beschikbaar voor nieuwe klanten
- niet in de resultaten van prijsvergelijkers (uitgezonderd in de CREG Scan)
- ⇒ beperkt aantal leveranciers
 - ⇒ bij de bestaande prijsvergelijkers niet te toetsen aan het huidige aanbod
 - ⇒ voor de consument onmogelijk om robuuste keuzes te maken
 - ⇒ beperken in sterke mate de transparantie

— CREG —

7

3. Problematiek

Verlengingsproducten (type 3) belemmeren de transparantie en zijn vaak nadelig voor de consument:

1. hoofdzakelijk oude vaste producten
 2. meestal met langere looptijden (3 jaar)
 3. met hoge prijzen t.o.v. het actieve aanbod, zowel abonnement als kWh-prijs
 4. tariefkaarten niet beschikbaar op websites leveranciers
 5. verschijnen niet in resultaten prijsvergelijkers
- ⇒ steeds grote prijsverschillen, zeker t.o.v. huidige lage prijsniveau
 - ⇒ niet vergelijkbaar met huidige aanbod (alleen via CREG Scan)
 - ⇒ drempel voor consument om deel te nemen aan de energiemarkt
 - ⇒ > 500.000 contracten, hoofdzakelijk huishoudens

— CREG —

8

4. Realisaties van de CREG ter zake ^(1/4)

De problematiek van slapende verlengingsproducten wordt sinds meerdere jaren door de CREG al meermaals onder de aandacht gebracht:

CREG website

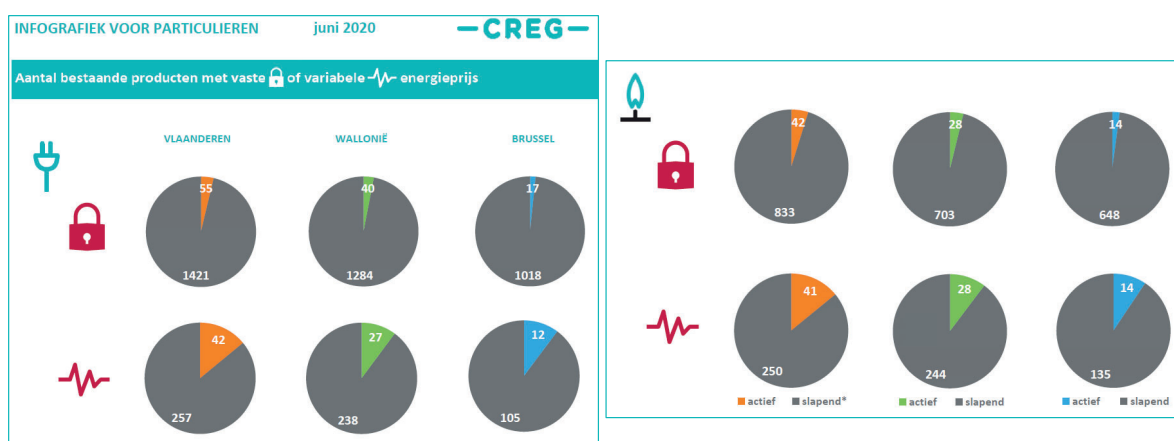
- Beleidsnota
<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z1999NL.pdf>
- jaarlijkse monitoring van de prijzen op de elektriciteits- en aardgasmarkt voor gezinnen en kleine professionele verbruikers, 17 oktober 2019:
<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1996NL.pdf>
- jaarlijkse monitoring van de prijzen op de elektriciteits- en aardgasmarkt voor gezinnen en kleine professionele verbruikers, 15 november 2018:
<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1858NL.pdf>
- energie van A tot Z:
<https://www.creg.be/nl/energie-van-a-tot-z/slapend-product>

— CREG —

9

4. Realisaties van de CREG ter zake ^(2/4)

In de maandelijkse infografieken

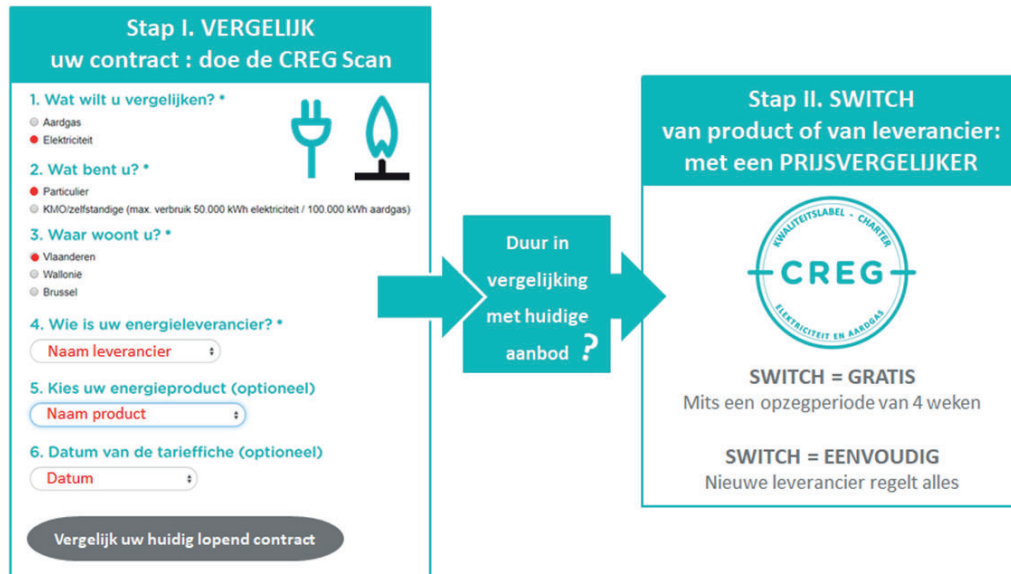

— CREG —

10

4. Realisaties van de CREG ter zake ^(3/4)

In de afzonderlijke aanduiding van de slapende contracten in de CREG Scan

— CREG —

11

4. Realisaties van de CREG ter zake ^(4/4)

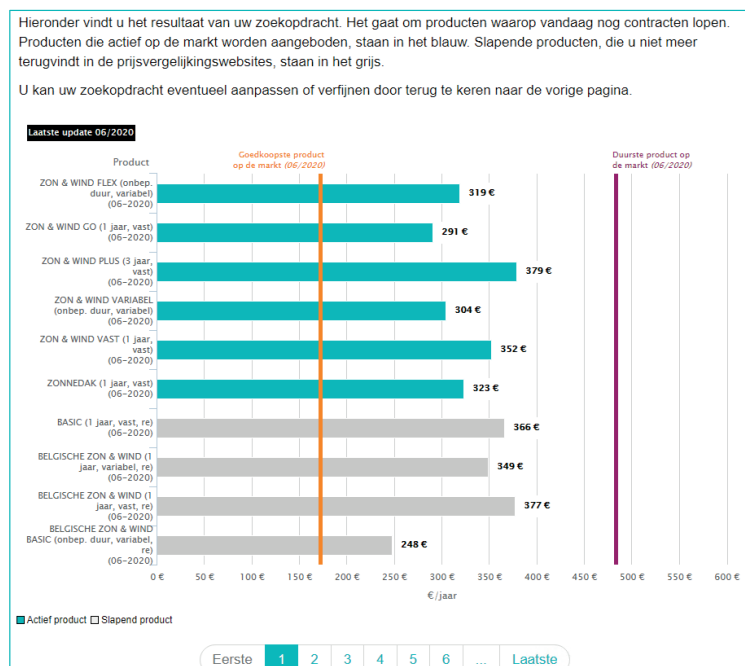
Voorbeeld resultaat
 CREG Scan, juni 2020

Goedkoopste marktaanbod

Duurstste marktaanbod

Actief product

Slapend product
 (niet in andere prijsvergelijkers)

— CREG —

12

5. Commentaren van de CREG op het wetsvoorstel ^(1/3)

- De CREG staat zeer positief t.o.v. de doelstelling van dit wetsvoorstel
- Het voorstel pakt een probleem aan dat de CREG reeds lang aan de kaak stelt
- Voorgestelde aanpassingen hebben drie belangrijke uitgangspunten:
 1. het beoogde doel van het initiële wetsvoorstel maximaal respecteren
 2. in lijn zijn met de eerder geformuleerde standpunten van de CREG ter zake
 3. zoveel als mogelijk rekening houden met de huidige marktomstandigheden maar ook zo *future proof* mogelijk zijn

— CREG —

13

5. Commentaren van de CREG op het wetsvoorstel ^(2/3)

- Geviseerde producten: slapende verlengingsproducten = producten die niet (of niet meer) voorkomen in het actuele actieve aanbod van de energieleverancier, bestemd ter verlenging van bestaande klantencontracten
- Onderscheid:
 - **product** = aanbod leverancier (vast, variabel, groen, grijs, 1 jaar, 2 jaar, ...) +/- 13.000 in de CREG Scan
 - **contract** = afgesloten tussen consument en leverancier op basis van een bepaald product
- ‘de semestriële referentie-energiecomponent’
 - regulering energieprijis >< vrije markt (*quid* Europa)

— CREG —

14

5. Commentaren van de CREG op het wetsvoorstel ^(3/3)

- Ontbinden van contracten
 - klant riskeert in sommige gevallen een lopend voordelig contract te moeten inruilen voor een minder voordelig
 - belangrijke impact op leveranciers (kosten/administratie)
 - in realiteit maar weinig verschil met normaal einde contract (redelijke termijn om slapende verlengingsproducten te doen verdwijnen)
- De klant informeren en begeleiden naar een actief product, bij gebrek aan antwoord na een maand, automatisch naar het actieve equivalente product dat overeenstemt met het meest voordelige product uit het aanbod van de leverancier
- Producten/contracten onbepaalde duur, aandachtspunten:
 - CREG voorstander om ze te verbieden
 - ontbinding contract onbepaalde duur: voordeliger tarief opgeven?
 - de prijs moet vastgelegd zijn voor de hele duur van het contract

— CREG —

15

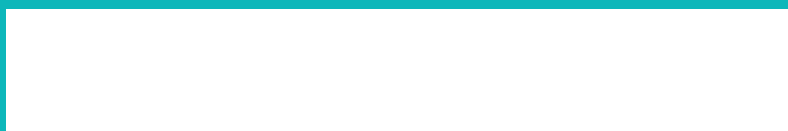
6. Conclusies en perspectieven

- De CREG staat zeer positief t.o.v. de doelstelling van dit wetsvoorstel, het pakt een probleem aan dat de CREG reeds lang aan de kaak stelt
- De CREG is beschikbaar om de voorgestelde tekst mee verder te verfijnen
- De CREG zal de uitvoering ervan monitoren en toetsen aan de marktrealiteit
- Het onderwerp zal voorwerp zijn van aanbevelingen die door de CREG zullen gemaakt worden aan de toekomstige regering en het wordt door de CREG meegenomen in de discussies over het Consumentenakkoord

— CREG —

16

Dank u voor uw aandacht

2.2. June.Energy

www.june.energy

June Energy

Turnhoutsebaan 139A

Vincent De Dobbeleer
vincent@june.energy
+32 (0) 485 / 08.37.16

Hoorzitting Parlement - slapende energietarieven - 01/07/2020

Wie is June?

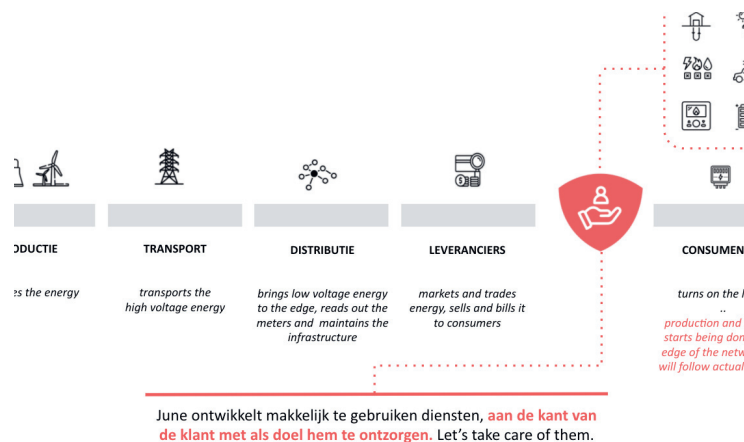
June Energy is een energie-tech scale-up die opgericht is te Antwerpen in 2015. June heeft de ambitie om de transitie naar zuivere, gedecentraliseerde energy te versnellen. Vandaag bestaat het team van June uit 9 FTE met een brede expertise in energie oplossingen, energie data analyse en ze hebben een uitgebreid netwerk in de energiesector. Op dit ogenblik heeft het platform meer dan 20.000 actieve wissels uitgevoerd goed voor een jaarlijkse besparing op energie uitgaven van meer 2 miljoen euro.

June wil haar leden ontzorgen en hen advies te geven over hun energie beslissingen. Hiervoor is een energie diensten platform ontwikkeld. June volgt daar het energieverbruik van haar klanten en op basis van het verbruik en de persoonlijke situatie wordt het energiecontract automatisch gewisseld tussen leveranciers. Zo worden klanten maandelijks vergeleken en gewisseld wanneer ze kunnen besparen. De June klanten worden gemiddeld 2,8 keer per jaar gewisseld tussen energieleveranciers en besparen jaarlijks gemiddeld 326 euro.

Het platform wordt continu verder ontwikkeld en adviseert haar gebruikers ook om slimme keuzes te kunnen maken. Dit is niet enkel gelinkt aan hun energiecontract maar ook voor beslissingen gelinkt aan toekomstige investeringen (vb. isolatie, zonnepanelen, warmtepomp, ...).

Het platform is opgezet rond 3 assen:

1. uniek en diepgaand **inzicht** gebaseerd op slimme algoritmes die continue de klant zijn energiekost optimaliseert. Dit algoritme houdt rekening met de actuele energieconsumptie (elektriciteit & gas) en veranderingen in gedrag (vb. aankoop elektrische wagen, gezinsuitbreiding)
2. kwaliteitsvol en op maat gemaakt **advies** gebaseerd op de klant zijn uniek energieprofiel, gebaseerd op gedetailleerd metingen van zijn energieverbruiken en zijn persoonlijke omgeving
3. Het **sensibiliseren** en **motiveren** van de leden om de geadviseerde acties uit te voeren

June Energy NV - BE 0644.416.035
Turnhoutsebaan 139A, 2140 Antwerpen, Belgium

vincent@june.energy
+32 (0) 485 / 08.37.16

www.june.energy

Hoe kunnen we energiekosten voor klanten optimaliseren?

- Consumenten zijn op zoek naar gemak
 - **Digitaliseer meer** : Enkel indien er regelmatig (meerdere keren per jaar) wordt vergeleken, is men zeker om niet te veel te betalen. De overheid kan automatisatie en digitalisatie faciliteren door meer openheid van data uitwisseling (cfr. PSD2) te stimuleren.
 - **Alle spelers gelijk voor de wet** : Zolang het speelveld voor nieuwe bedrijven zonder leveringsvergunning niet gelijk getrokken worden, is het moeilijk om een échte verandering teweeg te brengen. vb. : toegang tot EANcode database.
 - **Vergemakkelijk maximaal toegang tot verbruiksgegevens** : Hoe makkelijker klanten hun (digitale) metergegevens kunnen delen, hoe persoonlijker ze geholpen kunnen worden. vb. : toegang tot de jaarlijkse verbruiken via de netbeheerder voor energieleveranciers maar niet voor derde partijen.
 - **Openstellen van energiedata** : verplicht energieleveranciers om de mogelijkheid te bieden de energiegegevens van hun klanten open te stellen voor (erkende) derde partijen. Geef klanten de mogelijkheid te bepalen wie toegang heeft tot welke gegevens (contractvoorwaarden, tarieven, verbruik, etc.). Cfr. : mogelijkheid voor gebruikers om de verbruiksgegevens van hun digitale meter te delen met (erkende) derde partijen.
Stimuleer het openstellen van data waarover energieregulators en overheidsinstanties beschikken. Vb. : tarieven database van CREG.
- Consumenten zijn op zoek naar eenvoud
 - **Transparantie vs. eenvoud** : minder dan 10% bekijkt de details van de berekende besparingen (hoewel die wel in alle detail beschikbaar zijn). Transparantie moet er zijn om controle mogelijk te maken, maar eenvoud is prioritair.
 - **Vereenvoudig de factuur** : beperk de verplichte inhoud van de factuur tot de essentie die relevant is voor de klant. De klant dient uiteraard wel de mogelijkheid te behouden om meer detail te ontvangen wanneer hij er naar vraagt.
 - **Beperk het aantal energiecomponenten** : het grote aantal componenten waaruit de energieprij wordt opgebouwd leidt tot complexiteit in het vergelijken. Een totaalprijs per kWh voor energie kan hier een oplossing voor bieden, zodat de vergelijking tussen energietarieven makkelijker wordt.
 - **Verplichtingen met als doel lagere prijzen** : Verplicht eerder automatisatie en data sharing, wat voordelen biedt voor de consument, maar ook zal leiden tot betere kostenefficiëntie en als gevolg een positieve impact op prijzen.

2.3. FEBEG

Hoorzitting 1 / 7 / 2020: Wetsvoorstel: ontbinden van slapende energiecontracten

Federatie van de Belgische
Elektriciteits- en Gasbedrijven

Fédération Belge des Entreprises
Électriques et Gazières

Federation of Belgian
Electricity and Gas Companies

Europa-geliberaliseerde markt

Context

- **Energiemarkt werkt:** hyperconcurrentiële en zeer transparante marktomgeving
- Reeds veel **transparantie** en **bescherming** voor Belgische residentiële en KMO **klant**
- **Consumentenakkoord** biedt bijkomende bescherming bij verlenging

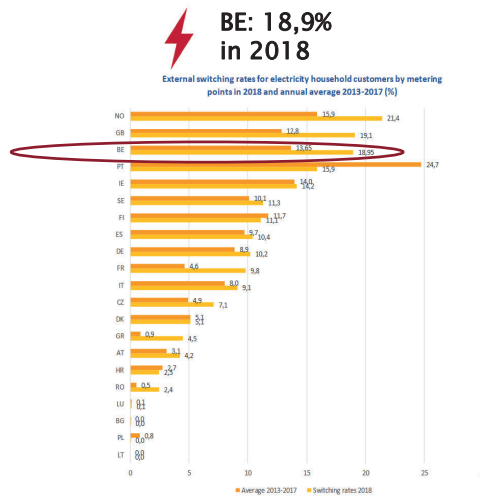
- **Complexe energiefactuur:** vereenvoudiging & verlichting dringt zich op
- **Rentabiliteit** van de leveranciers **onder het nulpunt** (–9,8% EBIT in 2018) (*)

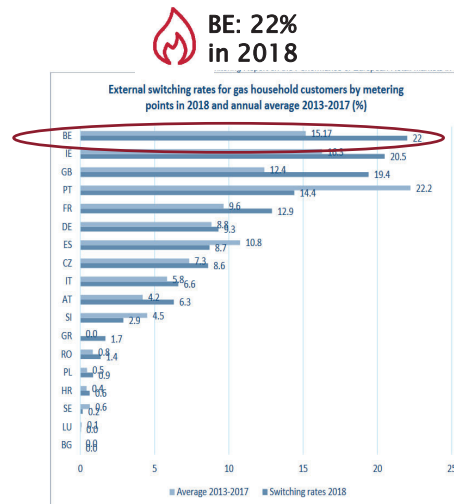
- Toekomst is **maatgericht:** vanaf 2021 verplichting tot aanbieden van dynamische prijzen en LEC

Korte termijn denken of de toekomst voorbereiden?

Belgische markt = top switch gedrag op niveau EU
Een uiterst competitieve markt

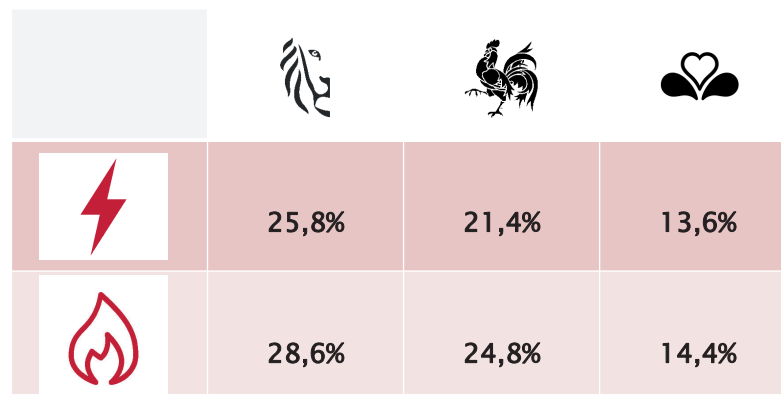
Bron: jaarverslag 2019
3 1/07/2020

Febeg

Een uiterst dynamische markt ook in 2019

Leverancierswissels blijven ook in 2019 op hoog niveau

Bron: jaarrapport FEBEG 2019 - Source VREG - CWaPE -Brugel

4 1/07/2020

Febeg

Prijzen

Reeds veel transparantie over prijzen voor de klant, maar kan worden geoptimaliseerd

CREG

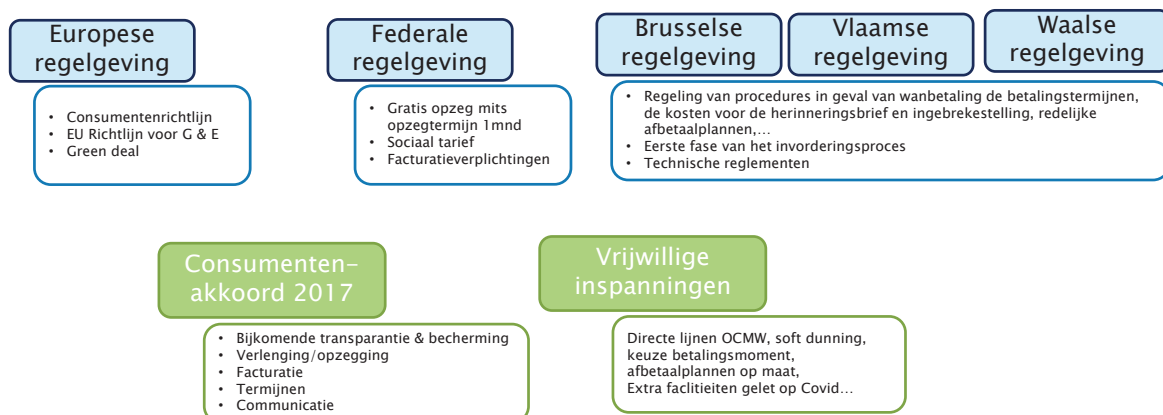

5

1/07/2020

Consumentenbescherming inzake energie sterk uitgebouwd

In België is de bescherming van de energieconsument niet alleen **uniek** t.o.v. de andere landen, maar ook uniek t.o.v. andere sectoren

6

1/07/2020

Bescherming: België gaat verder dan Europa

Gratis opzegmogelijkheid van een contract mits het respecteren van een opzegtermijn van 1 maand

- EU wetgeving: art 12.3 van de Richtlijn 2019/944

- Geen verbrekingsvergoeding voor huishoudelijke afnemers en KMO
- De lidstaten mogen toestaan om voor **vaste contracten** een **redelijke opzegvergoeding** toe te laten (ook voor gezinnen)
- Bevestigd in een advies van EU-regulatoren (CEER, 2016)

- Marktrisico kan enkel worden beperkt door hedging

- Kleine marges
- Variabele marktprijzen
- Klanten instroom & uitstroom
- ≠ Consumptieprofiel

7

1/07/2020

Febeg

Stilzwijgende verlenging & goedkoopste equivalent product

Wat biedt het Consumentenakkoord ?

- Volledige pre-contractuele informatie

- Procedure verlenging

- De klant wordt **steeds geïnformeerd** over « stilzwijgende » verlenging en opzegmogelijkheden
- Indien de leverancier geen « stilzwijgende » verlenging wenst aan te bieden:
 - **Uitdrukkelijk voorstel aan de klant** 2 maand voor einde van zijn contract
 - Uitdrukkelijk akkoord van klant
 - Info prijsvergelijkingswebsite regulatoren
- Indien geen uitdrukkelijk akkoord van de klant,
 - Beleving aan het op dat ogenblik **goedkoopste equivalent product** van bepaalde duur dat hij op de markt aanbiedt.
 - Garantie voor de klant dat hij belevd blijft

8

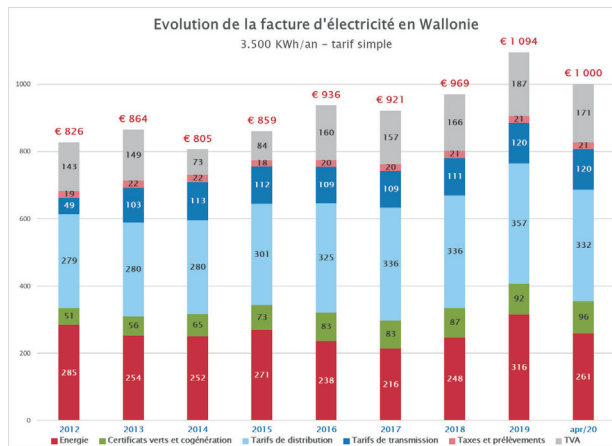
1/07/2020

Best in class in vgl. met andere sectoren en andere landen

Febeg

Energiecomponent factuur is reeds laag

De geïntegreerde energiefactuur omvat de kost gehele keten en het beleid

⇒ 26% à 34% van de elektriciteitsfactuur is energie

⇒ 66 à 74% heeft betrekking op distributie, transport, ODV, taxes en heffingen en BTW

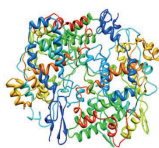
Variabele en vaste tarieven bieden garanties of opportuniteiten t.a.v. dalende of stijgende markten voor het energieluik. Keuze in vrije markt i.f.v. risicoappetijt

9

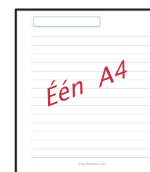
1/07/2020

Febeg

Zet de nodige stappen tot een **vereenvoudiging** van de factuur

De energiefactuur van vandaag : *"too much information, kills the information"*

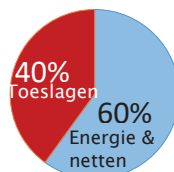

Verlichting van de elektriciteitsfactuur door te werken op prijs en volume

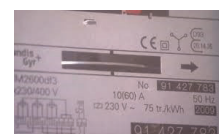
Energiefactuur

=

Energieprijs

X

Verbruik (kWh)

10

1/07/2020

Febeg

Wetsvoorstel m.b.t. het ontbinden van slapende energiecontracten

Consumentenakkoord voorziet ruime bescherming: 'Stilzwijgende' verlenging garandeert energievoorziening klant

1

Sluitende definitie voor een "slapend contract"

- Bestaand contract dat niet meer in het huidige aanbod van de energieleverancier zit
- Vaste producten die maandelijks een nieuwe prijs hebben in correlatie met de groothandelsmarkt niet slapend

2

Overzetten op het goedkoopste product -> niet klantgericht

- Meestal is het goedkoopste product een internet product zonder dienst
- Vaste en variabele contracten moeilijk vergelijkbaar
- Consumentenakkoord voorziet goedkoopste **equivalent** product
- Rekening houden met dienstenniveau, groen of niet groen, internet etc...
- Prepaid? Dynamische prijzen?

3

Contractontbinding indien prijs hoger is dan referentieprijs -> miskent vrije marktwerking & is verlieslatend

- Referentie energiecomponent is verlieslatend voor de leveranciers (hedging, verkeerde doorrekening GSC)
- Een referentietarief opleggen betekent de facto een (ontoelaatbare) prijsregulering

Febeg

11

Europese Regelgeving: Korte termijn denken of de toekomst voorbereiden?

Nieuwe mogelijkheden met digitale meters en energieconcepten...

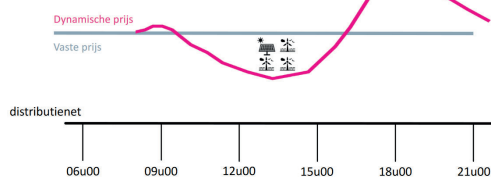
- **Energiegemeenschap** van burgers
- **Dynamische prijzen** gebaseerd op prijzen op de spotmarkt of day-ahead-markt

**Meer maatwerk
voor de klant**

Dynamische energieprijzen

Verbruik op het juiste moment, tegen de beste prijs

Bron: Vreg

12 1/07/2020

Besluit

- 1 • Markt werkt = hoge switchgraad EN transparantie
- 2 • Zeer hoog niveau van bescherming versus andere sectoren/landen. (Cfr. Consumentenakkoord)
- 3 • Teveel focus op prijs en onvoldoende op kwaliteit en diensten (o.a. energie-efficiëntie,...)
- 4 • Het wetsvoorstel is juridisch niet uitvoerbaar en miskent de vrije marktwerking
- 5 • Toekomst = maatwerk. Cfr. dynamische prijzen en energiegemeenschappen

13

1/07/2020

Febeg

Marc Van den Bosch
Marc.vandenbosch@febeg.be

Katharina Bonte
Katharina.bonte@febeg.be

Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven
Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières
Federation of Belgian Electricity and Gas Companies

2.4. Test Achats

2.4. Test Aankoop

Standpunt Test Aankoop naar aanleiding van de hoorzitting over het wetsvoorstel nr. 55K1136 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het ontbinden van slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en KMO's met een hoger tarief dan de referentie energiecomponent en het verbod op het stilzwijgend verlengen naar slapende contracten (ingediend door de heer Kris Verduyck en mevrouw Melissa Depraetere).

1 juli 2020

Inleiding

Test Aankoop heeft als non-profit consumentenorganisatie het doel om consumenten te informeren, te verdedigen en te vertegenwoordigen. Onze organisatie werkt volledig onafhankelijk, zowel op financieel, politiek of ideologisch vlak. Test Aankoop hecht veel belang aan de evoluties binnen het energiebeleid die een rechtstreekse impact hebben op de huishoudens en wenst erover te waken dat hun belangen binnen deze domeinen worden verdedigd.

Dat de energiefactuur ook in deze crisisperiode een belangrijk thema is dat leeft bij de consument, toont alvast het aantal vragen dat wij erover ontvangen, in het bijzonder tijdens de voorbije maanden. Van de meer dan 15.000 corona-gerelateerde contacten die we met consumenten hadden per telefoon en via mail tussen 14 maart en 8 mei ging maar liefst 29% over energie, het op één na belangrijkste thema waarover de consument zich zorgen maakt of vragen stelt (na reizen en vrije tijd). Daarbij krijgen we veelal praktische vragen m.b.t. de energiefactuur die voor veel consumenten nog steeds zeer complex is maar ook vragen van consumenten die wensen begeleid te worden in hun zoektocht naar een voordeliger energiecontract en die door de complexiteit van de markt en de verschillende parameters waarmee men rekening moet houden vaak het noorden kwijt raken.

Standpunt Test Aankoop

Hoewel jaarlijks heel wat gezinnen van energieleverancier veranderen en er behoorlijk wat dynamiek is op de Belgische energiemarkt¹, blijft een bepaald publiek toch moeilijk te bereiken. Uit eigen onderzoek bij een steekproef van 7.000 leden van Test Aankoop in 2019 bleek 31% aan te geven reeds 5 jaar of langer klant te zijn bij zijn huidige leverancier. Een belangrijk deel van de consumenten deinst er nog steeds voor terug om de overstap naar een andere energiecontract of leverancier te wagen. Vaak voelen ze zich goed bij hun huidige leverancier, menen ze dat het verschil te klein is of hebben ze schrik voor wat er bij zo'n overstap komt kijken. De toenemende complexiteit van de energiemarkt waardoor vergelijken steeds ingewikkelder wordt helpt daarbij zeker niet om deze groep over de streep te trekken. Het maakt dat de transactiekost van de switch (opzoeken, aanbiedingen vergelijken, zich verdiepen in de factuur, contract ondertekenen...) als hoger gepercipieerd wordt dan de mogelijke besparing die gerealiseerd kan worden. Ze zijn zich er niet van bewust dat ze zo mogelijks al jaren te veel betalen voor hun energie.

¹ Uit het Monitoring Report van CEER van november 2019 bleken Belgische huishoudens na Noorwegen en Groot-Brittannië het meest van leverancier te zijn veranderd voor elektriciteit. Voor aardgas werd zelfs de hoogste 'switch rate' genoteerd.

Dat die besparing nochtans aanzienlijk kan zijn, tonen de berekeningen van de CREG in april waaruit blijkt dat minstens driekwart van de gezinnen tussen €130 en €160 kan besparen voor elektriciteit en voor zij die over aardgas beschikken zelfs tussen €230 en €250. Dat zijn mooie bedragen die echter fors oplopen wanneer gezinnen over een slapend contract of verlengingscontract beschikken. Volgens de CREG spreken we dan over gemiddeld €240 à €265 voor elektriciteit en €335 à €375 voor aardgas. Het maximale besparingspotentieel, het verschil tussen het duurste en het goedkoopste contract, dat de regulator maandelijks berekent ligt nog een stuk hoger: in juni lopen deze hallucinante bedragen op tot meer dan €400 voor elektriciteit en meer dan €950 voor aardgas. Het gaat bovendien om een aanzienlijk aantal gezinnen dat op deze manier te veel betaalt en niet profiteert van de gedaalde energieprijzen. De CREG becijferde recent dat meer dan 600.000 gezinnen (470.000 in Vlaanderen, 165.000 in Wallonië en 3.000 in Brussel) over producten beschikken die niet meer in overeenstemming zijn met de huidige marktomstandigheden.

Voor een consument met een slapend product is het heel moeilijk om snel en eenvoudig een vergelijking uit te voeren tussen de prijzen van zijn contract en het huidige aanbod. Voor de slapende producten worden immers geen tariefkaarten meer gepubliceerd op de websites van de leveranciers en de producten zijn niet opgenomen in online prijsvergelijkers zoals deze van Test Aankoop, die enkel de actieve contracten weergeven met de tarieven van de lopende maand. Consumenten riskeren zich daardoor niet eens bewust te zijn van het feit dat hun contract veel minder gunstig is dan het huidige aanbod en dat een stilzwijgende verlenging van de bestaande tarieven dus niet interessant is. Leveranciers zijn volgens het consumentenakkoord dan wel verplicht om hun klanten éénmaal per jaar mee te delen wat de goedkoopste tariefformule is voor hun verbruik, de ervaring leert ons dat deze mededeling vaak wordt opgenomen in de jaarlijkse afrekening die vaak pagina's lang is en waar ze niet zelden verdrinkt in een zee van andere informatie.

Het probleem van dure verlengingscontracten is helemaal niet nieuw en Test Aankoop is al jaren voorstander van een verbod op de stilzwijgende verlenging van de voorwaarden en prijzen van een overeenkomst voor de levering van gas en elektriciteit, indien die overeenkomst minder gunstig is dan de door die leverancier aan nieuwe klanten aangeboden voorwaarden. Het is ongeoorloofd dat in een context waarbij de Belgische elektriciteitsfactuur tot de hoogste van Europa hoort, sommige consumenten door bepaalde energieleveranciers al jaren als melkkoe wordt beschouwd. Wij pleiten er dan ook voor dat slapende producten geleidelijk en op korte termijn van de markt verdwijnen. We hebben dit standpunt in het verleden reeds doorgegeven, o.a. bij de laatste evaluatie van het consumentenakkoord in 2017 maar in de finale versie werd hier niet tegen opgetreden, een gemiste kans. Tijdens hetzelfde jaar schaarde Test Aankoop zich ook volledig achter een resolutievoorstel² om een verbod in te stellen op de stilzwijgende verlenging van de voorwaarden en prijzen van een overeenkomst voor de levering van gas en elektriciteit, indien die overeenkomst minder gunstig is dan de door die leverancier aan nieuwe klanten aangeboden voorwaarden. Wij zijn het eens met de oplossing die de CREG in haar toenmalige analyse³ over het resolutievoorstel voorstelde om leveranciers te verplichten bij het aflopen van een contract de consument over te zetten naar een actief equivalent product.

Ondertussen probeert Test Aankoop de consument maximaal te informeren via onze publicaties om hem bewust te maken van het belang regelmatig stil te staan bij zijn energiecontract en er voor te zorgen dat hij niet nodeloos teveel betaalt. Wij stellen zelf ook enkele hulpmiddelen ter beschikking in de vorm van een prijsvergelijker enerzijds waar consumenten een volledig beeld kunnen krijgen van alle huidige tarieven op de markt en die hem toelaat snel te berekenen wat het meest voordelige contract is voor zijn verbruiksprofiel en op basis van zijn wensen. Anderzijds hebben we een 2-tal jaar geleden Gaele in het leven geroepen in samenwerking met een externe partner, Enbro. Gaele is ons gratis ontzorgingsplatform waarbij consumenten die zich inschrijven automatisch kunnen worden geswitcht naar een voordeliger contract, zonder dat ze hier zelf stappen moeten voor ondernemen. Het is gericht op consumenten die opzien tegen de administratieve rompslomp of geen tijd hebben om regelmatig hun energiecontract onder de loep te nemen. Gaele is in feite een soort verzekering tegen een voor de consument dure stilzwijgende verlenging. Wanneer door onze externe partner een nieuw voorstel werd onderhandeld met energieleveranciers, dan hebben consumenten 2 weken de tijd om aan te geven of ze al dan niet wensen in te gaan op dit voorstel. Er is geen verplichting om van leverancier te veranderen. Er zijn

² Voorstel van resolutie ingediend op 14/06/2016 door de heer Michel de Lamotte, mevrouw Catherine Fonck en de heer Benoît Lutgen (DOC54 1897/001)

³ CREG, Advies over het voorstel van resolutie over de wijziging van de overeenkomst 'De consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt' en over de betere bescherming van de elektriciteits- en gasconsumenten (A)1611, 23 februari 2017

momenteel 8.200 consumenten die over een energiecontract beschikken via Gaele. Dit aantal zal vermoedelijk stijgen in de toekomst, in april waren er 4.800 bijkomende inschrijvingen.

Ondanks informatieverstrekking en het ter beschikking stellen van tools om de consument te begeleiden door Test Aankoop maar ook door andere partijen (we denken bijvoorbeeld aan de CREG scan), moeten we vaststellen dat het aantal gezinnen dat over dure slapende contracten beschikt al jaren veel te hoog is. Voor ons is het dan ook duidelijk dat de bal niet alleen in het kamp van de consument ligt maar dat er ook van overheidswege moet worden opgetreden tegen slapende contracten waarvan de prijzen niet langer aangepast zijn aan het huidige marktaanbod. In die optiek verwelkomen wij dan ook het voorliggende nieuwe wetsvoorstel dat er op gericht is slapende contracten op termijn te doen verdwijnen en de markt eenvoudiger te maken voor de consument.

Simon NOVEMBER

Jordi VAN PAEMEL

3. AVIS ÉCRIT DE LA MINISTRE SORTANTE DE L'EMPLOI, DE L'ÉCONOMIE ET DES CONSOMMATEURS, CHARGÉE DE LA LUTTE CONTRE LA PAUVRETÉ, DE L'ÉGALITÉ DES CHANCES ET DES PERSONNES HANDICAPÉES

DOC55 1136/001

Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het ontbinden van slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en KMO's met een hoger tarief dan de referentie energiecomponent en het verbod op het stilzwijgend verlengen naar slapende contracten (Kris Verduyck, Melissa Depraetere en Malik Ben Achour)

Commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat
15/07/2020

Mijnheer de Voorzitter,
Dames en Heren,

Naar aanleiding van het wetsvoorstel met betrekking tot slapende energiecontracten van de hand van mevrouw Depraetere en de heren Verduyck en Ben Achour heeft uw commissie op 1 juli de visie van een aantal stakeholders kunnen aanhoren. Er werd toen gevraagd dat ik vandaag ook aan de verdere gedachtewisseling zou deelnemen, vraag waarop ik graag ben ingegaan, omdat ze ten volle binnen mijn bevoegdheden economie en consumenten valt.

Tijdens de uiteenzettingen van 14 dagen geleden, is geregeld verwezen naar de gedragscode in de energiesector. In mijn betoog zal ik dus vooral hieraan aandacht besteden.

Het consumentenakkoord "*de consument in de vrije elektriciteits- en gasmarkt*" kwam tot stand in 2004, als gevolg van de liberalisering van de energiemarkt in Vlaanderen een jaar eerder. Ondertussen zijn we toe aan de 5de versie van deze gedragscode, die het laatst werd herzien in juni 2017. Dit is steeds gebeurd op initiatief van de minister van consumentenzaken.

Een periodieke evaluatie van de gedragscode is nodig. Zoals één van de intervenanten het vorige maal stelde, reageert de markt inderdaad inventief op nieuwe regels en op wijzigende concurrentieomstandigheden. Ik zal één

3. SCHRIFTELIJK ADVIES VAN UITTREDEND MINISTER VAN WERK, ECONOMIE EN CONSUMENTEN, BELAST MET ARMOEDEBESTRIJDING, GELIJKE KANSEN EN PERSONEN MET EEN HANDICAP

Proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME dont le tarif est supérieur à la composante énergie de référence et à l'interdiction de reconduction tacite en contrats dormants (Kris Verduyck, Melissa Depraetere et Malik Ben Achour)

Commission Energie, Environnement et Climat
15/07/2020

Monsieur le Président,
Mesdames et Messieurs,

Le 1er juillet, suite à la proposition de loi relative aux contrats dormants de fourniture d'énergie de madame Depraetere et messieurs Verduyck et Ben Achour, votre commission a pu entendre les points de vue d'un certain nombre de parties prenantes. Il a alors été demandé que je participe également à la poursuite de l'échange de vues d'aujourd'hui, demande que j'ai été heureuse d'accepter, car elle relève pleinement de mes attributions en matière d'économie et de consommateurs.

Lors des exposés d'il y a deux semaines, il a été régulièrement fait référence au code de conduite dans le secteur de l'énergie. Dans mon intervention, j'y accorderai donc une attention particulière.

L'accord consommateur « *le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz* » a été conclu en 2004, suite à la libéralisation du marché de l'énergie en Flandre un an plus tôt. Entre-temps, nous en sommes à la 5ème version de ce code de conduite, dont la dernière révision remonte à juin 2017. Cela a toujours été fait à l'initiative du ministre de la consommation.

Une évaluation périodique du code de conduite est nécessaire. Comme l'a déclaré l'un des intervenants la dernière fois, le marché réagit en effet de manière inventive aux nouvelles règles et à l'évolution des conditions de concurrence.

voorbeeld geven: de forfaitaire vaste vergoeding. Bij de laatste herziening van 2017 zijn regels ingeschreven tot matiging ervan. De Economische Inspectie heeft op mijn vraag een algemeen onderzoek gevoerd naar de naleving van de gedragscode en bij sommige leveranciers sterk verhoogde bedragen vastgesteld. Daarom heb ik de FOD gevraagd dit verder te analyseren in het licht van het verbod op opzegvergoedingen die in de energiewetten staat ingeschreven.

Permettez-moi de donner un exemple : la redevance fixe forfaitaire. Lors de la dernière révision de 2017, des règles ont été inscrites pour la modérer. A ma demande, l'Inspection économique a mené une enquête générale sur le respect du code de conduite et a constaté une forte augmentation des montants auprès de certains fournisseurs. C'est pourquoi j'ai demandé au SPF d'approfondir l'analyse à la lumière de l'interdiction des indemnités de résiliation inscrite dans les lois sur l'énergie.

Wat is een gedragscode?

Qu'est-ce qu'un code de conduite ?

Het is nuttig nog eens te herhalen wat in het kader van consumentenwetgeving een gedragscode is. Deze notie is ingevoerd bij de omzetting van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten door de wet van 5 juni 2007. Als gevolg daarvan werd bij de herziening van de gedragscode in 2008 een verwijzing naar de wet handelspraktijken ingeschreven. Thans is dit voorzien in het Wetboek van economisch recht.

Il est utile de rappeler ce que constitue un code de conduite dans le contexte de la législation sur la consommation. Ce concept a été introduit lors de la transposition de la directive sur les pratiques commerciales déloyales par la loi du 5 juin 2007. En conséquence, une référence à la loi sur les pratiques commerciales a été inscrite dans la révision de 2008 du code de conduite. Actuellement, cela est prévu dans le Code de droit économique.

Een gedragscode is

- een reeks bepalingen en/of verbintenissen,
- die geen wettelijk of reglementair voorgeschreven regels zijn,
- waarmee wordt vastgesteld hoe de onderneming die zich aan de code bindt, moet gedragen ten aanzien van consumenten,
- m.b.t. bepaalde handelspraktijken en/of bedrijfssectoren.

Un code de conduite est

- un ensemble de dispositions et/ou d'engagements,
- qui ne sont pas des règles prescrites par une loi ou un règlement,
- qui définissent le comportement des entreprises qui s'engagent à être liées par lui à l'égard des consommateurs,
- en ce qui concerne certaines pratiques commerciales et/ou certains secteurs d'activité.

Wat is essentieel?

Qu'est-ce qui est essentiel ?

Het gaat om bepalingen die verder gaan dan de wet en die een onderneming vrijwillig op zich neemt. Dit betekent dat een onderneming niet kan worden gedwongen om toe te treden tot een gedragscode.

Il s'agit de dispositions qui vont au-delà de la loi et qu'une entreprise adopte volontairement. Cela signifie qu'une entreprise ne peut être contrainte d'adhérer à un code de conduite.

Wat zijn de gevolgen van het ondertekenen van een gedragscode?

Quelles sont les conséquences de la signature d'un code de conduite ?

Volgens boek VI van het Wetboek van economisch recht staat het niet naleven van een gedragscode door een ondertekenaar gelijk met

Selon le livre VI du Code de droit économique, le non-respect d'un code de conduite par un signataire équivaut à une pratique commerciale

een verboden oneerlijke handelspraktijk, wanneer de onderneming in het kader van haar activiteiten verwijst naar de gedragscode en het om vaststaande en verifieerbare verbintenissen gaat. Dit betekent dat de strafsancities van toepassing zijn van boek XV WER (niveau 2 – tot 80.000 euro – of, bij kwade trouw, niveau 3 – tot 200.000 euro). Het is de Economische Inspectie die toezicht houdt op de naleving van de gedragscode.

Belangrijk besluiten zijn dus:

- een gedragscode regelt praktijken van ondernemingen jegens consumenten;
- een gedragscode kan niet worden opgelegd aan een onderneming;
- maar voor de onderneming die toetreedt, staat een niet naleving gelijk aan een inbreuk op de wetgeving.

Er werd tijdens het vorige debat herhaaldelijk gesproken over de veelheid van de prijssimulatoren.

Ze zijn inderdaad velerlei. Ik tracht ze te categoriseren:

1. de prijssimulator van de energieleveranciers zelf

Deze is verplicht gesteld door de gedragscode (reeds in de eerste versie). Hij vormt het verlengde van de wettelijke verplichtingen inzake prijsaanduiding en slaan enkel op het aanbod dat de leverancier op het ogenblik van de simulatie doet.

Door de vrijmaking van de markt waren er geen abonnees meer (die aangesloten waren bij een bepaalde energiemaatschappij), maar consumenten (die keuzes konden maken).

Het doel van de desbetreffende bepalingen van de gedragscode was de consument te helpen in zijn keuze van energieleverancier (en een bepaald product), door de tarieflijst (die de verschillende prijscomponenten bevat) om te zetten in een kostprijs per jaar. Dit is wat de consument interesseert en wat voor hem vergelijkbaar is.

déloyale interdite si, dans le cadre de ses activités, l'entreprise se réfère au code de conduite et si les engagements sont fermes et vérifiables. Cela signifie que les sanctions pénales du livre XV du Code de droit économique sont applicables (niveau 2 - jusqu'à 80.000 euros - ou, en cas de mauvaise foi, niveau 3 - jusqu'à 200.000 euros). C'est l'Inspection économique qui contrôle le respect du code de conduite.

Des conclusions importantes à faire sont donc :

- un code de conduite régit les pratiques des entreprises à l'égard des consommateurs ;
- un code de conduite ne peut être imposé à une entreprise ;
- mais pour l'entreprise qui y adhère, le non-respect équivaut à une infraction à la législation.

La multitude de simulateurs de prix a été évoquée à plusieurs reprises lors du précédent débat.

Ils sont en effet nombreux. J'essaie de les classer par catégories :

1. le simulateur de prix des fournisseurs d'énergie eux-mêmes

Celui-ci a été rendu obligatoire par le code de conduite (dès sa première version). Il s'agit d'une extension des obligations légales en matière d'indication des prix et ne concerne que l'offre faite par le fournisseur au moment de la simulation.

Avec la libéralisation du marché, il n'y avait plus d'abonnés (qui étaient affiliés à une compagnie d'énergie particulière), mais des consommateurs (qui pouvaient faire des choix).

L'objectif des dispositions pertinentes du code de conduite était d'aider les consommateurs dans leur choix d'un fournisseur d'énergie (et d'un produit particulier), en convertissant la liste de tarifs (contenant les différents composants du prix) en un coût annuel. C'est ce qui intéresse le consommateur et ce qui est comparable pour lui.

Uiteraard bevat deze simulator enkel de prijzen van de betrokken leverancier, zoals een winkelier ook geen informatie ter beschikking stelt over de prijzen bij zijn concurrenten.

2. de prijsimulator van de gewestelijke regulatoren (VREG, Cwape, Brugel)

Deze nuttige tool die de gewestelijke regulatoren aanbieden, is een vergelijkingstool. Hij biedt aan de consument de mogelijkheid alle actuele aanbiedingen van alle leveranciers te vergelijken op basis van persoonlijk verbruik of op basis van een standaardprofiel.

Deze simulatoren laten echter niet toe aan de consument zijn lopend contract / product af te wegen tegen de nieuwe aanbiedingen en na te gaan of het interessant is om van contract / leverancier te veranderen op dat moment.

3. de CREG-scan

Deze laat toe het bestaande contract (zoals we ondertussen hebben geleerd, heel vaak een niet actief product) af te wegen tegen de actieve aanbiedingen van de leveranciers. De CREG-scan geeft de consument een antwoord op de vraag of het financieel interessant is om te switchen en is daarom een bijzonder nuttig instrument.

4. de commerciële prijsvergelijkers

Dit zijn private, commerciële initiatieven die de consument ook toelaten om de aanbiedingen van verschillende of de verschillende energieleveranciers te vergelijken.

Slechts één ervan, voor zover ik weet, beschikt over een label van de CREG, waarnaar tijdens het vorig debat werd verwezen.

Het is niet altijd duidelijk of alle op de markt aangeboden producten worden vergeleken. De consument moet dus zeer aandachtig zijn. Ze bieden ook vaak kortingen aan, wanneer men via hun platform van naar één van de vermelde leveranciers overstapt. Hun verdienmodel steunt dus eveneens op de switch.

Bien entendu, ce simulateur ne contient que les prix du fournisseur en question, tout comme un détaillant ne fournit pas d'information sur les prix de ses concurrents.

2. le simulateur de prix des régulateurs régionaux (VREG, Cwape, Brugel)

Cet outil utile proposé par les régulateurs régionaux est un outil de comparaison. Il permet aux consommateurs de comparer toutes les offres actuelles de tous les fournisseurs sur la base de leur consommation personnelle ou sur la base d'un profil standard.

Toutefois, ces simulateurs ne permettent pas au consommateur de comparer son contrat / produit actuel avec les nouvelles offres et de déterminer s'il est intéressant de changer de contrat / fournisseur à ce moment-là.

3. le CREG scan

Celui-ci permet de mettre en balance le contrat existant (comme nous l'avons appris entre-temps, très souvent un produit non actif) et les offres actives des fournisseurs. Le CREG scan fournit aux consommateurs une réponse à la question de savoir s'il est financièrement intéressant de changer de fournisseur et constitue donc un outil très utile.

4. les comparateurs de prix commerciaux

Il s'agit d'initiatives privées et commerciales qui permettent également aux consommateurs de comparer les offres de différents fournisseurs d'énergie.

Une seule d'entre elles, à ma connaissance, dispose d'un label CREG, auquel il a été fait référence lors du précédent débat.

Il n'est pas toujours évident de savoir si tous les produits sur le marché sont comparés. Le consommateur doit donc être très attentif. Ces comparateurs de prix offrent aussi souvent des réductions lorsque le consommateur passe à un des fournisseurs listés via leur plateforme. Leur modèle de revenus est donc également basé sur le switch.

Misschien nog één bijkomende precisering bij al deze vergelijkingstools. Ze zijn indicatief en geen enkele kan de zekerheid bieden dat het vermelde totaalbedrag op grond van de simulatie, ook het werkelijke bedrag zal zijn dat de consument bij zijn afrekening na een jaar betaalt. Dit eindbedrag is immers functie van een aantal variabelen, zoals het verbruik in de voorbije periode, de prijsherzieningen voor variabele contracten, de bedragen van taksen en heffingen.

De gedragscode zet sterk in op transparantie. Dit is één van de belangrijke aspecten geweest bij de herziening van 2017. Zonder exhaustief te zijn, enkele van de markante aanpassingen die werden doorgevoerd:

1. Wanneer bij telefonische verkopen, een prijs simulatie wordt gemaakt, moet dit steunen op het werkelijk verbruik van de betrokken consument. Wanneer hij dit niet kent, wordt gebruik gemaakt van het gemiddeld verbruik conform het type klant.

De prijs simulatie wordt naderhand (binnen 5 werkdagen na het verkoopgesprek) op een duurzame drager bevestigd aan de consument, samen met alle relevante gegevens waarop de simulatie steunt.

2. Bij verkopen buiten verkoopruimten (bv. deur aan deur) moet er altijd een prijs simulatie worden gemaakt volgens dezelfde principes. De consument moet deze simulatie ook op papier of een andere elektronische drager ontvangen.

In beide gevallen heeft de consument een herroepingsrecht en dus tijd om de ontvangen simulatie te gaan vergelijken via een prijs simulator die tot zijn beschikking staat.

3. De tariefkaart op basis waarvan de consument zijn contract heeft gesloten, blijft voor hem beschikbaar zolang zijn contract loopt. Ze is permanent beschikbaar via de

Peut-être une précision supplémentaire concernant tous ces outils de comparaison. Ils sont indicatifs et aucun d'entre eux ne peut offrir la certitude que le montant total indiqué sur la base de la simulation sera également le montant réel payé par le consommateur au moment du décompte après un an. Ce montant final est en fait fonction d'un certain nombre de variables, telles que la consommation au cours de la période précédente, les révisions de prix pour les contrats variables, les montants des taxes et des redevances.

Le code de conduite est fortement axé sur la transparence. Cela a été l'un des aspects importants de la révision de 2017. Sans être exhaustif, voici quelques-uns des changements marquants qui ont été introduits :

1. Lorsqu'au cours d'une vente téléphonique, une simulation de prix est établie, cela se fait sur base de la consommation réelle du consommateur concerné. A défaut, on utilise la consommation moyenne selon le type de client.

La simulation de prix est ensuite (dans les 5 jours ouvrables qui suivent le contact) confirmée sur un support durable au consommateur, avec toutes les données pertinentes sur lesquelles la simulation est basée.

2. Dans le cas de ventes conclues hors établissement (p.ex. en porte-à-porte), une simulation de prix doit toujours être effectuée selon les mêmes principes. Le consommateur doit également recevoir cette simulation sur papier ou sur un autre support électronique.

Dans les deux cas, le consommateur dispose d'un droit de rétractation et donc d'un délai pour comparer la simulation reçue via un simulateur de prix mis à sa disposition.

3. La carte tarifaire sur la base de laquelle le consommateur a conclu son contrat reste à sa disposition pendant toute la durée de son contrat. Il est disponible en permanence via l'espace client numérique ou peut être

digitale klantenzone of kan op eenvoudige vraag worden bekomen bij de leverancier.	obtenu sur simple demande auprès du fournisseur.
4. Per cyclus van 12 maanden deelt de leverancier schriftelijk aan de consument mee welke de goedkoopste tariefformule is volgens het geïndividualiseerde verbruik, die op dat ogenblik wordt aangeboden.	4. Pour chaque cycle de 12 mois, le fournisseur informe par écrit le consommateur de la formule tarifaire la moins chère en fonction de la consommation individualisée proposée à ce moment-là.
Bovendien moet hij hierbij wijzen op de mogelijkheid via de prijssimulatoren van de gewestelijke regulatoren na te gaan wat de goedkoopste aanbieding is van alle leveranciers.	En outre, il doit alors signaler la possibilité d'utiliser les simulateurs de prix des régulateurs régionaux pour savoir quelle est l'offre la moins chère de tous les fournisseurs.
5. Wanneer er promotionele aanbiedingen zijn, moeten de volledige voorwaarden ervan duidelijk worden vermeld.	5. Lorsqu'il existe des offres promotionnelles, leurs conditions complètes doivent être clairement indiquées.
6. De algemene voorwaarden moeten toegankelijk zijn op de website, zonder dat daarvoor de aankoopprocedure moet worden gevolgd.	6. Les conditions générales doivent être accessibles sur le site web, sans avoir à suivre la procédure d'achat.
In 2017 werd in de gedragscode een nieuw hoofdstuk ingeschreven over de <u>verlenging en de vernieuwing van energiecontracten</u>.	En 2017, un nouveau chapitre sur <u>la reconduction et le renouvellement des contrats de fourniture d'énergie</u> a été inclus dans le code de conduite.
In de vorige zitting werd hierover ook door verschillende intervenanten gesproken.	Lors de la séance précédente, ce point a également été abordé par plusieurs intervenants.
Eerst en vooral wil ik duidelijk stellen dat de regels inzake stilzwijgende verlenging van contracten volgen uit het algemeen verbintenissenrecht. De gedragscode vult aan dat de leverancier de consument tijdig op voorhand moet informeren over de nakende stilzwijgende verlenging en over zijn mogelijkheid tot opzegging.	Tout d'abord, je tiens à préciser que les règles relatives à la reconduction tacite des contrats découlent du droit général des obligations. Le code de conduite ajoute que le fournisseur doit informer le consommateur en temps utile et à l'avance de la reconduction tacite imminente et de sa possibilité de résiliation.
Stilzwijgende verlenging houdt in dat een contract, tenzij het ter gelegenheid van de verjaring tijdig wordt opgezegd door één van de partijen, ongewijzigd wordt verdergezet. Dit wil zeggen onder dezelfde voorwaarden en aan dezelfde prijs. Wanneer hieraan wordt getornd, is er geen sprake meer van een stilzwijgende verlenging.	La reconduction tacite signifie qu'un contrat sera poursuivi sans modifications, sauf s'il est résilié en temps utile par l'une des parties au moment de son anniversaire. Cela signifie dans les mêmes conditions et au même prix. Si cela est remis en question, le contrat n'est plus reconduit tacitement.

Een leverancier wil immers vaak niet verder leveren aan dezelfde voorwaarden of prijzen. Om te vermijden dat de consument, die niet uitdrukkelijk ingaat op een nieuw, gewijzigd aanbod, zonder contract zou vallen, werden een aantal regels ingevoerd met betrekking tot de contractvernieuwing.

In de situatie van contractvernieuwing (dus een ander contract), moet de leverancier dit uitdrukkelijk meedelen aan de consument. Hij moet ook de verschillen duidelijk uitleggen.

De mededeling m.b.t. de contractvernieuwing verwijst naar de prijssimulator van de gewestelijke regulator.

Drie situaties kunnen zich voordoen:

- ofwel aanvaardt hij dit nieuw contract uitdrukkelijk,
- ofwel verandert hij van leverancier,
- ofwel reageert hij niet op het voorstel van zijn energieleverancier, wat spijtig genoeg vaak het geval lijkt te zijn.

In dit laatste geval zal zijn actuele leverancier hem verder blijven beleveren aan het goedkoopste equivalent product. Dit betekent bv. groen – groen, variabel – variabel, vaste prijs – vaste prijs, of nog zuiver online contract. Ik moet toegeven dat deze notie van “equivalent product” inderdaad niet altijd eenduidig is en dat hier verbetering mogelijk is.

De toelichting en discussie tijdens de vorige zitting, gingen o.m. over wat nu wel of niet slapende contracten zijn. De interessante analyse van de CREG kwam tot 3 types slapende producten en besloot dat vooral de producten die worden verlengd, problematisch zijn.

Ik kan die analyse deels volgen, maar voor mij moeten de contracten type 1, die van in het begin duur konden zijn en dan ook, naar zeggen van de CREG, duur blijven, evengoed in vraag worden gesteld.

Naar mijn mening zou het debat evengoed moeten worden opengetrokken naar de actieve aanbiedingen. Ik geef een concreet voorbeeld op

Un fournisseur ne veut en effet souvent pas continuer à fournir aux mêmes conditions ou aux mêmes prix. Afin d'éviter que le consommateur, qui n'accepte pas explicitement une nouvelle offre modifiée, ne se retrouve sans contrat, un certain nombre de règles ont été introduites concernant le renouvellement des contrats.

En cas de renouvellement du contrat (donc un contrat différent), le fournisseur doit en informer explicitement le consommateur. Il doit également expliquer clairement les différences.

L'avis de renouvellement du contrat renvoie au simulateur de prix du régulateur régional.

Trois situations peuvent se présenter :

- soit il accepte expressément ce nouveau contrat,
- soit il change de fournisseur,
- soit il ne répond pas à la proposition de son fournisseur d'énergie, ce qui semble malheureusement souvent être le cas.

Dans ce dernier cas, son fournisseur actuel continuera à lui fournir le produit équivalent le moins cher. Cela signifie p.ex. vert – vert, variable – variable, prix fixe – prix fixe, ou encore contrat exclusivement en ligne. Je dois admettre que cette notion de « produit équivalent » n'est en effet pas toujours sans ambiguïté et qu'il y a là matière à amélioration.

Les explications et la discussion de la séance précédente portaient notamment sur ce que sont et ne sont pas des contrats dormants. L'analyse intéressante de la CREG a abouti à 3 types de produits dormants et a conclu que ce sont surtout les produits reconduits qui sont problématiques.

Je peux en partie suivre cette analyse, mais pour moi, les contrats de type 1, qui pouvaient être chers dès le début et qui restent chers selon la CREG, doivent tout aussi bien être remis en question.

A mon avis, le débat devrait tout aussi bien être élargi aux offres actives. Je vais donner un exemple concret basé sur les données de

basis van de concrete verbruiksgegevens gas van mijn medewerker. Volgens de VREG-simulatie vorig week; kan hij kiezen tussen 49 verschillende producten die actueel worden aangeboden. Doet hij dat via één van de commerciële prijsvergelijkers, dan kan hij eventueel nog genieten van een korting bij contractsluiting. De prijzen van die producten (zonder korting) gaan van bijna 500 euro tot bijna 900 euro. Ik weet het: we vergelijken verschillende producten, maar de verschillen voor contracten met variabele prijs belopen toch 47% en voor deze met een vaste prijs 40%.

Hoe valt deze vaststelling te rijmen met de stelling dat de markt uiterst concurrentieel is en hoe valt te verklaren dat de bijzonder dure, actieve producten nog steeds worden gecontracteerd?

In mijn ogen is het nodig dat we eerst verder inzicht krijgen in de globale problematiek, met vragen zoals:

- zijn de dure contracten (slapend of niet) eerder terug te vinden bij kleinverbruikers;
- wat is het profiel van de consumenten die dure contracten hebben;
- via welke kanalen zijn deze contracten tot stand gekomen;
- welke andere redenen hebben de betrokken consumenten om niet bij hun (dure) leverancier te vertrekken?

Ik ben bereid om uit te zoeken, samen met de FOD Economie en met de CREG, hoe zo'n aanvullende studie kan worden op poten gezet. Ik ben overtuigd dat ze belangwekkende inzichten kan verschaffen die ons kunnen helpen gerichte antwoorden te bieden en consumenten te helpen die ondersteuning nodig hebben om een bewuste en verantwoorde keuze te maken.

We moeten geen mensen helpen die gewoon uit nalatigheid of luiheid geen gebruik willen maken van alle instrumenten die hen worden aangereikt en die hen eigenlijk een kleine moeite vragen om na te gaan wat de markt hen biedt, maar wel de meest kwetsbare personen die er omwille van tal van redenen niet in slagen om een kritische vergelijking te maken. Een prijs simulatie of de

consommation réelle de gaz de mon collaborateur. Selon la simulation VREG de la semaine dernière, il peut choisir entre 49 produits différents qui sont actuellement proposés. S'il le fait via l'un des comparateurs de prix commerciaux, il peut encore bénéficier d'une réduction lors de la conclusion d'un contrat. Les prix de ces produits (sans réduction) varient de près de 500 à près de 900 euros. Je sais : nous comparons différents produits, mais les différences s'élèvent à 47 % pour les contrats à prix variable et à 40 % pour ceux à prix fixe.

Comment concilier cette constatation avec l'affirmation selon laquelle le marché est hautement concurrentiel et comment expliquer que les produits actifs particulièrement chers continuent à faire l'objet de contrats ?

A mes yeux, il est nécessaire que nous ayons d'abord un meilleur compréhension de la problématique globale, avec des questions telles que :

- retrouve-t-on les contrats chers (dormants ou non) plutôt chez les petits consommateurs ;
- quel est le profil des consommateurs qui ont des contrats chers ;
- par quels canaux ces contrats ont été conclus ;
- quelles autres raisons les consommateurs concernés ont-ils de ne pas quitter leur fournisseur (cher) ?

Je suis prête à étudier, avec le SPF Economie et la CREG, comment une telle étude complémentaire pourrait être mise en place. Je suis convaincue qu'elle pourrait apporter des éléments importants qui pourraient nous aider à fournir des réponses ciblées et à aider les consommateurs qui ont besoin d'aide à faire un choix conscient et responsable.

Nous ne devrions pas aider les personnes qui, simplement par négligence ou par paresse, ne veulent pas utiliser tous les outils qui leur sont proposés et qui ne demandent en fait qu'un petit effort pour découvrir ce que le marché leur offre. Par contre, nous devons aider les personnes les plus vulnérables qui pour différentes raisons ne sont pas en mesure de

CREG-scan kan met enkele eenvoudige klikken worden uitgevoerd. Met de regels van de gedragscode die ik heb toegelicht, worden ze ruim op weg gezet.

réaliser une comparaison de prix critique. Une simulation de prix ou le CREG scan peuvent être réalisés en quelques clics. Avec les règles du code de conduite que j'ai expliquées, nous leur avons largement ouvert la voie.

Ik kan me inschrijven in de doelstellingen van het wetsvoorstel: we moeten middelen zoeken om excessief hoge tarieven uit de markt te krijgen. Wel aarzel ik, los van de vraag of het wetsvoorstel compatibel is met de Europese regelgeving, om positief te antwoorden op de vraag of de maatregelen die zijn vervat in het wetsvoorstel de goede maatregelen zijn. Ze zijn immers zeer ingrijpend en stringent. Ik pleit voor een gerichte aanpak die de mensen helpt die het nodig hebben, en de studie die ik wil voorstellen, kan ons hiervoor op weg zetten. Ik pleit ervoor om eerst een antwoord te zoeken op de vragen over het hoe en waarom van de hoge tarieven en de slapende contracten. De studie van de CREG heeft ons al een inzicht gegeven in het wat.

Je peux souscrire aux objectifs de la proposition de loi : nous devons trouver les moyens d'exclure les tarifs excessifs du marché. Cependant, indépendamment de la question de savoir si la proposition législative est compatible avec la réglementation européenne, j'hésite à répondre affirmativement à la question de savoir si les mesures contenues dans la proposition de loi sont les bonnes. Elles sont en effet très rigoureuses et très strictes. Je préconise une approche ciblée qui aide les personnes qui en ont besoin, et l'étude que je veux proposer pourrait nous mettre sur la bonne voie. Je plaide pour une réponse aux questions sur le comment et le pourquoi des tarifs élevés et des contrats dormants d'abord. L'étude de la CREG nous a déjà donné un aperçu du quoi.

Nathalie MUYLLE.

Minister van Werk, Economie en Consumenten, Belast met Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, en
Personen met een Handicap.

Ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargée de la Lutte contre la pauvreté,
de l'Égalité des Chances et des Personnes Handicapées

4. AVIS ÉCRIT DE LA CREG

4. SCHRIFTELIJK ADVIES VAN DE CREG

Commission de Régulation
de l'Électricité et du Gaz

— CREG —

Avis

(A)2120

14 septembre 2020

Avis relatif à la proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME dont le tarif est supérieur à la composante énergie de référence et à l'interdiction de reconduction tacite en contrats dormants

Article 23, § 2, 1er et 2ième alinéa, 14°*bis*, 19° et 20° de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et l'article 15/14, §2, 1er et 2ième alinéa, 12° et 13° de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations

Non-confidentiel

CREG – rue de l'Industrie 26-38, 1040 Bruxelles, Belgique
T +32 2 289 76 11 - F +32 2 289 76 09 - www.creg.be

TABLE DES MATIERES

TABLE DES MATIERES	2
INTRODUCTION	3
1. ANALYSE DE LA PROPOSITION DE LOI	4
2. PROPOSITIONS D'ADAPTATION.....	6
2.1. Proposition d'adaptation du titre de la proposition	7
2.2. Proposition d'adaptation du résumé de la proposition de loi	7
2.3. Proposition d'adaptation de l'exposé des motifs de la proposition de loi.....	8
2.4. Proposition de loi	11

INTRODUCTION

A la demande de monsieur Kris Verduyckt (sp.a) du 10 juillet 2020, la COMMISSION DE REGULATION DE L'ELECTRICITE ET DU GAZ (CREG) émet un avis écrit relatif à la proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME dont le tarif est supérieur à la composante énergie de référence et à l'interdiction de reconduction tacite en contrats dormants. Il s'agit d'une proposition de loi du 6 avril 2020, soumise par monsieur Kris Verduyckt (sp.a) et madame Melissa Depraetere (sp.a).

Dans le cadre de ses missions en matière de protection des consommateurs, la CREG est très favorable à l'objectif de la proposition de loi, qui vise à résoudre le problème des produits de prolongation dormants dans la réglementation, dans l'intérêt des clients résidentiels et PME belges. Par le passé, la problématique des produits de prolongation ou de reconduction avait effectivement déjà été soulevée à plusieurs reprises par la CREG, notamment :

- dans des publications sur le site Web de la CREG :
 - note de politique générale de la CREG : <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z1999FR.pdf>
 - monitoring annuel des prix du marché de l'électricité et du gaz pour les ménages et les petits consommateurs professionnels, 17 octobre 2019 : <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1996FR.pdf>
 - monitoring annuel des prix du marché de l'électricité et du gaz pour les ménages et les petits consommateurs professionnels, 15 novembre 2018 : <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1858FR.pdf>
- énergie de A à Z :
 - <https://www.creg.be/fr/energie-de-a-a-z/produit-dormant>
- dans les infographies mensuelles :
 - <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Prices/InfographResFr.pdf>
 - <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Prices/InfographProFr.pdf>
- dans la désignation séparée des contrats dormants dans le CREG Scan :
 - <https://www.creg.be/fr/cregscan#/>

En outre, ce problème se fait d'autant plus ressentir dans le contexte de l'évolution de la pauvreté énergétique en Belgique¹ et du poids de la facture d'électricité et de gaz naturel dans le budget des ménages belges.²

Le présent avis a été approuvé par le comité de direction via procédure écrite le 14 septembre 2020. La première partie comprend une analyse de la proposition de loi et la deuxième une série de propositions d'adaptation motivées.

¹ <https://www.kbs-frb.be/fr/Newsroom/Press-releases/2020/20200402AJEnergyPov>

² <https://www.creg.be/fr/publications/communiqu-de-presse-pr191205>

1. ANALYSE DE LA PROPOSITION DE LOI

1. La proposition de loi soumise³ poursuit un double objectif, à savoir que les fournisseurs de gaz et d'électricité :

- i. résilient les contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME, si le tarif du contrat en question est supérieur à la composante énergie de référence semestrielle, publiée par la CREG, et informent le client tout en l'orientant vers le produit actif le plus avantageux en fonction de sa consommation d'énergie ;
- ii. ne reconduisent pas tacitement un contrat de fourniture d'énergie s'il n'est plus proposé activement sur le marché et qu'ils informent le client par la suite et l'orientent vers le contrat actif le plus avantageux en fonction de sa consommation d'énergie. Cette proposition, considérée dans son ensemble, a pour objet de faire disparaître à terme la multitude de contrats dormants, souvent plus onéreux, de fourniture d'énergie et de simplifier le marché tant pour les clients résidentiels que pour les PME.

2. L'alinéa premier prévoit explicitement la résiliation des contrats énergétiques sur la base des informations de prix, la « composante énergie de référence », au sein du marché de l'énergie et publiées par la CREG.

S'agissant de la composante énergie de référence, il est renvoyé spécifiquement à la réglementation existante sur le tarif social pour l'électricité⁴ et le gaz naturel⁵. La CREG y voit une série d'obstacles importants. Tout d'abord, la proposition de loi vise à faire du tarif social pour l'électricité et le gaz naturel une sorte de référence pour la détermination des prix de fournisseurs, qui doivent se positionner via des offres commerciales sur un marché de l'énergie libéralisé. Le recours à une composante énergie de référence semble éroder quelque peu les principes de base d'un marché de l'énergie libéralisé⁶. Par ailleurs, une composante énergie de référence étroitement liée au tarif social de l'électricité et du gaz naturel n'est pas facilement applicable aux PME. En effet, les calculs et publications semestriels de la CREG portent sur un certain nombre de profils spécifiques de clients résidentiels. Le texte de la proposition de loi n'indique pas de quelle manière cela peut être appliqué aux PME.

La CREG continue plutôt de prôner un monitoring étendu et permanent des prix de l'énergie.

3. Le deuxième alinéa de la proposition de loi vise à faire en sorte qu'un contrat d'énergie portant sur un produit qui n'est plus proposé activement sur le marché ne puisse plus être reconduit tacitement.

³ Disponible sur : <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/1136/55K1136001.pdf>

⁴ Arrêté ministériel du 30 mars 2007 portant fixation de prix maximaux sociaux pour la fourniture d'électricité aux clients résidentiels protégés

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2007033058&table_name=loi

⁵ Arrêté ministériel du 30 mars 2007 portant fixation de prix maximaux sociaux pour la fourniture de gaz aux clients résidentiels protégés

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2007033048&table_name=loi

⁶ Avec des droits et obligations tant pour les consommateurs que pour les fournisseurs.

Figure 1: Définition produit de prolongation dormant

Produits de prolongation dormants

- produits qui sont prolongés pour des clients existants dont le contrat en cours arrive à échéance
- ne sont pas proposés activement et ne sont donc pas disponibles pour les nouveaux clients
- n'apparaissent pas dans les résultats des comparateurs de prix (sauf dans le CREG Scan)

- ⇒ nombre limité de fournisseurs
- ⇒ ne peuvent pas être comparés à l'offre actuelle dans les comparateurs de prix
- ⇒ impossibilité pour le consommateur de faire des choix éclairés
- ⇒ limitent fortement la transparence

Source : présentation CREG 'Produits dormants'- Commission Energie, Environnement et Climat – 1er juillet 2020

4. Les consommateurs qui concluent un nouveau contrat d'énergie pour la première fois le font sur la base de l'offre actuelle, disponible sur les sites web des fournisseurs et consultable dans les résultats des comparateurs de prix. Lorsque le contrat vient à échéance, plusieurs fournisseurs proposent actuellement de prolonger ou de renouveler le contrat sur la base de produits qui ne sont pas disponibles sur leur site Web ou dans les résultats des sites de comparaison des prix : les produits de prolongation ou de reconduction (également appelés *renewals*). Il s'agit de produits qui ne sont à aucun moment proposés activement sur le marché et qui sont utilisés par un nombre limité de fournisseurs pour une prolongation de contrat avec les consommateurs. Dans la plupart des cas, il s'agit de produits chers, surtout en comparaison avec l'offre actuelle. Les fiches tarifaires de ces produits sont rarement ou jamais publiées⁷ (de manière transparente) sur le site internet des fournisseurs. Ils portent parfois le même nom que des produits « parallèles » qui sont eux proposés de manière active mais avec un(e) autre (formule de) prix. Ces produits rendent pratiquement impossible pour les consommateurs de faire des choix judicieux ou éclairés sur le marché de l'énergie. Ils limitent aussi fortement la transparence sur le marché de l'énergie.

Figure 2: Problématique des produits de prolongation dormants

Les produits de prolongation (type 3) compromettent la transparence et sont souvent désavantageux pour le consommateur :

1. principalement d'anciens produits fixes
2. souvent de durée plus longue (3 ans)
3. prix élevés par rapport à l'offre active, tant pour l'abonnement que pour le prix au kWh
4. fiches tarifaires non disponibles sur les sites Internet des fournisseurs
5. n'apparaissent pas dans les résultats des comparateurs de prix

- ⇒ ont toujours des écarts de prix importants, surtout par rapport au niveau de prix bas actuel
- ⇒ ne peuvent pas être comparés à l'offre active (uniquement via le CREG Scan)
- ⇒ barrière à la participation des consommateurs au marché de l'énergie
- ⇒ > 500 000 contrats, principalement des ménages

Source : présentation CREG 'Produits dormants'- Commission Energie, Environnement et Climat – 1er juillet 2020

⁷ L'accord « Le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz » prévoit cependant :
 « Chaque carte tarifaire reste disponible tant qu'il y a des contrats en cours basés sur cette carte tarifaire. Sur simple demande du consommateur, la carte tarifaire applicable à son contrat lui est immédiatement transmise par le fournisseur d'énergie. Cette carte est en outre disponible en permanence sur son espace client numérique, pendant toute la durée du contrat. »
<https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/prix-de-lenergie/accord-le-consommateur-dans-le>

5. Afin de permettre au consommateur d'effectuer une comparaison avec l'offre active, non seulement lors de la conclusion d'un contrat, mais aussi lors de sa prolongation ou de sa reconduction, ce contrat ne doit plus pouvoir être prolongé ou reconduit sur la base des *renewals* susmentionnés, mais uniquement sur la base de produits actifs ou, en d'autres termes, de produits que le consommateur peut trouver sur les sites Web des fournisseurs et qui apparaissent dans les résultats des comparateurs de prix⁸.

2. PROPOSITIONS D'ADAPTATION

6. Le 1er juillet 2020, la CREG a présenté sa première analyse de la proposition de loi lors d'une audition de la Commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat (présentation jointe au présent avis). L'audition a été suivie d'une demande formelle d'avis le 10 juillet 2020. La CREG est très favorable à l'objectif de la proposition de loi : la proposition traite d'un problème que la CREG dénonce depuis longtemps. Nous avons formulé ci-dessous un certain nombre de propositions d'adaptation visant à optimiser la réglementation. Au début de chaque élément, nous avons fourni l'exposé des motifs nécessaires (texte gris) sur les adaptations proposées.

7. La proposition de loi comprend deux mesures concrètes qui sont étroitement liées aux missions légales de la CREG, à savoir :

- surveiller la situation technique et tarifaire du secteur de l'électricité et contrôler que l'évolution de ce secteur vise l'intérêt général et cadre avec la politique énergétique global ;
- veiller aux intérêts essentiels du consommateur ...

8. La proposition de loi a pour but d'élargir les informations disponibles pour le consommateur et d'accroître ainsi la protection du consommateur. Par le présent avis, la CREG entend apporter au texte une série de clarifications et d'améliorations. Le texte de la proposition de loi est repris dans son intégralité ci-dessous. Toutes les suppressions sont indiquées en *italique* et tous les ajouts sont indiqués en *bleu*.

9. Il est primordial que la proposition de loi, dans son contenu et sa terminologie, laisse le moins de place possible aux erreurs d'interprétation. Le principal objectif de cette proposition est de faire en sorte que la prolongation (tacite) du contrat d'énergie des consommateurs ne puisse se faire que sur la base d'un produit actif. Ainsi, le consommateur dispose au moins de la possibilité de comparer les prix de la nouvelle proposition de contrat aux autres produits proposés à ce moment-là.

10. Indépendamment du contenu et de la terminologie, la faisabilité pratique de la proposition, c'est-à-dire les implications administratives et financières pour les fournisseurs, est également très importante. Les actions proposées doivent donc avoir un caractère suffisamment réaliste pour éviter que la proposition soit irréalisable dès le départ et reste lettre morte.

11. Enfin, la proportionnalité est également recherchée. La résiliation de contrats d'énergie et le transfert des clients concernés au tarif le plus avantageux sont des mesures juridiques qui vont très loin. S'il est vrai que le législateur peut prévoir des dérogations aux règles de droit civil, il semble

⁸ Les sites de comparaison des prix reprennent tous les produits pouvant être souscrits par chaque consommateur (cf. note explicative jointe à la charte pour une fourniture efficace d'informations dans le cadre de la comparaison des prix pour l'électricité et le gaz (questions fréquentes)).

indiqué de recourir à des mesures moins radicales si elles permettent également d'atteindre le résultat souhaité.

12. Les adaptations proposées se fondent sur deux principes importants :

- i. respecter autant que possible l'objectif visé de la proposition de loi initiale ;
- ii. se conformer aux positions que la CREG avait formulées précédemment en la matière.

2.1. PROPOSITION D'ADAPTATION DU TITRE DE LA PROPOSITION

Une terminologie et des définitions correctes sont essentielles. Le problème concerne les prolongations de contrats sur la base de produits dormants. Les produits peuvent être décrits comme l'offre du fournisseur d'énergie (fixe, variable, verte, services auxiliaires...). Les clients résidentiels et les PME souscrivent un contrat basé sur l'un des produits de cette offre. Un produit est dit « dormant » lorsqu'il ne figure pas ou plus sur le site Web du fournisseur et lorsqu'il n'apparaît pas ou plus dans les résultats des comparateurs de prix. Les « produits de prolongation dormants » constituent la forme la plus problématique de produits dormants et ce sont également ceux qui sont visés par la proposition de loi. Il s'agit de produits qui sont prolongés pour des clients existants dont le contrat en cours arrive à échéance. Ces produits ne sont pas proposés activement et ne sont donc pas disponibles pour de nouveaux clients. Ils n'apparaissent pas dans les résultats des comparateurs de prix (à l'exception du CREG Scan, qui est le seul sur le marché belge de l'énergie à répertorier toutes les formes de produits dormants).

Avis relatif à la proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à ~~la résiliation de contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME dont le tarif est supérieur à la composante énergie de référence et à l'interdiction de reconduction tacite en contrats dormants~~ la prolongation de contrats énergétiques de clients résidentiels et de PME sur la base de produits dormants.

2.2. PROPOSITION D'ADAPTATION DU RÉSUMÉ DE LA PROPOSITION DE LOI

La résiliation de contrats ne semble pas être, selon la CREG, le moyen le plus approprié de résoudre le problème constaté. Outre les éventuels problèmes juridiques, nous souhaiterions également pointer les dangers et problèmes potentiels que peuvent entraîner la résiliation de contrats énergétiques en cours :

- dans certains cas, un consommateur actuellement lié par un tel contrat risque de devoir échanger son contrat avantageux contre un contrat à un prix moins avantageux ;
- la gestion administrative peut potentiellement représenter une charge de travail supplémentaire importante pour le(s) fournisseur(s), avec, bien sûr, un coût important ;
- le gain de temps pour le consommateur entre la résiliation d'un contrat et la fin normale de celui-ci sera souvent très faible.

La proposition d'utiliser une « composante énergétique de référence semestrielle » ne semble pas déraisonnable à première vue. Toutefois, cela reviendrait aussi en pratique à intervenir dans le segment de marché libéralisé en régulant le prix de l'énergie d'une manière qui ne vise pas spécifiquement les clients vulnérables. Dans l'affaire Federutility, les prix de référence généraux sur le marché italien du gaz ont été jugés contraires au droit européen.⁹ Les critères énoncés dans cette

⁹ Cour de justice, 20 avril 2010, *Federutility* e.a. (C-265/08)

jurisprudence ont été repris dans l'article 5 de la nouvelle directive électricité.¹⁰ De ce fait, il n'est pas certain que les prix de référence menant à la résiliation dans la réglementation proposée soient acceptables pour la Commission européenne.

La CREG est favorable à l'obligation pour le fournisseur, lors de la prolongation du contrat, d'informer préalablement et d'orienter son client vers un produit actif. En l'absence de réponse du client après un mois, ce dernier se voit automatiquement le produit actif équivalent le moins cher de la gamme du fournisseur.

Enfin, la CREG renvoie aux produits/contrats à durée indéterminée :

- Le fournisseur échappe actuellement à l'obligation d'informer régulièrement le client et de l'orienter vers un produit actif lors de la prolongation du contrat. La CREG est favorable à l'introduction de cette obligation pour les produits de prolongation dormants à durée indéterminée. A long terme, on pourrait même envisager d'interdire les contrats à durée indéterminée.
- Récemment, la CREG a constaté que des contrats à durée indéterminée dont la durée du prix garanti ou de la formule de prix ne correspond pas à la durée du contrat sont proposés. Pour la CREG, le prix ou la formule de prix doit être fixé pour toute la durée du contrat. Cela devrait faire l'objet d'une future initiative législative.

Cette proposition de loi poursuit un double objectif, à savoir que vise à ce que les fournisseurs de gaz et d'électricité :

- ~~résilient les contrats dormants de fourniture d'énergie de clients résidentiels et de PME, si le tarif du contrat en question est supérieur à la composante énergie de référence semestrielle, publiée par la CREG, et informent le client tout en l'orientant vers le produit actif le plus avantageux en fonction de sa consommation d'énergie ;~~
- ~~ne reconduisent pas tacitement un contrat de fourniture d'énergie s'il n'est plus sur la base d'un produit qui n'est pas proposé activement sur le marché et qu'ils informent le client consommateur par la suite au préalable et l'orientent vers le contrat actif le plus avantageux en fonction de sa consommation d'énergie produit proposé qui correspond le mieux à ses besoins et à son profil.~~ Cette proposition, considérée dans son ensemble, a pour objet de faire disparaître ~~à terme dans un délai raisonnable la multitude de les~~ contrats de prolongation dormants, souvent plus onéreux, de fourniture d'énergie ~~qui ne sont pas proposés activement et afin de simplifier~~ rendre le marché plus transparent et plus simple tant pour les clients résidentiels que pour les PME.

2.3. PROPOSITION D'ADAPTATION DE L'EXPOSÉ DES MOTIFS DE LA PROPOSITION DE LOI

La CREG rappelle ci-après l'exposé des motifs de la proposition de loi et les adaptations textuelles proposées sur la base du règlement présenté dans le présent avis ; voir les adaptations proposées dans le titre et le résumé de la proposition de loi, page 6.

Selon la Fondation Roi Baudouin, plus d'un ménage sur cinq est touché par une forme de précarité énergétique. Pour environ un ménage sur sept, le coût de la facture énergétique représente plus de 11 % du revenu net disponible. La CREG fait également état d'au moins 400 000 ménages, surtout des

¹⁰ Directive (UE) 2019/944 du Parlement Européen et du Conseil du 5 juin 2019 concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité et modifiant la directive 2012/27/UE

familles monoparentales et des isolés. Nous devons donc porter un regard très critique sur les prix de l'énergie dans notre pays. La présente proposition de loi vise à s'attaquer à l'un des éléments de ce segment du marché, à savoir les contrats dormants de fourniture d'énergie.

De nombreux consommateurs ne bénéficient actuellement pas de la formule tarifaire la plus avantageuse auprès de leur fournisseur pour leur consommation: il arrive souvent qu'ils aient un contrat dormant qui n'est plus proposé sur le marché par le fournisseur. Selon Test-Achats, il ressort de cas individuels que certains consommateurs paient des centaines d'euros de plus que des clients similaires du même fournisseur bénéficiant d'un autre contrat.

La Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG) constate, elle aussi, dans son analyse d'octobre 2019 qu'il existe toujours de grandes différences de prix entre les produits énergétiques les moins chers et les plus chers sur le marché. Selon la CREG, les plus grandes différences de prix sont celles entre les contrats proposés et donc actifs et les contrats dormants, même s'il existe parfois aussi de grandes différences entre les contrats actifs d'électricité ou de gaz.

Les chiffres montrent clairement où se situe le problème. La CREG a calculé que près de 360 000 ménages belges paient chaque année près de 600 euros en trop pour leur consommation d'énergie. Pour près de 20 000 PME, le coût supplémentaire s'élève à plus de 3 450 euros par an.

Cela s'explique, d'une part, par le fait que, sur le marché libéralisé de l'énergie, on propose des produits qui sont parfois difficiles à comparer pour le consommateur. Cela s'explique, d'une part, par le fait que, sur le marché libéralisé de l'énergie, on propose des produits qui sont parfois difficiles à comparer pour le consommateur.

D'autre part, plus de 600 000 ménages et 70 000 PME n'ont pas changé de contrat ces dernières années et beaucoup d'entre eux ont un contrat dormant. Dans la dernière version du CREG scan, pas moins de 13 200 contrats ont été pris en compte, dont seuls 664 étaient des formules actives à ce moment. Les contrats dormants ne figurent même plus sur d'autres sites de comparaison des prix.

Dans son étude du 18 mai 2017 relative à la composition des portefeuilles de produits par fournisseur et au potentiel d'économies pour les ménages sur le marché belge de l'électricité et du gaz naturel, le régulateur fédéral (la CREG) attirait aussi l'attention sur les produits de prolongation (renewals) chers. Il s'agit de produits (très) anciens d'un nombre très limité de fournisseurs pour lesquels les contrats des clients existants sont chaque fois renouvelés. En particulier dans le cas des contrats avec une durée plus longue (par exemple de 3 ans), la CREG constate que ce sont souvent ces produits qui ont un potentiel d'économies très important pour le consommateur.

Les fournisseurs ont intérêt à maintenir aussi longtemps que possible les contrats dormants plus onéreux (souvent de clients non actifs qui n'ont encore jamais changé de fournisseur). Ces contrats ne sont plus proposés à de nouveaux clients car ils ne sont plus concurrentiels. Par conséquent, les clients qui n'ont encore jamais changé de fournisseur et qui sont toujours facturés au tarif de leur contrat initial paient sans doute, depuis des années déjà, un montant trop élevé pour un produit identique.

Les consommateurs, pour leur part, font preuve d'une certaine réticence en raison de la crainte d'une surcharge administrative en cas de changement de contrat et en raison de la complexité du marché; de plus, nombre d'entre eux ne sont pas conscients du fait que, depuis des années déjà, leur contrat énergétique leur coûte plus cher qu'il ne devrait et qu'ils pourraient donc réaliser des économies substantielles.

L'organisation de défense des consommateurs Test-Achats a en outre constaté que l'on ne publie généralement plus de cartes tarifaires pour les contrats dormants, ce qui accroît la complexité. C'est pourquoi cette organisation est également favorable à une extinction progressive des contrats dormants.

- ~~Nous présentons ci-dessous l'objectif technique~~ *L'objectif visé de cette proposition de loi, qui comporte deux volets, est une*

~~1. Résiliation des contrats énergétiques dormants qui sont plus chers que la composante énergie de référence~~

~~La présente proposition de loi vise à faire résilier par les fournisseurs d'énergie les contrats énergétiques qu'ils ne proposent plus activement sur le marché, et ce, lorsqu'un contrat est plus cher que la composante énergie de référence publiée tous les six mois par la CREG pendant toute la durée de la période à laquelle s'applique cette composante énergie de référence.~~

~~La composante énergie de référence correspond à la moyenne arithmétique des composantes énergie du tarif commercial le plus bas de chaque fournisseur, tel~~

~~que visé aux articles 8 et 9 de l'arrêté ministériel du 30 mars 2007, après retrait des deux valeurs extrêmes.~~

~~Lorsque, conformément à cette disposition, le fournisseur d'énergie résilie des contrats dormants, il est tenu d'informer le client en portant cette résiliation à sa connaissance dans une lettre qui lui est adressée personnellement ou par le biais d'un support durable. Dans cette notification adressée personnellement au client, les informations suivantes lui sont communiquées :~~

- ~~son contrat actuel n'est plus actif sur le marché et est résilié;~~
- ~~le produit le plus avantageux eu égard au modèle de consommation du client en question (pour la durée de la période à laquelle s'applique la composante énergie de référence);~~
- ~~le client dispose légalement de la possibilité de résilier le contrat (de manière à ce qu'il puisse s'adresser à un autre fournisseur sur le marché).~~

~~Faute de réponse après un mois, le produit le plus avantageux de la gamme du fournisseur est attribué au client, en fonction du modèle de consommation du client en question.~~

interdiction de la reconduction (tacite) d'un contrat de fourniture d'énergie sur la base d'un produit de prolongation dormant : un produit qui n'est pas (ou plus) proposé activement sur le marché.

Concernant la reconduction d'un contrat, l'accord « Le consommateur dans le marché libéralisé de l'électricité et du gaz » mentionne actuellement ce qui suit : « Une reconduction tacite implique la continuation du contrat pour un nouveau délai, sans aucune modification apportée de manière unilatérale par le fournisseur d'énergie au détriment du consommateur. »

Actuellement, le fournisseur est déjà tenu, conformément à cet accord, d'informer ses clients par écrit ou sur support durable de la reconduction tacite et de la possibilité de résiliation du contrat et ce, clairement et sans équivoque, au moins un mois avant la date fixée dans le contrat pour s'opposer éventuellement à la reconduction tacite.

Ces accords restent en vigueur, mais si un ~~contrat~~ *produit* n'est plus actif, le *contrat correspondant* ne peut plus être reconduit tacitement. Dans ce cas, le fournisseur est tenu d'informer son client et de l'orienter, de la même manière (telle qu'elle est décrite au point 1), vers *le tarif le plus avantageux un produit actif* que ~~la société~~ le fournisseur propose à ce moment-là ou de *permettre une résiliation sans frais*. *Faute de réponse après un mois, le client se voit automatiquement attribuer le produit actif équivalent le moins cher de la gamme des fournisseurs.*

Les produits de durée indéterminée méritent une attention particulière. Par définition, les contrats à durée indéterminée ne doivent pas être prolongés. A un moment donné, le fournisseur peut toutefois décider de ne plus proposer le produit aux nouveaux clients. Dans ce cas, les contrats à durée indéterminée en cours deviendraient dormants. Afin d'éviter cette situation, une obligation de

notification pourrait être imposée au fournisseur. Si le fournisseur d'énergie retire le produit concerné du marché, il doit en informer le client par lettre séparée ou par le biais d'un support durable. Dans cette notification adressée personnellement au client, les informations suivantes lui sont communiquées :

- le produit sur lequel son contrat actuel est basé n'est plus actif sur le marché
- l'offre active actuelle avec indication du produit équivalent le plus avantageux
- le client a la possibilité légale de rompre le contrat sans frais (de manière à pouvoir s'adresser à un autre fournisseur sur le marché).

Faute de réponse après un mois, le client se voit aussi automatiquement attribuer le produit actif équivalent le moins cher de la gamme des fournisseurs.

2.4. PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Exposé des motifs de la CREG sur l'article 2

Une définition correcte du problème est très importante. Voir également exposé des motifs de la CREG sur le titre de la proposition de loi, page 6.

L'article 1er de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, modifié en dernier lieu par la loi du 2 mai 2019, est complété par un 80° et 81° rédigés comme suit :

« 80° « ~~contrat produit de prolongation dormant~~ » : ~~contrat existant qui ne figure plus dans l'offre actuelle du fournisseur d'énergie, mais dont le tarif reste maintenu~~ offre de contrat standard pour la fourniture de gaz naturel aux clients résidentiels et/ou aux PME, que le fournisseur utilise pour renouveler ou prolonger, par reconduction tacite ou non, les contrats de clients existants et qui n'est pas adressé à d'autres clients par les canaux publics. ».

« 81° « produit actif » : offre de contrat standard pour la fourniture de gaz naturel aux clients résidentiels et/ou aux PME, qui peut être souscrite par ceux-ci sur le site Web ou l'application du fournisseur et/ou via des comparateurs de prix, éventuellement par d'autres canaux publics, et qui n'a pas encore été retirée du marché par le fournisseur ».

Art. 3

Exposé des motifs de la CREG sur l'article 3

Voir exposé des motifs de la CREG sur le résumé de la proposition de loi, page 6.

Dans l'article 15/5bis de la même loi, inséré par la loi du 8 juillet 2015, les la modifications suivantes sont est apportées :

1° le paragraphe 11/2 est complété par un c) rédigé comme suit :

« c) l'instauration d'une interdiction de la des produits de prolongation dormants. reconduction tacite des contrats lorsqu'un contrat d'énergie n'est plus

proposé activement sur le marché, le fournisseur devant alors appliquer au client concerné le produit

~~le moins cher de son offre active du moment sur la base de la consommation d'énergie connue du client. Lorsque le contrat d'un client résidentiel ou d'une PME arrive à expiration et que le produit correspondant ne figure plus dans l'offre active actuelle du fournisseur, celui-ci doit fournir un aperçu de tous ses produits actifs actuels. Les fournisseurs en avertissent le~~ Le fournisseur communique cet aperçu au client dans un courrier distinct, dans lequel il lui demande d'indiquer son choix et l'informent sur le produit actif équivalent le moins cher et sur les possibilités légales de résiliation. Faute de réponse du client après un mois, le client se voit attribuer le produit actif équivalent le moins cher de la gamme du fournisseur, comme décrit dans l'accord de consommateurs. Lorsque le contrat d'un client résidentiel ou d'une PME a une durée indéterminée et que le fournisseur retire le produit correspondant de son offre active, le fournisseur doit fournir un aperçu de tous ses produits actifs actuels. Le fournisseur communique cet aperçu au client dans une lettre séparée, dans laquelle il lui demande d'indiquer son choix et l'informe sur le produit actif équivalent le moins cher et sur les possibilités légales de résiliation. ».

2° l'article est complété par un paragraphe

11/2bis rédigé comme suit :

« 11/2bis. Lorsqu'un contrat dormant est plus cher que la composante énergie de référence fixée par la Commission pendant toute la durée de la période à laquelle s'applique cette composante énergie de référence, le fournisseur retire le produit en question du marché et il applique aux clients concernés le produit le moins cher de son offre active du moment sur la base de la consommation d'énergie connue du client. Les fournisseurs en avertissent le client dans un courrier distinct et l'y informent également des possibilités légales de résiliation. »

Art. 4

Exposé des motifs de la CREG sur l'article 4

Une définition correcte du problème est très importante. Voir également exposé des motifs de la CREG sur le titre de la proposition de loi, page 6.

L'article 2 de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, modifié en dernier lieu par la loi du 2 mai 2019, est complété par un 88° et 89° rédigés comme suit :

« 88° « ~~contrat~~ produit de prolongation dormant » : ~~contrat existant qui ne figure plus dans l'offre actuelle du fournisseur d'énergie, mais dont le tarif est maintenu~~ offre de contrat standard pour la fourniture d'électricité aux clients résidentiels et/ou aux PME, que le fournisseur utilise pour renouveler ou prolonger, par reconduction tacite ou non, les contrats de clients existants et qui n'est pas adressé à d'autres clients par les canaux publics. ».

« 89° « produit actif » : offre de contrat standard pour la fourniture d'électricité aux clients résidentiels et/ou aux PME, qui peut être souscrite par ceux-ci sur le site Web ou l'application du fournisseur et/ou via des comparateurs de prix, éventuellement par d'autres canaux publics, et qui n'a pas encore été retirée du marché par le fournisseur ».

Art. 5

Exposé des motifs de la CREG sur l'article 5

Voir exposé des motifs de la CREG sur le résumé de la proposition de loi, page 6.

Dans l'article 18 de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi du 3 avril 2013, les modifications suivantes sont apportées :

1° le paragraphe 2/2 est complété par la disposition suivante au point c) :

Non-confidentiel

12/13

« c) l'instauration d'une interdiction *des produits de prolongation dormants* ~~de la reconduction tacite des contrats lorsqu'un contrat d'énergie n'est plus proposé activement sur le marché, le fournisseur devant alors appliquer au client concerné le produit le moins cher de son offre active du moment sur la base de la consommation d'énergie connue du client.~~ Lorsque le contrat d'un client résidentiel ou d'une PME arrive à expiration et que le produit correspondant ne figure plus dans l'offre active actuelle du fournisseur, celui-ci doit fournir un aperçu de tous ses produits actifs actuels. ~~Les fournisseurs en avertissent.~~ Le fournisseur communique cet aperçu au client dans une lettre séparée, dans laquelle il lui demande d'indiquer son choix et l'informe sur le produit actif équivalent le moins cher et sur les possibilités légales de résiliation. Faute de réponse du client après un mois, le client se voit attribuer le produit actif équivalent le moins cher de la gamme du fournisseur, comme décrit dans l'accord de consommateurs. Lorsque le contrat d'un client résidentiel ou d'une PME a une durée indéterminée et que le fournisseur retire le produit correspondant de son offre active, le fournisseur doit lui fournir un aperçu de tous ses produits actifs actuels. Le fournisseur communique cet aperçu au client dans une lettre séparée, dans laquelle il lui demande d'indiquer son choix et l'informe sur le produit actif équivalent le moins cher et sur les possibilités légales de résiliation. ».

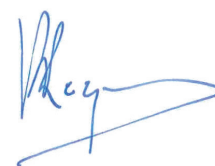
2° l'article est complété par un § 2/2bis rédigé comme suit :

~~« § 2/2bis. Lorsqu'un contrat dormant est plus cher que la composante énergie de référence fixée par la Commission pendant toute la durée de la période à laquelle s'applique cette composante énergie de référence, le fournisseur retire le produit en question du marché et il applique aux clients concernés le produit le moins cher de son offre active du moment sur la base de la consommation d'énergie connue du client. Les fournisseurs en avertissent le client dans un courrier distinct et l'y informent également des possibilités légales de résiliation. »~~

Pour la Commission de Régulation de l'Electricité et du Gaz :

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Président f.f. du comité de direction

— CREG —

Commissie voor de Regulering
van de Elektriciteit en het Gas

Advies

(A)2120

14 september 2020

Advies over het wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het ontbinden van slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's met een hoger tarief dan de referentie-energiecomponent en het verbod op het stilzwijgend verlengen naar slapende contracten

Artikel 23, § 2, eerste lid en tweede lid, 14° *bis*, 19° en 20° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 15/14, § 2, eerste lid en tweede lid, 12° en 13° van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

Niet-vertrouwelijk

CREG - Nijverheidsstraat 26-38, 1040 Brussel, België
T +32 2 289 76 11 - F +32 2 289 76 09 - www.creg.be

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	3
1. ANALYSE VAN HET WETSVOORSTEL	4
2. VOORSTELLEN TOT AANPASSING	6
2.1. Voorgestelde aanpassing aan titel wetsvoorstel	7
2.2. Voorgestelde aanpassing aan samenvatting wetsvoorstel	7
2.3. Voorgestelde aanpassing aan toelichting wetsvoorstel	8
2.4. Wetsvoorstel	11

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) brengt op vraag van de heer Kris Verduyck (sp.a) dd. 10 juli 2020 een schriftelijk advies uit over het wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het ontbinden van slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's met een hoger tarief dan de referentie-energiecomponent en het verbod op het stilzwijgend verlengen naar slapende contracten. Het betreft een wetsvoorstel van 6 april 2020, ingediend door de heer Kris Verduyck en mevrouw Melissa Depraetere (sp.a).

In het kader van haar opdrachten op het gebied van consumentenbescherming staat de CREG zeer positief t.o.v. de doelstelling van het wetsvoorstel, dat tot doel heeft het probleem van slapende verlengingsproducten in de regelgeving op te lossen, in het belang van de Belgische huishoudelijke afnemers en kmo's. De problematiek van slapende verlengings- of vernieuwingsproducten werd in het verleden door de CREG inderdaad al meermaals onder de aandacht gebracht. Dit gebeurde onder andere:

- in publicaties op de CREG-website:
 - algemene beleidsnota van de CREG: <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z1999NL.pdf>
 - jaarlijkse monitoring van de prijzen op de elektriciteits- en aardgasmarkt voor gezinnen en kleine professionele verbruikers, 17 oktober 2019: <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1996NL.pdf>
 - jaarlijkse monitoring van de prijzen op de elektriciteits- en aardgasmarkt voor gezinnen en kleine professionele verbruikers, 15 november 2018: <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F1858NL.pdf>
- energie van A tot Z:
 - <https://www.creg.be/nl/energie-van-a-tot-z/slapend-product>
- in de maandelijkse infografieken:
 - <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Prices/InfographResNL.pdf>
 - <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Prices/InfographProNL.pdf>
- in de afzonderlijke aanduiding van de slapende contracten in de CREG Scan:
 - <https://www.creg.be/nl/cregscan#/>

Bovendien doet dit probleem zich des te meer voor in de context van de evolutie van de energiearmoede in België¹ en het gewicht van de elektriciteits- en aardgasfactuur in het budget van het Belgische huishoudens.²

Dit advies werd door het directiecomité goedgekeurd via schriftelijke procedure op 14 september 2020. Het eerste deel bevat een analyse van het wetsvoorstel, het tweede deel een aantal gemotiveerde voorstellen van aanpassing.

¹ <https://www.kbs-frb.be/fr/Newsroom/Press-releases/2020/20200402AJEnergyPov>

² <https://www.creg.be/fr/publications/communique-de-presse-pr191205>

1. ANALYSE VAN HET WETSVOORSTEL

1. Het ingediende wetsvoorstel³ is tweeledig en strekt ertoe om elektriciteits- en gasleveranciers:

- i. slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's te laten ontbinden, indien het tarief van betreffend contract hoger is dan de zesmaandelijke, door de CREG gepubliceerde, referentie-energiecomponent en waarbij de klant dient geïnformeerd en begeleid te worden naar een actief product dat het meest gunstig is voor zijn energieverbruik;
- ii. een energiecontract niet stilzwijgend te verlengen indien dat niet langer op de markt actief aangeboden wordt, en de klant vervolgens te informeren en begeleiden naar een actief contract dat het meest gunstig is voor zijn energieverbruik. In zijn totaliteit beoogt dit wetsvoorstel het op termijn te doen verdwijnen van het groot aantal slapende en vaak duurdere energiecontracten en de markt eenvoudiger te maken voor zowel huishoudelijke afnemers als kmo's.

2. In het eerste lid wordt expliciet voorzien in de ontbinding van energiecontracten op basis van prijsinformatie, de zogenaamde referentie-energiecomponent, binnen de energiemarkt en gepubliceerd door de CREG.

Specifiek wordt voor de referentie-energiecomponent verwezen naar de bestaande regelgeving over het sociaal tarief voor elektriciteit⁴ en aardgas⁵. De CREG ziet hieromtrent een aantal belangrijke obstakels. Allereerst zorgt het wetsvoorstel ervoor het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas een soort van maatstaf wordt voor de prijszetting van leveranciers die zich via commerciële prijsaanbiedingen moeten positioneren in een geliberaliseerde energiemarkt. Het werken met een referentie energiecomponent lijkt de basisprincipes van een vrije⁶ energiemarkt enigszins uit te hollen en staat mogelijk in conflict met de Europese regelgeving. Daarnaast is een referentie-energiecomponent die nauw aansluit bij het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas niet zomaar toepasbaar op kmo's. De zesmaandelijke berekeningen en publicaties door de CREG gebeuren immers voor een aantal specifieke profielen van huishoudelijke afnemers en kmo's. De tekst van het wetsvoorstel geeft niet aan op welke manier dit voor kmo's kan worden toegepast.

De CREG blijft eerder voorstander van een uitgebreide en permanente monitoring van energieprijzen.

3. Het tweede lid van het wetsvoorstel moet ervoor zorgen dat een energiecontract niet langer stilzwijgend kan worden verlengd op een product dat niet meer actief op de markt aangeboden wordt.

³ Beschikbaar via: <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/1136/55K1136001.pdf>

⁴ Ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan beschermde residentiële afnemers

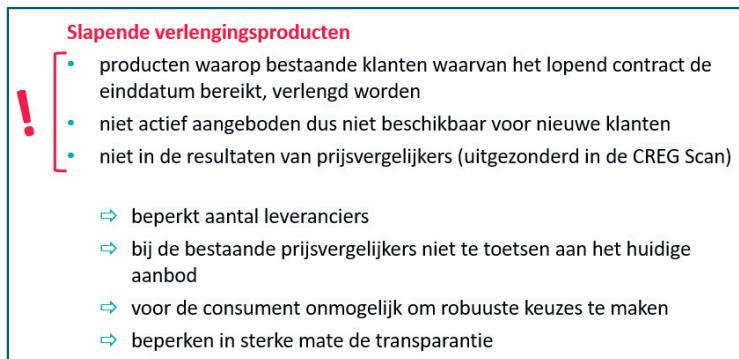
http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2007033058&table_name=wet

⁵ Ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan beschermde residentiële afnemers

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2007033048&table_name=wet

⁶ Met rechten en plichten voor zowel de consumenten als de leveranciers.

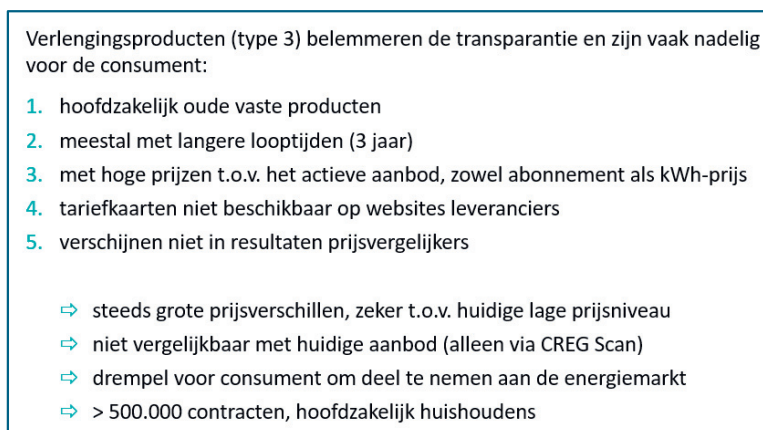
Figuur 1: Definitie slapend verlengingsproduct

Bron: presentatie CREG 'Slapende producten'- Commissie energie, leefmilieu en klimaat - 1 juli 2020

4. Consumenten die voor het eerst een nieuw energiecontract afsluiten, doen dit op basis van het huidige aanbod beschikbaar op de websites van de leveranciers en consulteerbaar in de resultaten van prijsvergelijkers. Wanneer het contract de einddatum bereikt, stellen meerdere leveranciers op vandaag een verlenging of vernieuwing van het contract voor op basis van producten die niet op hun websites, noch in de resultaten van prijsvergelijkers beschikbaar zijn: verlengings- of vernieuwingsproducten (ook wel *renewals* genoemd). Het gaat om producten die op geen enkel moment actief op de markt worden aangeboden en die door een beperkt aantal leveranciers gebruikt worden voor contractverlenging bij consumenten. Het gaat in de meeste gevallen om dure producten, zeker in vergelijking met het huidige aanbod. De tariefkaarten bij deze producten worden zelden of nooit door de leveranciers (transparant) gepubliceerd⁷ op hun website. Ze hebben soms ook dezelfde naam als 'parallelle' producten die wel actief worden aangeboden maar met een andere prijs(formule). Dit type van producten maakt het voor de consument zo goed als onmogelijk om robuuste of onderbouwde keuzes te maken op de energiemarkt. Ze beperken ook in sterke mate de transparantie op de energiemarkt.

Figuur 2: Problematiek slapend verlengingsproduct

Bron: presentatie CREG 'Slapende producten'- Commissie energie, leefmilieu en klimaat - 01 juli 2020

⁷ Het Consumentenakkoord voorziet wel het volgende: "Elke tariefkaart blijft beschikbaar zolang er contracten blijven lopen die steunen op die tariefkaart. Op eenvoudige vraag van de consument wordt de op zijn contract toepasselijke tariefkaart onmiddellijk door de energieleverancier aan hem verstrekt. Ze is ook permanent beschikbaar op zijn digitale klantenzone, zolang zijn contract loopt." <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energieprijzen/akkoord-de-consument-de>

5. Om de consument niet alleen bij het afsluiten van een contract maar ook bij de verlenging of vernieuwing ervan de mogelijkheid te geven een vergelijking te maken met het actieve aanbod, is het noodzakelijk dat deze verlenging of vernieuwing niet langer kan gebeuren op basis van voormelde *renewals*, maar enkel op basis van actieve producten of met andere woorden producten die de consument kan terugvinden op de websites van de leveranciers en die verschijnen in de resultaten van prijsvergelijkers⁸.

2. VOORSTELLEN TOT AANPASSING

6. Op 1 juli 2020 heeft de CREG tijdens een hoorzitting van de Commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat haar eerste analyse van het wetsvoorstel voorgelegd (presentatie in bijlage aan dit advies). Naar aanleiding van de hoorzitting volgde dan op 10 juli 2020 de formele vraag tot advies. De CREG staat zeer positief t.o.v. de doelstelling van het wetsvoorstel: het voorstel pakt een probleem aan dat de CREG reeds lang aan de kaak stelt. Hierna formuleren we een aantal voorstellen tot aanpassing om tot een optimaal regelgevend resultaat te komen. Bij het begin van elk onderdeel geven we telkens de nodige toelichting (grijze tekst) bij de voorgestelde aanpassingen.

7. Het wetsvoorstel behelst twee concrete maatregelen die nauw verbonden zijn met de wettelijke opdrachten van de CREG, namelijk:

- het toezicht op de technische en tarifaire toestand van de elektriciteitssector en de controle of de evolutie van deze sector het algemeen belang beoogt en kadert in het algemene energiebeleid;
- het toezicht op de essentiële belangen van de consument.

8. Het wetsvoorstel heeft als doel om de beschikbare informatie voor de consument uit te breiden alsook om te voorzien in een betere consumentenbescherming. De CREG wenst met dit advies een aantal verduidelijkingen en verbeteringen in de tekst aan te brengen. Hierna wordt de volledige tekst van het wetsvoorstel hernomen. Alle weglatingen worden in '*cursief*' weergegeven alle toevoegingen in *blauw*.

9. Het is van groot belang dat het wetsvoorstel, zowel naar inhoud als naar terminologie, zo weinig mogelijk ruimte geeft voor misvattingen en misinterpretaties. De belangrijkste doelstelling van dit voorstel is dat consumenten bij de (stilzwijgende) verlenging van hun energiecontract uitsluitend kunnen verlengd worden op basis van een actief product. Op die manier beschikt de consument toch minstens over de mogelijkheid om de prijzen in het nieuwe contractvoorstel te toetsen aan de andere producten die op dat moment worden aangeboden.

10. Los van de inhoud en de terminologie is de praktische haalbaarheid van het voorstel ook van groot belang. Hier bedoelen we in het bijzonder de administratieve implicaties voor de leveranciers. Daarom moeten de voorgestelde acties een voldoende realistisch karakter hebben om te vermijden dat het voorstel bij voorbaat al onhaalbaar is en dode letter zal blijven.

11. Tot slot wordt ook proportionaliteit nagestreefd. Het is juridisch verregaand om energiecontracten te ontbinden en de betrokken klanten te *switchen* naar het voordeligste tarief. Weliswaar kan de wetgever afwijkingen instellen op de regels van het burgerlijk recht, maar het lijkt

⁸ Prijsvergelijkers nemen alle producten op die door elke gebruiker kunnen worden onderschreven. (cfr. toelichtende nota bij het charter voor goed informatievervalsing bij de prijsvergelijking van elektriciteit en gas (veelgestelde vragen)).

toch aangewezen om de minder ingrijpende mogelijkheden te benutten als die ook het gewenste resultaat kunnen realiseren.

12. Voorgestelde aanpassingen hebben twee belangrijke uitgangspunten:

- i. het beoogde doel van het initiële wetsvoorstel maximaal respecteren;
- ii. in lijn zijn met de eerder geformuleerde standpunten van de CREG terzake.

2.1. VOORGESTELDE AANPASSING AAN TITEL WETSVORSTEL

De juiste terminologie en definities zijn van cruciaal belang. De problematiek betreft verlengingen van contracten op basis van slapende producten. Producten kunnen we omschrijven als het aanbod van de energieleverancier (vast, variabel, groen, bijkomende diensten, ...). Huishoudelijke afnemers en kmo's onderschrijven een contract op basis van één van de producten uit dit aanbod. Een product is een 'slapend product' wanneer het niet (meer) op de website van de leverancier terug te vinden is en wanneer het niet (meer) verschijnt in de resultaten van prijsvergelijkers. De 'slapende verlengingsproducten' zijn de meest problematische vorm van slapende producten en het zijn ook deze producten die het wetsvoorstel viseert. Het zijn producten waarop bestaande klanten waarvan het lopend contract de einddatum bereikt, verlengd worden. Deze producten worden niet actief aangeboden en zijn dus niet beschikbaar voor nieuwe klanten. Ze verschijnen niet in de resultaten van prijsvergelijkers (uitgezonderd in de CREG Scan die als enige op de Belgische energiemarkt alle vormen van slapende producten weergeeft).

*tot wijziging van diverse bepalingen betreffende ~~het ontbinden van slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en KMO's met een hoger tarief dan de referentie energiecomponent en het verbod op het stilzwijgend verlengen naar slapende contracten~~ **het verlengen van energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's op basis van slapende producten.***

2.2. VOORGESTELDE AANPASSING AAN SAMENVATTING WETSVORSTEL

Ontbinden van contracten lijkt voor de CREG niet de meest aangewezen manier om de vastgestelde problematiek op te lossen. Naast de eventuele juridische problemen willen we hier ook wijzen op de potentiële gevaren en problemen waartoe het ontbinden van lopende energiecontracten kan leiden:

- een consument met zo'n lopend contract riskeert in sommige gevallen zijn of haar voordelig contract te moeten inruilen voor een contract met een minder voordelige prijs;
- de administratieve afhandeling kan potentieel een belangrijke bijkomende werklast betekenen voor de leverancier(s) met uiteraard een aanzienlijk kostenplaatje;
- de tijdswinst voor de consument bij het ontbinden van een contract en het normale einde ervan afwachten, zal vaak zeer gering zijn.

Het voorstel om een 'semestriële referentie-energiecomponent' te gebruiken lijkt op het eerste gezicht niet onredelijk. Dit zou in de realiteit echter ook betekenen dat we gaan ingrijpen in het geliberaliseerde marktsegment door een regulering van de energieprijzen, en dat op een manier die niet specifiek gericht is op kwetsbare afnemers. In de zaak-Federutility is geoordeeld dat algemene referentieprijzen op de Italiaanse gasmarkt strijdig waren met het Europees recht.⁹ De criteria uit deze

⁹ Hof van Justitie, 20 april 2010, *Federutility* e.a. (C-265/08)

rechtspraak zijn overgenomen in artikel 5 van de nieuwe Elektriciteitsrichtlijn.¹⁰ In het licht hiervan is het niet zeker dat de tot ontbinding leidende referentieprijzen uit de voorgestelde regeling aanvaardbaar zouden zijn voor de Europese Commissie.

De CREG is voorstander om de leverancier te verplichten om bij een contractverlenging zijn klant op voorhand te informeren en te begeleiden naar een actief product. Bij gebrek aan antwoord van de klant na een maand, wordt deze automatisch naar het goedkoopst equivalent actief product uit het gamma van de leverancier overgezet.

Tot slot verwijst de CREG naar producten/contracten van onbepaalde duur:

- De leverancier ontsnapt momenteel aan de verplichting om de klant op regelmatige basis te informeren en te begeleiden naar een actief product bij een contractverlenging. De CREG is voorstander om deze verplichting in te voeren voor slapende verlengingsproducten van onbepaalde duur. Op termijn kan zelfs worden overwogen om contracten van onbepaalde duur te verbieden.
- Recentelijk stelt de CREG vast dat er contracten van onbepaalde duur worden aangeboden waarbij looptijd van de gegarandeerde prijs of prijsformule niet overeenstemt met de contractduur. Voor de CREG moet de prijs of prijsformule vastgelegd zijn voor de hele duur van het contract. Dit kan best het onderwerp uitmaken van een toekomstig wetgevend initiatief.

Dit wetsvoorstel ~~is tweeledig en~~ strekt ertoe om elektriciteits- en gasleveranciers:

- ~~slapende energiecontracten van huishoudelijke afnemers en KMO's te laten ontbinden, indien het tarief van betreffend contract hoger is dan de zesmaandelijke, door de CREG gepubliceerde, referentie energiecomponent en waarbij de klant dient geïnformeerd en begeleid te worden naar een actief product dat het meest gunstig is voor zijn energieverbruik.~~
- een energiecontract niet stilzwijgend te *laten* verlengen ~~indien dat op basis van een product dat niet langer actief op de markt actief aangeboden wordt, en de klant consument vervolgens vooraf te informeren en begeleiden naar een actief contract dat het meest gunstig is voor zijn energieverbruik~~ *aangeboden product dat het best bij zijn noden en profiel aansluit. In zijn totaliteit beoogt dit wetsvoorstel het op een redelijke termijn te doen laten* verdwijnen van ~~het groot aantal slapende verlengings-~~ en vaak *ook* duurdere energiecontracten *die niet actief worden aangeboden en om zo de markt transparanter en eenvoudiger te maken voor zowel huishoudelijke afnemers als kmo's.*

2.3. VOORGESTELDE AANPASSING AAN TOELICHTING WETSVORSTEL

Hieronder herneemt de CREG de toelichting zoals opgenomen in het wetsvoorstel en de tekstaanpassingen die worden voorgesteld op basis van de regeling die in dit advies naar voren wordt gebracht; Zie voorgestelde aanpassingen bij Titel en Samenvatting wetsvoorstel, pagina 6.

Volgens de Koning Boudewijnstichting wordt meer dan één op vijf gezinnen getroffen door een vorm van energiearmoede. Bij ongeveer één op zeven gezinnen komt de kost van de energiefactuur neer op een aandeel van meer dan 11 % van het netto beschikbaar inkomen. Ook de CREG heeft het over minstens 400 000 gezinnen, vooral eenoudergezinnen en alleenstaanden. We moeten dus zeer kritisch

¹⁰ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 Juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU

kijken naar de energieprijzen in ons land. Dit wetsvoorstel beoogt om één van de elementen uit dit hele marktsegment aan te pakken, namelijk de slapende energiecontracten.

Vele consumenten hebben vandaag niet de meest voordelige tariefformule voor hun verbruik bij hun leverancier, het gebeurt vaak dat zij een slapend contract hebben dat niet langer door de leverancier op de markt wordt aangeboden. Uit individuele gevallen blijkt volgens Testaankoop dat gebruikers honderden euro's meer betalen dan gelijkaardige klanten bij dezelfde leverancier maar met een ander contract.

Ook de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) stelt in haar analyse van oktober 2019 vast dat er nog steeds grote prijsverschillen bestaan tussen de goedkoopste en de duurste energieproducten op de markt. De grootste prijsverschillen zitten volgens die CREG tussen de aangeboden en dus actieve contracten en de zogenaamde slapende contracten. Ook al bestaan er tussen actief aangeboden elektriciteits- of gascontracten soms grote verschillen.

De cijfers maken het probleem duidelijk. De CREG berekende dat zo'n 360 000 Belgische gezinnen jaarlijks meer dan 600 euro teveel betalen voor hun energie. Voor zowat 20 000 kmo's bedraagt de meerkost meer dan 3 450 euro per jaar.

Dit is enerzijds te wijten aan het feit dat op de vrijgemaakte energiemarkt heel wat producten worden aangeboden die voor consumenten soms moeilijk te vergelijken zijn. Daarvoor werden de laatste jaren instrumenten ontwikkeld zoals de CREG-scan of samenaankopen door bijvoorbeeld consumentenorganisaties.

Anderzijds zijn er meer dan 600 000 gezinnen en 70 000 kmo's die de voorbije jaren niet van contract veranderd zijn en waarvan velen in een slapend contract zitten. In de laatste versie van de CREG-scan werden liefst 13 200 contracten opgenomen waarvan slechts 664 actieve formules op dat ogenblik. Op andere prijsvergelijkingssites worden slapende contracten niet meer opgenomen.

Ook in haar studie van 18 mei 2017 over de samenstelling van de productportefeuilles per leverancier en het besparingspotentieel voor particulieren op de Belgische elektriciteits- en aardgasmarkt waarschuwde de federale regulator CREG voor dure verlengingsproducten of 'renewals'. Dit zijn (zeer) oude producten van een zeer beperkt aantal leveranciers waarop bestaande klanten keer op keer verlengd worden. Zeker in het geval van vaste contracten met een langere looptijd (bijvoorbeeld drie jaar) stelt de CREG vast dat het vaak deze producten zijn die een zeer belangrijk besparingspotentieel voor de consument kunnen opleveren.

Leveranciers hebben er baat bij om duurdere, slapende contracten (meestal van niet-actieve klanten die nog nooit van leverancier zijn veranderd) zo lang mogelijk te behouden. Deze contracten worden niet meer aangeboden aan nieuwe klanten omdat deze niet meer concurrentieel zijn. Klanten die dus nog nooit van leverancier zijn veranderd en nog steeds gefactureerd worden aan de tarieven van hun oorspronkelijk contract, betalen mogelijk dus al jaren teveel voor een identiek product.

Consumenten van hun kant voelen zich wat terughoudend omwille van de vrees voor de administratieve overlast bij zo'n overstap, omwille van de complexiteit van de markt en velen zijn zich er niet van bewust dat ze al jaren in een duur contract zitten voor hun energie en dus een grote besparing zouden kunnen realiseren.

Consumentenorganisatie Test Aankoop stelde bovendien vast dat van de slapende contracten er meestal geen tariefkaarten meer worden gepubliceerd. Het verhoogt de complexiteit en vandaar is ook deze organisatie voorstander van het doen uitdoven van de slapende contracten.

- ~~Hieronder wordt de technische bedoeling~~ **Het beoogde doel van dit tweeledige voorliggend wetsvoorstel is een**

~~1. Ontbinden van slapende energiecontracten duurder dan de referentie energiecomponent~~

~~Met dit wetsvoorstel willen we energieleveranciers energiecontracten laten ontbinden die ze niet meer actief aanbieden op de markt en dit voor contracten waarbij dat contract duurder is dan de zesmaandelijke, door de CREG gepubliceerde, referentie energiecomponent tijdens de gehele duur van de periode waarvoor deze referentie energiecomponent geldt.~~

~~De referentie energiecomponent stemt overeen met het rekenkundig gemiddelde van de energiecomponenten van het laagste commercieel tarief van elke leverancier, zoals bedoeld in de artikelen 8 en 9 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007, na aftrek van de twee uiterste waarden.~~

~~Wanneer de energieleverancier door deze regeling slapende contracten ontbindt dan dient hij de klant te informeren door die in een afzonderlijk schrijven of via een duurzame drager hiervan op de hoogte te stellen. In deze afzonderlijke mededeling aan de klant wordt volgende informatie gedeeld:~~

- ~~• dat zijn huidig contract niet langer actief is op de markt en ontbonden wordt;~~
- ~~• wat het meest gunstige product is gelet op verbruikspatroon van de betreffende klant (voor de duur van de periode waarop de referentie energiecomponent van toepassing is);~~
- ~~• dat de klant de wettelijke mogelijkheid heeft het contract te verbreken (zodat hij bij een andere leverancier op de markt terecht kan).~~

~~Bij non respons na één maand wordt de klant automatisch naar het meest gunstige actief product uit de leveranciers' gamma overgezet, gelet op verbruikspatroon van de betreffende klant.~~

Een verbod op de (stilzwijgende) verlenging van een energiecontract op basis van een slapend verlengingsproduct: een product dat niet (langer) actief op de markt aangeboden wordt.

Vandaag zegt het consumentenakkoord over de verlenging van een contract het volgende: "Stilzwijgende verlenging houdt in dat de bestaande leveringsovereenkomst zonder enige eenzijdig door de energieleverancier aangebrachte wijziging in het nadeel van de consument wordt verder gezet voor een nieuwe termijn."

De leverancier dient vandaag al volgens dit akkoord haar klanten schriftelijk of via een duurzame drager op de hoogte van de stilzwijgende verlenging en de mogelijkheid tot opzegging van de overeenkomst te brengen. En dit op een duidelijke en ondubbelzinnige wijze, minstens één maand voor de datum die in de overeenkomst werd vastgesteld om zich eventueel te kunnen verzetten tegen de stilzwijgende verlenging.

Deze afspraken blijven van tel maar in het geval dat een ~~contract~~ product niet langer actief is kan het *bijhorend contract* niet langer stilzwijgend verlengd worden. In dit geval dient de leverancier zijn klant op dezelfde wijze (als bij punt 1 omschreven) te informeren en te begeleiden ~~naar het meest voordelige tarief een actief product dat de firma leverancier op dat ogenblik actief aanbiedt of een kosteloze verbreking mogelijk te maken.~~ Bij non respons na één maand wordt de klant automatisch naar het goedkoopst equivalent actief product uit het gamma van de leveranciers overgezet.

Speciale aandacht verdienen de producten met een looptijd van onbepaalde duur. In het geval van contracten van onbepaalde duur dient de klant per definitie niet verlengd te worden. Toch kan de leverancier beslissen om op een bepaald moment het product niet meer aan te bieden voor nieuwe klanten. Dit zou ertoe leiden dat de nog lopende contracten voor onbepaalde duur slapend zouden worden. Om dit te vermijden kan geopteerd worden voor een meldingsplicht voor de leverancier. Wanneer de energieleverancier het desbetreffende product van de markt haalt, dient hij de klant te informeren door die in een afzonderlijk schrijven of via een duurzame drager hiervan op de hoogte te stellen. In deze afzonderlijke mededeling aan de klant wordt volgende informatie gedeeld:

- dat het product waarop zijn huidig contract gebaseerd is niet langer actief is op de markt*
- het huidige actieve aanbod met aanduiding van het goedkoopst equivalent product*

- dat de klant de wettelijke mogelijkheid heeft het contract kosteloos te verbreken (zodat hij bij een andere leverancier op de markt terecht kan).

Bij non respons na één maand wordt ook hier de klant automatisch naar het goedkoopst equivalent actief product uit het gamma van de leveranciers overgezet.

2.4. WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Toelichting CREG bij artikel 2

Een juiste definitie voor de omschrijving van de problematiek is van groot belang. Zie ook toelichting CREG bij Titel wetsvoorstel, pagina 6.

Artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt aangevuld met een bepaling onder 80° en 81°, luidende:

“80° “slappend contract” ~~verlengingsproduct~~”: ~~bestaand contract dat niet meer in het huidige aanbod van de energieleverancier zit, maar waarvan het tarief behouden blijft~~ aanbod van een standaardcontract voor levering van aardgas aan huishoudelijke afnemers en/of kmo’s dat door de leverancier wordt bestemd voor het hernieuwen of verlengen, al dan niet stilzwijgend, van de contracten van bestaande klanten en dat niet langs publieke kanalen aan andere afnemers wordt gericht.”.

“81° “actief product”: aanbod van een standaardcontract voor levering van aardgas aan huishoudelijke afnemers en/of kmo’s dat door hen kan worden onderschreven via de website of app van de leverancier en/of via prijsvergelijkers, al dan niet aangevuld met andere publieke kanalen, en dat nog niet door de leverancier van de markt werd gehaald.”.

Art. 3

Toelichting CREG bij artikel 3

Zie toelichting CREG bij Samenvatting wetsvoorstel, pagina 6.

In artikel 15/5bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 8 juli 2015, ~~worden de~~ wordt volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 11/2 wordt aangevuld met een bepaling onder c), luidende:

“c) de invoering van een verbod op ~~slappende~~ verlengingsproducten. ~~stilzwijgende contractverlenging indien een energiecontract niet langer op de markt actief wordt aangeboden en waarbij de leverancier de betreffende klant overzet op het goedkoopste product in zijn actieve aanbod van dat moment op basis van het gekende energieverbruik van de klant. Wanneer het contract van een huishoudelijke afnemer of kmo ten einde loopt en het bijhorende product niet langer voorkomt in het huidige actieve aanbod van de leverancier, bezorgt de leverancier een overzicht van al zijn huidige actieve producten. De leveranciers informeren leverancier deelt dit overzicht mee aan de klant in een apart schrijven, waarin hij hem vraagt om zijn keuze kenbaar te maken en inlicht over het goedkoopste equivalent actief product en over de wettelijke verbrekingsmogelijkheden. Bij non respons na één maand van de klant~~

wordt deze naar het goedkoopst equivalent actief product, zoals omschreven in het consumentenakkoord, uit het gamma van de leverancier overgezet. Wanneer het contract van een huishoudelijke afnemer of kmo een looptijd heeft van onbepaalde duur en de leverancier het bijhorende product uit zijn actieve aanbod verwijdt, bezorgt de leverancier een overzicht van al zijn huidige actieve producten. De leverancier deelt dit overzicht mee aan de klant in een apart schrijven, waarin hij hem vraagt om zijn keuze kenbaar te maken en inlicht over het goedkoopste equivalent actief product en over de wettelijke verbrekingmogelijkheden.”.

~~2° het artikel wordt aangevuld met een paragraaf~~

~~11/2bis, luidende:~~

~~“§11/2bis. Wanneer een slapend contract duurder is dan de door de Commissie vastgestelde referentieenergiecomponent tijdens de gehele duur van de periode waarvoor deze referentie-energiecomponent geldt, neemt de leverancier het betreffende product uit de markt en zet hij de betreffende klanten over op het goedkoopste product in zijn actieve aanbod van dat moment op basis van het gekende energieverbruik van de klant. De leveranciers informeren de klant hierover in een apart schrijven en lichten hem daarin ook in over de wettelijke verbrekingmogelijkheden.”~~

Art. 4

Toelichting CREG bij artikel 4

Juiste definitie voor de omschrijving van de problematiek is van groot belang. Zie ook toelichting CREG bij Titel wetsvoorstel, pagina 6.

Artikel 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt aangevuld met een bepaling onder 88° en 89°, luidende:

“88° “slapend contract **verlengingsproduct**”: ~~bestaand contract dat niet meer in het huidige aanbod van de energieleverancier zit, maar waarvan het tarief behouden blijft~~ **aanbod van een standaardcontract voor levering van elektriciteit aan huishoudelijke afnemers en/of kmo's dat door de leverancier wordt bestemd voor het hernieuwen of verlengen, al dan niet stilzwijgend, van de contracten van bestaande klanten en dat niet langs publieke kanalen aan andere afnemers wordt gericht.**”.

“89° “actief product”: **aanbod van een standaardcontract voor levering van elektriciteit aan huishoudelijke afnemers en/of kmo's dat door hen kan worden onderschreven via de website of app van de leverancier en/of via prijsvergelijkers, al dan niet aangevuld met andere publieke kanalen, en dat nog niet door de leverancier van de markt werd gehaald.**”.

Art. 5

Toelichting CREG bij artikel 5

Zie toelichting CREG bij Samenvatting wetsvoorstel, pagina 6.

In artikel 18 van dezelfde wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 3 april 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2/2 wordt aangevuld met een bepaling onder c), luidende:

“c) de invoering van een verbod op **slapende verlengingsproducten** ~~stilzwijgende contractverlenging indien een energiecontract niet langer op de markt actief wordt aangeboden en waarbij de leverancier de betreffende klant overzet op het goedkoopste product in zijn actieve aanbod van dat moment op basis van het gekende energieverbruik van de klant.~~ **Wanneer het contract van een huishoudelijke**

afnemer of kmo ten einde loopt en het bijhorende product niet langer voorkomt in het huidige actieve aanbod van de leverancier, bezorgt de leverancier een overzicht van al zijn huidige actieve producten. De leveranciers informeren leverancier deelt dit overzicht mee aan de klant in een apart schrijven, waarin hij hem vraagt om zijn keuze kenbaar te maken. en inlicht over het goedkoopste equivalent actief product en over de wettelijke verbrekingsmogelijkheden. Bij non respons na één maand van de klant wordt deze naar het goedkoopst equivalent actief product, zoals omschreven in het consumentenakkoord, uit het gamma van de leverancier overgezet. Wanneer het contract van een huishoudelijke afnemer of kmo een looptijd heeft van onbepaalde duur en de leverancier het bijhorende product uit zijn actieve aanbod verwijdt, bezorgt de leverancier hem een overzicht van al zijn huidige actieve producten. De leverancier deelt dit overzicht mee aan de klant in een apart schrijven, waarin hij hem vraagt om zijn keuze kenbaar te maken en inlicht over het goedkoopste equivalent actief product en over de wettelijke verbrekingsmogelijkheden.”.

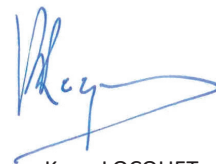
2° het artikel wordt aangevuld met een paragraaf 2/2bis, luidende:

“§ 2/2bis. Wanneer een slapend contract duurder is dan de door de Commissie vastgestelde referentieenergiecomponent tijdens de gehele duur van de periode waarvoor deze referentieenergiecomponent geldt, neemt de leverancier het betreffende product uit de markt en zet hij de betreffende klanten over op het goedkoopste product in zijn actieve aanbod van dat moment op basis van het gekende energieverbruik van de klant. De leveranciers informeren de klant hierover in een apart schrijven en lichten hem daarin ook in over de wettelijke verbrekingsmogelijkheden.”.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité